

บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกชัย แสงโสภา

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2555

บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกชัย แสงโสดา

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2555

เอกชัย แสงโสภา. 2555. *บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น*. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษานโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงศึกษาการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จำนวน 8 ชื่อฉบับ ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ชาติไทย หนังสือพิมพ์ข่าวไทย หนังสือพิมพ์ประชาไท หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ หนังสือพิมพ์มวลชน หนังสือพิมพ์หลักเมือง หนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ และหนังสือพิมพ์เอกรัฐ โดยใช้ตารางเก็บข้อมูลเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถูกนำเสนอในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2555 ถึง วันที่ 30 มีนาคม 2555 รวมหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 25 ฉบับ ประกอบการสัมภาษณ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน

ผลการศึกษา พบว่า หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่วางนโยบายการนำเสนอข่าวที่เน้นข่าวในท้องถิ่น การกล้าเปิดเผย กล้านำเสนอเรื่องราวทุจริต หมกเม็ด กระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบออกมาชี้แจง ต้องเป็นที่พึงของประชาชน นำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คำนึงถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อ้างอิงข้อเท็จจริง ควบคู่กับการให้ความรู้แก่สังคม ซึ่งนโยบายดังกล่าวกลับไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ที่พบว่า ข่าวหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่นำเสนอ ในประเด็นหลักความคุ้มค่า โดยมีระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ เช่นเดียวกับคอลัมน์บุคลาทรศน์ที่เน้นนำเสนอ ประเด็นหลักความรับผิดชอบต่อผู้มีระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ ต่างจากบทบรรณาธิการ ที่เน้นนำเสนอหลักความรับผิดชอบต่อผู้มีระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ทั้งข่าวหน้าหนึ่งและคอลัมน์บุคลาทรศน์ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ มีเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลแล้ว แต่ก็ยังมีบทบรรณาธิการ ที่ใช้

ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่จะนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิติเตียน การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือมีการนำเสนอเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ

ในขณะที่แนวทางในการพัฒนาศักยภาพหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์นั้นสอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา เนื่องจาก มีการแสดงความเห็นว่า สื่อท้องถิ่นเพชรบูรณ์ยังไม่อาจเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้กับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้ เนื่องจากนำเสนอเนื้อหาในแง่ลบเดียวอันเป็นการชมเชย สนับสนุน นักการเมืองท้องถิ่นแต่ฝ่ายเดียว แม้เนื้อหาลักษณะนี้จะไม่ก่อให้เกิดการต่อต้าน หรือ ดูเหมือนสังคมจะสงบสุข แต่ประชาชนจะเสียผลประโยชน์ ดังนั้น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงควรแสดงศักยภาพให้เต็มที่ในการนำเสนอข่าวให้รอบด้านกระตุ้นให้เกิดการตรวจสอบ และออกมารับผิดชอบ ตามหลักธรรมาภิบาลของการปกครองในระบบประชาธิปไตย

คำสำคัญ : หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น , ธรรมาภิบาล , การปกครองส่วนท้องถิ่น , การเสริมสร้างธรรมาภิบาล

Mr.Ekkachai Sangsoda 2012. *The role of local newspapers in Phetchabun in good governance reinforcement of local government.*

Research in Communication Arts, Faculty of Management Science,
Phetchabun Rajabhat University.

ABSTRACT

The purpose of this research is studying about local newspaper policy in Phetchabun in good governance reinforcement of local government including studying about role of local newspaper policy in Phetchabun and present the main point in good governance reinforcement of the local government as well as potential development of local newspaper policy in Phetchabun in good governance reinforcement of the local government.

This quantitative research is studying population such as eight local newspaper policy in Phetchabun, The name of newspaper go to Chatthai, Chaothai, Prachatai, Phetchbunpost, Mualchon, Lukmueng ,Aksornnews and Eakarat. This is Collected the data by write about the local government in the table and analysis the data, Which present on January 1, 2012 until March 30, 2012 included total of newspaper (25 copy) including interview newspaper editors, academics, local government executives. And public sectors.

The result of this research found that is the most of local newspaper in Phetchabun having policy by emphasize present the local news, disclose such as cheating and hiding to urge to be responsible and explain that, must be supporter, presenting be valuable the news to the public and considering nation, region, and great king which maintain sovereignty and giving education to public. That policy is not match up with analysis substance of supporting good governance. That found the first page of the local newspaper in Phetchabun. The most of it present the main point enhancing good governance in low. It is the same thing, which person attitude column present main point of responsibility in enhancing good governance in low. It be difference with editor column that realize with responsibility and the level of good governance in a middle, that both of first page and person attitude column of

local newspaper in Phetchabun have present local government in general story in the sense of positive such as esteeming or praising by The officer can work with good governance but some editor reprimand about officer of local government that is not responsibility on them performance.

While local newspaper in Phetchabun is development conform to analyze because local newspaper in Phetchabun is not reinforce in good governance to public because of substance in a newspaper sport only local politician, even though the subject in a newspaper is look like peacefully but people will lose benefits. So local newspaper in Phetchabun should show potential news and stimulate for responsibility follow up good governance and democratic system of government.

Keywords: local Newspaper, Good Governance , the local administration , Good Governance Committee.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงได้ก็ด้วยความช่วยเหลือจากทั้งคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขอบคุณ ผศ.ดร.ศศิธร แท่นทอง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่เปิดโอกาสให้นักวิชาการหน้าใหม่ได้มีโอกาสมหาวิจัยด้วยการสนับสนุนทุนวิจัย

ขอบคุณ เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา ที่ให้ความสะดวกในด้านข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศ ตลอดจนให้คำปรึกษาเรื่องระเบียบ ข้อปฏิบัติในการทำวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนแรก ถึงขั้นตอนสุดท้าย

ขอบคุณ ในมิตรจิต มิตรใจของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ทุกฉบับ ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาแวดวงสื่อสารมวลชน โดยการอนุเคราะห์หนังสือพิมพ์เก่าเพื่อทำวิจัย และสละเวลาให้สัมภาษณ์ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบการทำงานของพี่น้องสื่อมวลชนเพชรบูรณ์ให้ดีขึ้นในอนาคต และขอยืนยันว่าขอค้นพบจากงานวิจัย หาได้อยู่บนความอคติ หรือ เข้าข้างฝ่ายใด แต่เป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นกลาง ด้วยเป้าหมายเดียว นั่นคือ การพัฒนา

ขอบคุณ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน และ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนแสดงความคิด ความเห็นต่อการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ด้วยทุกฝ่ายมีเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาสังคมเพชรบูรณ์ให้เจริญรอบด้าน

ขอบคุณ พ่อ แม่ สองตาอายุที่เฝ้ามองความพยายามของลูกอยู่ห่างๆ ด้วยความเป็นห่วงในความปลอดภัยตลอดการเก็บข้อมูลภาคสนาม

เอกชัย แสงโสภา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ	4
3. ขอบเขตของโครงการ	4
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
5. หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	5
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น	9
2. แนวคิดธรรมาภิบาล	18
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	28
ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่และหน้าที่ของสื่อมวลชน	28
แนวคิดบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	30
แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	34
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
1. วิธีการศึกษาวิจัย	51
2. การวิเคราะห์ข้อมูล	51
3. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	52
4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	52
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
6. การนำเสนอข้อมูล	59

บทที่ 4	ผลการวิจัย	60
1.	นโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น	60
2.	บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อ เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น	68
3.	แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการ เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น	95
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
1.	สรุป	109
2.	อภิปรายผล	130
3.	ข้อเสนอแนะ	136
บรรณานุกรม		138
ภาคผนวก		144
ภาคผนวก ก.	ตารางวิเคราะห์ข้อมูล	145
ภาคผนวก ข.	แบบสัมภาษณ์	148
ภาคผนวก ค.	การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอน	152
ภาคผนวก ง.	หลักฐานการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	163
ภาคผนวก จ.	งานคัตสรร สังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย	165
ประวัตินักวิจัย		168

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงรายชื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์	37
ตารางที่ 2.2 แสดงรายชื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่สามารถติดต่อขอกลุ่มตัวอย่างได้	39
ตารางที่ 3.1 สรุปจำนวนประชากรหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา	53
ตารางที่ 3.2 ตารางสำหรับวิเคราะห์ข่าวหน้าหนึ่ง	55
ตารางที่ 3.3 ตารางสำหรับวิเคราะห์บทบรรณาธิการ	55
ตารางที่ 3.4 ตารางสำหรับวิเคราะห์คอลัมน์บุคคลาทัศน์	56
ตารางที่ 4.1 สรุปจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปรากฏบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์	69
ตารางที่ 4.2 สรุปจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปรากฏในบทบรรณาธิการ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์	70
ตารางที่ 4.3 สรุปจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปรากฏในคอลัมน์บุคคลาทรรศน์ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์	71
ตารางที่ 4.4 พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	72
ตารางที่ 4.5 ชื่อเรื่องบทบรรณาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	74
ตารางที่ 4.6 ชื่อคอลัมน์บุคคลาทรรศน์ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	76
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกลำเสนอบนหน้าหนึ่ง แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล	80
ตารางที่ 4.8 แสดงระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกลำเสนอบนหน้าหนึ่ง แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล	81
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกลำเสนอในบทบรรณาธิการ แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล	86
ตารางที่ 4.10 แสดงระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกลำเสนอในบทบรรณาธิการ แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล	87
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกลำเสนอในคอลัมน์บุคคลาทรรศน์ แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในคอลัมน์บุคลาทรรศน์ แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล	90
--	----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงโครงสร้างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหาร	17
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	50

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่ราชการบริหารส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเอง และประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบ การทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง¹

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะมีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่น กระนั้น ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยยังคงประสบปัญหาอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน การโกงการเลือกตั้ง การขาดความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุของความหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ หลายฝ่ายจึงได้หาแนวทางหรือแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ โดยหนึ่งในแนวคิดในการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับและมีการนำมาปรับใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ อย่างแพร่หลายในปัจจุบันนั้นคือ แนวคิดธรรมาภิบาล ซึ่งเชื่อว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดนำแนวคิดนี้ไปปฏิบัติจะช่วยให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสร้างการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของภาคประชาชนได้อย่างแท้จริง

ธรรมาภิบาล จัดว่าเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน² ซึ่งหมายถึงการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเน้นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเสมอภาค รับผิดชอบโปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก อันจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับเป้าหมายของธรรมาภิบาลนั้นก็คือ การพัฒนาและอยู่ร่วมกัน

¹ วุฒิสาร ตันไชย, ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร : เอ็กเปอร์เนต, 2552), หน้า 7.

² ถวิลวดี บุรีกุล, บรรณธิการ, จัปซิจรประเทศไทย (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, 2549), หน้า 8.

อย่างสันติสุขของทุกภาคส่วนในสังคม³ ดังนั้นโครงสร้างและกระบวนการของธรรมาภิบาล (structure and process) ที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้ จะต้องเป็นโครงสร้างและกระบวนการที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาสังคม ภาคปัจเจกชนและครอบครัว มีส่วนร่วมกันผลักดันขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า⁴

ในขณะที่ สื่อมวลชนเอง ถือได้ว่าเป็นหน่วยย่อยหนึ่งของสังคมที่มีฐานะเป็นสถาบันที่มีหน้าที่รับใช้สังคม ฉะนั้นสื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการหลอมรวมทุกภาคส่วนให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องที่สื่อมวลชนสามารถแสดงศักยภาพด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง จำเป็นต้องแสดงบทบาทมากกว่าสื่อส่วนกลาง เพราะเป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับท้องถิ่น รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่ ดังนั้นจึงสามารถเป็นตัวแทนของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลได้ดีกว่า

หนังสือพิมพ์ ถือเป็นสื่อมวลชนที่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถรวบรวมและเสนอข่าวสารได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนและหลากหลายมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ และยิ่งไปกว่านั้นหนังสือพิมพ์ยังเป็นสถาบันที่ผู้อ่านสามารถพึ่งพาได้ในเรื่องของการเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงที่หลบซ่อน แอบแฝงอยู่ภายใต้ความสับสนของสังคมได้อย่างกระจ่างชัด⁵ ด้วยคุณลักษณะที่ว่่านี้นับว่ามีความใกล้ชิดกับท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงควรจะได้แสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังที่ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (Theory of Media Structure and Function) ได้เชื่อว่าสังคมประกอบไปด้วยระบบย่อยๆ ต่างๆ ซึ่งระบบย่อยเหล่านี้มีความเกี่ยวพันติดต่อถึงกันและช่วยกันผดุงรักษาระบบใหญ่เอาไว้ โดยมีสื่อมวลชนทำหน้าที่เชื่อมโยงระบบย่อยต่างๆ ในสังคมให้เกิดการรวมตัวกัน ดังนั้นจึงเกิดการตั้งคำถามขึ้นมาว่า สื่อมวลชนควรแสดงบทบาทของตนเองอย่างไร เพื่อบรรลุหน้าที่ดังกล่าว

ระบบการปกครองสมัยใหม่ไม่ว่าจะมีความเป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร เป็นระบบที่ต้องคำนึงถึงความสำคัญของประชาชนมากกว่าระบบการปกครองในอดีตเพราะประชาชนกำลังกลายเป็นสมาชิกของสังคมที่ตื่นตัวมากขึ้นทุกที แทนที่จะอยู่นิ่งเฉยและปล่อยให้ชนชั้นปกครอง

³ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2542), หน้า 31.

⁴ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย, หน้า 32.

⁵ มาลี บุญศิริพันธ์, บทบาทหนังสือพิมพ์กับผู้อ่าน (กรุงเทพฯ: ธรรมจักรการพิมพ์, 2526), หน้า 147.

บริหารประเทศไปโดยลำพังเหมือนสมัยก่อน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและนักปกครอง จึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างกัน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปกครองและการพัฒนาการเมือง สถาบันที่เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ดียิ่งสถาบันหนึ่ง คือ หนังสือพิมพ์ ดังจะเห็นได้จากขอบเขตและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเซมัวร์-เออร์ (Seymour-Ure) อธิบายไว้ในหนังสือ *The Press, Politics and Public* ดังนี้⁶

1. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลและประชาชน มีหน้าที่แพร่ข่าวสารและความคิดเห็นของสองสถาบันสู่กัน ชี้ให้ผู้อ่านได้เห็นว่ามิอะไรเกิดขึ้นบ้างในสังคมและรัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในกรณีใดบ้าง

2. หนังสือพิมพ์มีหน้าที่สร้างประชาคมโดยการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ มีความเห็นเป็นของตนเองและมุ่งความสนใจไปยังเรื่องที่เหมาะสม

3. หนังสือพิมพ์มีหน้าที่รักษา (Guardian) ผลประโยชน์ของประชาชนโดยการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองให้กระทำหน้าที่ส่วนรวมอย่างแท้จริง มิฉะนั้นหนังสือพิมพ์จะใช้วิธีการเปิดโปงพฤติกรรมอันทุจริตของนักการเมือง โดยในขั้นต้นอาจเป็นการตั้งข้อสงสัยซึ่งจะก่อให้เกิดแรงกดดัน (Pressure) จากประชาชน อันอาจยุติการกระทำที่ทุจริตของนักการเมืองผู้นั้นได้ อาศัยอำนาจของหนังสือพิมพ์ในแง่นี้ หนังสือพิมพ์จึงมีความสามารถสร้างอิทธิพลต่อการเมืองได้

อย่างไรก็ดีแม้ทฤษฎีจะคาดหวังไว้ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่ง่ายนักที่สื่อมวลชนจะแสดงบทบาทและหน้าที่ให้สมบูรณ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมักมีปัญหาในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านยอดขาย งบประมาณ บุคลากร การถูกคุกคามข่มขู่ ฯลฯ⁷ ถึงกระนั้นแม้ในภาวะบีบคั้นเช่นนี้ หากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ได้เสนอไว้ก็จะสามารถก้าวผ่านอุปสรรคทั้งหลายและกลายเป็นที่พึ่งของคนในท้องถิ่นในการเสริมสร้างให้เกิดธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำพาสังคมไปสู่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่า ท่ามกลางอุปสรรคมากมายที่บั่นทอนกำลังใจ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์จะนำเสนอเนื้อหาอย่างไรเพื่อเป็นการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นเพชรบูรณ์ รวมถึงทราบแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่สังคมคาดหวังอย่างแท้จริง

⁶ อ่างในพรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, *บทบาทการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2520), หน้า ก.

⁷ นรินทร์ นาเจริญ และพูนสุข กระทบทัด, รายงานการวิจัยเรื่อง “สถานภาพและบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในประเทศไทย”, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2552.

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษานโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ขอบเขตของโครงการ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์การแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์โดยศึกษาเฉพาะในข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น
2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรคือ ประชากรที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ที่ตีพิมพ์และออกจำหน่ายระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2555 ถึง 31 มีนาคม 2555 และประชากรที่เป็นบุคคล ได้แก่ บรรณาธิการ นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชนที่ประจำอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์เท่านั้น

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงนโยบายและการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ทราบถึงศักยภาพที่เป็นอยู่และแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ผลการศึกษาเป็นกระจกสะท้อนให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์เห็นถึงการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนา

5. หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงบทบาทหน้าที่ และ จรรยาบรรณ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนดังที่สังคมคาดหวังตาม หลักธรรมาภิบาล อันนำไปสู่การอภิบาลดูแลหรือปกครองให้สังคมเพชรบูรณ์สงบสุข
3. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สามารถบูรณาการการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนวิชาสื่อข่าวเบื้องต้น โดยฝึก ให้นักศึกษาเป็นนักวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของสื่อที่มีต่อสังคม ได้ และนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยไปสู่การบูรณาการเพื่อบริการวิชาการสู่สังคม ต่อไป

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ธรรมาภิบาล หมายถึง แนวคิดในการปกครอง การบริหารจัดการบนพื้นฐานของ หลักธรรม ความดี ความถูกต้อง โดยยึดหลักการ 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลัก ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยมีเป้าหมายคือการ นำพาสังคมไปสู่ความสงบสันติ ในงานวิจัยนี้ได้ปรับรายละเอียดของหลักการดังกล่าวให้สอดคล้องกับ การวิเคราะห์เนื้อหา จึงได้นิยามศัพท์ปฏิบัติการดังนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาข่าวของข่าวหน้าหนึ่ง / บทบรรณาธิการ / คอลัมน์บุคคลาทรชนที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีการปฏิบัติตามน้อยเพียงใดเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตาม ตลอดจนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายให้ ถูกต้องตามที่ได้บัญญัติไว้

หลักคุณธรรม หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาข่าวของข่าวหน้าหนึ่ง / บทบรรณาธิการ / คอลัมน์บุคคลาทรชนที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีคุณธรรมมากน้อยเพียงใด เช่น การประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดมั่นในความ ถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน ปราศจากการทุจริต คอร์รัปชัน มีความ ซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ มีระเบียบ วินัย เป็นต้น

หลักความโปร่งใส หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาข่าวของข่าวหน้า หนึ่ง / บทบรรณาธิการ / คอลัมน์บุคคลาทรชนที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีการทำงานที่มีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด เช่น มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 เช่น วาระการประชุม มติการประชุม ข้อบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงาน หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน เป็นต้น

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาของข่าวหน้าหนึ่ง / บทบรรณาธิการ / คอลัมน์บุคคลาทรศน์ที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสมากน้อยเพียงใดในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การร่วมลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการตรวจสอบการประเมินผลงาน รวมทั้งมีสิทธิ มีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลว หรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้เห็นว่าประชาชนแสดงออกหรือพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาของข่าวหน้าหนึ่ง / บทบรรณาธิการ / คอลัมน์บุคคลาทรศน์ที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อมากน้อยเพียงใด เช่น ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ นอกจากนี้ต้องมีความพยายามในการส่งเสริมหรือพัฒนาชุมชนและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องปฏิบัติตามสิ่งที่ได้สัญญาไว้ เป็นต้น

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาของข่าวหน้าหนึ่ง / บทบรรณาธิการ / คอลัมน์บุคคลาทรศน์ที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานโดยคำนึงถึงหลักความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นการใช้งบประมาณหรือทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การจัดลำดับความจำเป็นก่อนหลังของโครงการหรือแผนงานโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน คำนึงถึงความควรไม่ควรก่อนจะทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนการรณรงค์ให้

ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและจัดกิจกรรมบำรุงรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้นาน เป็นต้น

2. การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ คือ
รัฐมอบอำนาจให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นรับไปบริหาร โดยให้ประชาชนปกครองตนเอง ในรูปแบบ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (นคร,เมือง,ตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล

3. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่ผลิตขึ้นในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์

4. การเสริมสร้าง หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมให้
เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งได้แก่
หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลัก
ความคุ้มค่า โดยผู้วิจัยได้แบ่งการเสริมสร้างเป็นสามระดับ ได้แก่

การเสริมสร้างในระดับต่ำสุด คือ การนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์
ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย
หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือ
บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (หลักใดหลักหนึ่งในหกหลัก) ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้เป็น
การเสริมสร้างธรรมาภิบาลได้ทางหนึ่ง ด้วยการทำให้เจ้าหน้าที่เกิดกำลังใจในการปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไปและเป็นแบบอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ให้ถือปฏิบัติตาม

การเสริมสร้างในระดับปานกลาง คือ การเสริมสร้างซึ่งต้องใช้ศักยภาพ ความ
พยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการ
วิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับ
เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากธรรมาภิ
บาล ซึ่งการเสริมสร้างเช่นนี้อาจส่งผลกระทบให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหนังสือพิมพ์กับ
เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่การนำเสนอเช่นนี้ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความ
บกพร่องในการทำหน้าที่เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการ
นำเสนอเนื้อหาในการกระตุ้นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักธรร
มาภิบาล และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

การเสริมสร้างในระดับสูง คือ การเสริมสร้างในระดับสูงสุด ที่ต้องใช้ศักยภาพ
ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด คือ
การนำเสนอเนื้อหาที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง มีการอธิบายตีความ เชื่อมโยงให้
เห็นพื้นฐานหรือความเป็นมา และเสนอแนะทางออกของปัญหา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการ

ทำข่าวในเชิงของการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสียงสูง ทั้งนี้หากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอเนื้อหาที่มีส่วนช่วยให้เกิดธรรมาภิบาล แม้จะเป็นการเสริมสร้างในระดับแรก (ระดับต่ำสุด) ก็ถือว่าได้มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว

5. ข่าวหน้าหนึ่ง หมายถึง ข่าวที่ได้รับการจัดวาระและถูกพิจารณาจากหัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าวหรือที่ประชุมโต๊ะข่าวว่า เนื้อหาของข่าวมีความสำคัญและเหมาะสมที่จะนำเสนอเป็นข่าวนำ หรือข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

6. บทบรรณาธิการ หมายถึง ข้อเขียนที่แสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่จะมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสาธารณชนผู้อ่าน โดยผ่านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ และความคิดเห็นที่แสดงออกเป็นบทบรรณาธิการนี้ ถือว่าเป็น “เสียง” (voice) ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งแถลงให้ผู้อ่านทราบถึง “จุดยืน” (stand) หรือ “นโยบาย” (policy) ของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อปัญหาที่เขียนถึง โดยจะปรากฏชื่อหนังสือพิมพ์ไว้ด้านบนสุดของกรอบที่นำเสนอเนื้อหา

7. คอลัมน์บุคลากร หมายถึง ข้อเขียนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง โดยผู้เขียนหรือคอลัมนิสต์จะแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังเป็นข่าวในขณะนั้น โดยนำข้อเท็จจริง (Facts) มาประเมินคุณค่า วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยเหตุผลที่คอลัมนิสต์เชื่อว่าเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง โดยนำเสนออยู่ในหน้าประจำ มีชื่อเรื่อง และนามปากกาหรือชื่อจริงของผู้เขียนคอลัมน์กำกับ

8. เนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรที่มีเนื้อหากล่าวถึงการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกระดับชั้น ตลอดจนรวมถึงความประพฤติส่วนบุคคลและเนื้อหาที่สื่อให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นหรือควรเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นนั้นๆ

9. นโยบาย หมายถึง หลักการและแนวทางการตัดสินใจของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการปฏิบัติภารกิจเรื่องการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้งานดำเนินไปโดยมีเสถียรภาพ มีความสอดคล้องกัน มีมาตรฐานหรือมีเอกรูปเดียวกันและมีความต่อเนื่องกันเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดธรรมาภิบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน
 - 3.1 ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน
 - 3.2 แนวคิดบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
 - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นตรงกับคำว่า Local Government ซึ่งเป็นระบบการปกครองตามหลักของการกระจายอำนาจ (Decentralization)⁸ อีกทั้งยังกำหนดขึ้นบนพื้นฐานอุดมการณ์ประชาธิปไตย⁹ ที่มุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ดีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปในแต่ละประเทศนั้นจะมีรูปแบบโครงสร้างไม่เหมือนกัน เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศนั้นจะแตกต่างกันโดยปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพล ซึ่งก็ได้แก่ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ และระบบสังคมของแต่ละประเทศนั้นๆ เองเป็นสำคัญ

⁸ ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองเมืองพัทยา (กรุงเทพฯ: สหายบล็อกและการพิมพ์, 2534), หน้า 1.

⁹ โกวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2550), หน้า 32.

1.1 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Government) เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญจึงมี ดังนี้¹⁰

1. มีสถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. มีพื้นที่และระดับ (Area and Levels) หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น
3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากนักน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ
4. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
5. มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครอง

¹⁰ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, รายงานผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ และการกำกับดูแล ตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด, 2547), หน้า 4-5.

ท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

6. มีอำนาจอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง
7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า
8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

ทั้งนี้ การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยจะมีลักษณะสมบูรณ์ตามที่กล่าวมามากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของประเทศ ความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองของประชาชน เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยหลักสากลมีสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้¹¹

1. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างกว้างขวาง
2. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง หลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่ง คือ เป็นการปกครองโดยประชาชน ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่บางประการได้ โดยมีการจัดองค์การที่ประกอบด้วยฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติของท้องถิ่นเอง ซึ่งประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในแทบทุกขั้นตอน

¹¹ ประหยัด หงษ์ทองคำ, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า 13-17.

3. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เมื่อสังคมขยายตัวและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น รัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องกระจายอำนาจบางประการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบแทน ซึ่งจะช่วยนำบริการสาธารณะไปสู่ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
5. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ¹²

1.3 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจทางการปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่ความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยในที่สุด¹³
2. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้¹⁴

¹² ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์เนตส พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ 3, 2539), หน้า 27.

¹³ ชูศักดิ์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518), หน้า 6-7.

¹⁴ ศิริ พรหมดี, การปกครองท้องถิ่นไทย (ลำปาง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2548), หน้า 11.

- 2.1 การกิจของรัฐบาลกลางมีอยู่มากมาย และนับวันจะยิ่งขยายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นของแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง
- 2.2 รัฐบาลกลางไม่อาจจะดำเนินการในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงเพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริหารโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหา และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น
- 2.3 กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้เสียต่อประเทศส่วนรวม ซึ่งเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง
3. การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยป้องกันแก้ไขปัญหของท้องถิ่นของตน¹⁵
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง และการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย¹⁶
5. การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพเนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาแตกต่างกันไป¹⁷
6. การปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง¹⁸ การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักกระจายอำนาจ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเอง โดยไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือที่รัฐหยิบยื่นให้แต่ฝ่ายเดียว ลักษณะเช่นนี้เป็นหลักสำคัญของการพัฒนาชนบทเป็นอย่างยิ่ง

¹⁵ อนันต์ อนันตกุล, การปกครองท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2510), หน้า 6.

¹⁶ อ่างในสรายุทธ แก้วพวงทอง, การปกครองท้องถิ่นไทย (เชียงใหม่: ภาควิชาการศึกษาศาสตร์และนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2541), หน้า 14.

¹⁷ ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า 29.

¹⁸ โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต, หน้า 33.

1.4 การกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการและรูปแบบในการจัดระบบการกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปรากฏโดยทั่วไปนั้น มีอยู่ด้วยกัน 3 แนวคิด ดังนี้¹⁹

1. การกิจหน้าที่ตามบทบัญญัติในกฎหมาย (Ultra Vires)

หลักการกำหนดการกิจหน้าที่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบนี้หมายถึงว่า การกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีขอบข่ายเพียงใดและครอบคลุมในกิจกรรมอะไรบ้าง นั้น จะถูกกำหนดโดยกฎหมายซึ่งให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำได้ในภารกิจนั้นๆ กล่าวในอีกแง่หนึ่งย่อมแสดงว่า การกิจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำได้นั้น จะต้องมีความหมายรับรองหรือระบุเอาไว้ว่า เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำภารกิจบางด้านที่กฎหมายมิได้ระบุไว้ จะถือว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดขอบข่ายอำนาจหน้าที่ที่ตนเองสามารถกระทำได้หรือเป็นการใช้อำนาจเกินกว่ากฎหมายที่กำหนดให้ไว้ (Ultra Vires) ดังนั้น ภายใต้หลักการเช่นนี้ การกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงถูกจำกัดโดยกฎหมายนั่นเอง

2. การกิจหน้าที่ตามหลักความสามารถทั่วไป (General Competence)

ภายในรัฐที่ระบบการปกครองท้องถิ่นมีการจัดการกิจหน้าที่ไปตามหลักความสามารถทั่วไป หมายถึงว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำภารกิจหน้าที่ได้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมเท่าที่ไม่เป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมายหรือกระทบต่ออำนาจของสถาบันทางการปกครองอื่นๆ นั่นคือ เป็นการถือหลักความจำเป็นและความต้องการของชุมชนเป็นหลัก หากชุมชนท้องถิ่นเกิดข้อเรียกร้องต้องการอะไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถดำเนินการในกิจกรรมนั้นๆ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ ดังนั้น ในทางกฎหมายจึงไม่ปรากฏการระบุการกิจหน้าที่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็นรายการกิจกรรม แต่จะให้อิสระกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมอะไรก็ได้เพื่อตอบสนองความต้องการภายในชุมชนของตนเอง

3. การกิจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย (Mandatory Delegated Function)

โดยทั่วไปแล้ว หลักการที่กำหนดการกิจหน้าที่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอยู่สองระบบใหญ่ๆ ดังที่กล่าวถึงไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังปรากฏหลักการจัดการกิจในอีกลักษณะหนึ่งซึ่งมักจะปรากฏซ่อนอยู่ภายใน ได้แก่ การกิจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งหมายถึงหลักการจัด

¹⁹ โกวิท พวงงาม, มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารงานท้องถิ่น, หน้า 148-153.

ภารกิจสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือว่า ภารกิจหน้าที่ในกลุ่มนี้เป็นภารกิจของรัฐ ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้มีขึ้น หากแต่รัฐได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน

1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 7,853 แห่ง แยกประเภทได้ ดังนี้

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 76 แห่ง
- เทศบาล 2,108 แห่ง
 - เทศบาลนคร 27 แห่ง
 - เทศบาลเมือง 162 แห่ง
 - เทศบาลตำบล 1,918 แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล 5,667 แห่ง
- องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 แห่ง (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2555)²⁰

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้มีการจัดความสัมพันธ์ในเชิงบทบาทหน้าที่โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับบน (Upper tier) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปฏิบัติการ (Lower tier)²¹ องค์กรในระดับบนได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะขนาดใหญ่ระดับจังหวัด รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะที่มีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในพื้นที่ ทำหน้าที่ประสานงานจัดบริการสาธารณะที่มีความคาบเกี่ยวหรือต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดและให้ความช่วยเหลือทั่วไปแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปฏิบัติการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปฏิบัติการ ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา เทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีความเจริญหรือมีความหนาแน่นของประชากรสูง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะในระดับตำบลซึ่งเป็นพื้นที่

²⁰ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ประเทศไทย), สารานุกรมเสรี วิกีพีเดีย [ระบบออนไลน์ 30 กรกฎาคม 2555]

²¹ วีระศักดิ์ เครือเทพ, นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: หนังสือสำหรับเสริมพลังความคิดและหลักวิชาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548), หน้า 19.

ชนบทหรือมีความเจริญไม่มากนัก และเมืองพัทยา มีบทบาทหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะเหมือนกับเทศบาล สำหรับกรุงเทพมหานครเป็นการปกครองรูปแบบพิเศษที่มีภารกิจในสองระดับ กล่าวคือ มีหน้าที่บริหารกิจการสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งมีบทบาทคล้ายคลึงกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด อีกทั้งมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะโดยตรงเช่นเดียวกับเทศบาล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบต่างมีโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเดียวกันคือ รูปแบบสภากับฝ่ายบริหาร (Council – Executive Form) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างแพร่หลายมากที่สุดในโลกก็ว่าได้ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่มีการแบ่งแยกฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาออกจากกันอย่างชัดเจน

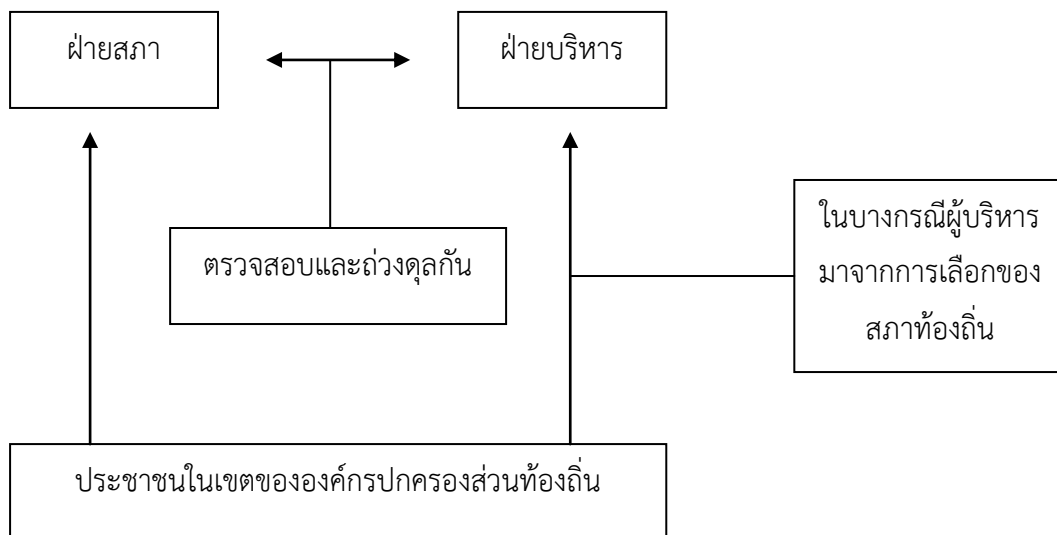
เหตุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร หรือเมืองพัทยา ต่างใช้รูปแบบสภากับฝ่ายบริหารทั้งหมด ก็เนื่องมาจากผลของมาตรา 285 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ระบุไว้ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น...”

รูปแบบสภากับฝ่ายบริหารนี้ ถ้านำไปใช้กับเทศบาล จะเรียกว่า รูปแบบสภากับนายกเทศมนตรี (Mayor – Council Form of Government) กล่าวคือ นายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ในขณะที่หัวหน้าฝ่ายสภา เรียกว่า ประธานสภาเทศบาล

องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบสภากับฝ่ายบริหารนี้ ได้แก่

1. มีการแบ่งแยกฝ่ายสภาและบริหารออกจากกัน
2. ฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
3. ฝ่ายสภา ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารและทำหน้าที่ในการออกกฎหมายในระดับท้องถิ่น
4. สภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงภายในท้องถิ่น
5. หัวหน้าฝ่ายบริหารไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงก็ได้ แต่อาจจะมาจากการเลือกของฝ่ายสภา โดยมีการตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกัน (แต่สำหรับประเทศไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ฝ่ายบริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ภายหลังจากการแก้ไขกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่างๆ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2546- ต้นปี พ.ศ. 2547)
6. การแบ่งแยกฝ่ายบริหารและสภาออกจากกัน ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหารเข้มแข็งหรืออ่อนแอแต่อย่างใด

ภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงโครงสร้างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหาร

จากแผนภาพ จะเห็นได้ว่า ฝ่ายสภาแยกออกจากฝ่ายบริหารอย่างชัดเจน ในขณะที่ทั้ง 2 ฝ่ายต่างตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ซึ่งกันและกัน และที่มาของทั้งฝ่ายบริหาร อาจจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือการเลือกของฝ่ายสภาหรือไม่ก็ได้ (ซึ่งหากนำมาเปรียบเทียบกับรูปแบบการปกครองในระดับชาติ จะเรียกรูปแบบที่ฝ่ายบริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนว่า ระบบประธานาธิบดี และเรียกรูปแบบฝ่ายบริหารที่มาจากการเลือกของสภาว่า รูปแบบรัฐสภา) ในขณะเดียวกัน สภาต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนเสมอ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียง 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เท่านั้น เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาไม่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยครั้งนี้

แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผลมาจากแนวคิดการกระจายมีส่วนอย่างสำคัญในการส่งเสริมระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพ ดังนั้นตราบใดที่ประชาธิปไตยยังเป็นทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบการเมืองที่สำคัญของประเทศส่วนใหญ่ในโลกนี้จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับระบอบประชาธิปไตย²² การศึกษาทั้งสองแนวคิดนี้ทำให้ผู้วิจัยรับรู้ถึงที่มา ความสำคัญ

²² เยาวลักษณ์ กุลพานิช และคณะ, หลักการและแนวคิดในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.พ., 2545), หน้า 3.

และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

2. แนวคิดธรรมาภิบาล

2.1 ความหมายและความสำคัญของแนวคิดธรรมาภิบาล

คำว่าธรรมาภิบาลหรือที่ในอดีตเรียกว่าการจัดการปกครอง (governance) นี้ ได้เคยมีการกล่าวถึงในทางรัฐศาสตร์เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว โดยมีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า Kybernatas (ภาษาละติน คือ Gubernator) หมายถึง การกำกับทิศทาง (to steer) การนำทางหรือการสั่งการเพื่อให้ดำเนินไปถูกทิศทางหรือดำเนินไปอย่างราบรื่น เพื่อประโยชน์ของปัจเจกบุคคลหรือส่วนรวม (to pilot or helmsman) แต่เนื่องจากศัพท์คำนี้มีความหมายไม่สอดคล้องกับแนวคิดทางรัฐศาสตร์ในขณะนั้นที่มองว่าการปกครองไม่ใช่เป็นเรื่องของการสั่งการแต่เป็นเพียงผู้รักษาสมดุลของข้อเรียกร้องและกระจายคุณค่าเท่านั้น²³ ดังนั้นจึงทำให้ศัพท์คำนี้ไม่ได้รับความนิยมและได้เลือนหายไป และได้เริ่มมีการนำกลับมาใช้ใหม่ในช่วงทศวรรษที่ 1986 โดยได้มีการให้ความหมายคำว่า governance ไว้ในพจนานุกรมว่าหมายถึง การกระทำหรือกระบวนการในการดำเนินการปกครองโดยเน้นเกี่ยวกับแนวทางในการใช้อำนาจหน้าที่และการควบคุม (the act or process of governing, specifically authoritative direction and control)²⁴

แนวคิดธรรมาภิบาลในปัจจุบันนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยเน้นบทบาทภาครัฐเป็นหลัก (state-centric) ในการปกครองและปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม มาสู่การให้ความสำคัญกับภาคสังคม (society-centric) ที่จะให้ประชาชนและองค์กรอื่นๆ นอกเหนือจากภาครัฐ เช่น ภาคเอกชน กลุ่มประชาสังคม กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการปกครองร่วมกับรัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น โดยเห็นว่าจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะนำพาสังคมให้เจริญก้าวหน้าและมีผลิตภาพสูงขึ้น เกิดความสมดุลในผลประโยชน์ของทุกกลุ่มในสังคม รวมทั้งจะทำให้การอยู่ร่วมกันเป็นไปอย่างสันติสุข²⁵ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าในช่วงที่ผ่านมา การเน้นบทบาทภาครัฐเป็นหลักในการใช้อำนาจทางการเมืองในการกำหนด

²³ อรรถสิทธิ์ สฟโซคชัย, “แนวความคิดธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐ” (กรุงเทพฯ: โครงการปริญญาเอกสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), อัดสำเนา.

²⁴ แกรี่ แอล. วอมสลีย์ (Gary L. Wamsley), “The Agency Perspective: Public Administration as Agential Leaders” ใน แปลงรูป เปลี่ยนราก: บริหารรัฐกิจในศตวรรษที่ 21, แปลโดย อัมพร ชำรงลักษณ์ (กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2546), หน้า 144.

²⁵ Jon Pierre (ed.), *Debating Governance* (Great Britain: Oxford University Press, 2000), pp. 3-4.

ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไม่สามารถตอบสนองต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและความต้องการของประชาชนที่มีความหลากหลายมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าในระยะต่อมารการพัฒนาด้านประชาธิปไตยจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีภาพมากขึ้นและสามารถเลือกผู้แทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยได้ แต่บทบาทของประชาชนยังคงจำกัดด้วยอยู่เฉพาะการเลือกผู้แทนในระดับต่างๆ และการเรียกร้องผ่านตัวแทนและกลุ่มผลประโยชน์เพื่อให้รัฐตอบสนองความต้องการของตน มากกว่าที่จะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายรัฐ ตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของรัฐบาลโดยตรง²⁶

ธรรมาภิบาล ถือเป็นแนวคิดในการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเน้นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเสมอภาค รับผิดชอบโปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก อันจะเป็นพลังขับเคลื่อนองค์การตลอดจนประเทศชาติไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคง มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และเกิดเป็นสังคมแห่งความสงบสันติ

2.2 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของธรรมาภิบาลหรือวิธีการนำไปสู่เป้าหมายของธรรมาภิบาลคือ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสันติ ไว้ 6 หลัก เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีส่วนเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ให้สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ นั่นคือเป็นองค์ประกอบธรรมาภิบาลที่นำมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชนและชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ดังนี้

1. การออกกฎ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

²⁶ อนุสรณ์ ลีมนาน, รัฐ สังคมและการเปลี่ยนแปลง: การพิจารณาในเชิงอำนาจ นโยบายและเครือข่ายความสัมพันธ์ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2542), หน้า 162.

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ด้วยการปิดประกาศในองค์กรหรือที่ชุมชนทุกหมู่บ้าน หรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่นๆ เช่น ทำเอกสารแจกจ่าย การประชุม หรือเสียงตามสาย เป็นต้น
3. บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับชั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค
4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจ อดทน มีระเบียบวินัย ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับชั้นจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน การกระทำผิดทางวินัย และมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ มาทำงานตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง
2. สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องตระหนักในหน้าที่ของตน ในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาเรื่องต่างๆ ในสภาอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวม และถูกต้องตามกฎหมาย
3. ผู้บริหารท้องถิ่น ต้องยึดมั่นในคุณธรรมเป็นอย่างสูง เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชา ฉะนั้นจึงต้องปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในขณะเดียวกันการเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่างๆ จึงต้องยึดหลักความถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน
4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำมาตรฐานจริยธรรม หรือกรอบกติกาการปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคน โดยทำเป็นมติของสภาเพื่อควบคุมกันเอง มีบทลงโทษเท่าที่ทำได้

หลักความโปร่งใส หมายถึง การดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้

ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วยการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์โดยใช้หลักการสื่อสารเชิงบูรณาการที่จะต้องใช้องค์กรที่หลากหลายและต่อเนื่อง เช่น การปิดประกาศ การประชุมชี้แจง การใช้สื่อสารมวลชน อาทิ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น สำหรับข้อมูลข่าวสารที่จะต้องเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ได้แก่

1. กฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม
2. มติการประชุมของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน
3. มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่ รวมทั้งผลได้ผลเสียต่อประชาชน และมติอื่นๆ ที่ประชาชนควรทราบ
4. วาระการประชุมสภาท้องถิ่นจะต้องปิดประกาศ ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา ซึ่งสภาจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร
5. ข้อบังคับ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งข่าวสารราชการที่ประชาชนควรรู้ และประชาชนต้องปฏิบัติ
6. ขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเงื่อนไขการติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การชำระภาษีต่างๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น ให้ประชาชนรู้ว่าขั้นตอนปฏิบัติอย่างไร ต้องใช้หลักฐาน เอกสารอะไรประกอบและต้องใช้เวลานานเท่าใด
7. การดำเนินงานตามแผน / โครงการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรที่จะได้สรุปเสนอให้ประชาชนได้รับทราบว่าทำอะไร เมื่อไหร่ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า และจะได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้
8. เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะผลการสอบราคาหรือประกวดราคาควรเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ จะทำให้ประชาชนได้ตรวจสอบและเกิดความมั่นใจ
9. ข้อมูลด้านการเงิน- การคลัง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นตัวชี้ถึงความสุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะได้เปิดเผยเป็นระยะๆ ว่ามีรายรับเท่าใด มีรายจ่ายอะไร เท่าใด
10. ข้อมูลอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและควรเปิดเผย

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภา หรือผู้บริหารท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างไร ร่วมปฏิบัติงาน รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสุดท้ายประชาชนย่อมมีสิทธิเหนือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลว หรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย

โดยสรุป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นอย่างน้อย ได้แก่

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทั้งแผนพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปี เนื่องจากแผนพัฒนาเป็นเครื่องชี้ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังนี้

- 1.1 มีส่วนร่วมในการคิด และกำหนดจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการร่วมเสนอปัญหา ความต้องการและร่วมเสนอโครงการ / กิจกรรม เพื่อการพัฒนาในรูปแบบกระบวนการประชาคม

- 1.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมว่าทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่นจะเดินไปในทางใด ควรทำอะไรก่อน อะไรหลัง เป็นต้น

- 1.3 ร่วมดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ สามารถดำเนินการได้หลายวิธี ได้แก่ ดำเนินการเอง อุดหนุนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นๆ เป็นผู้ดำเนินการรวมทั้งสามารถอุดหนุนงบประมาณให้ประชาชน (กลุ่ม) เป็นผู้ดำเนินการได้

- 1.4 ร่วมประเมินผล เมื่อดำเนินโครงการแล้ว ผู้ที่จะประเมินผลได้ดีที่สุด คือประชาชน เพราะประชาชนสามารถบอกได้ชัดเจนว่าโครงการนั้นๆ มีประโยชน์และคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

2. มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องแจ้งสาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้ง และอำนวยความสะดวกในการให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภา

4. ประชาชนมีสิทธิในการเสนอญัตติข้อบังคับของท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกกฎข้อบังคับของท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.

5. ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีความประพฤติเสื่อมเสียได้ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการลงคะแนนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง หลักการที่มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ โดย

1. มีการจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง ทั้งในและนอกสถานที่ เป็นที่พึงของประชาชนได้เมื่อเกิดความเดือดร้อน
2. เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก รวมทั้งควรมีผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำหมู่บ้านและชุมชน
3. มีความจริงใจในการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน / ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน
4. นำเอาโครงการ / กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบังคับหรือกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบ

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้ทรัพยากร / งบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยควรดำเนินการ ดังนี้

1. การดำเนินงาน / โครงการจะต้องมีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน ว่าควรจะทำโครงการอะไรก่อน-หลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน
2. ในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ต้องมุ่งให้เกิดความประหยัด หากสามารถต่อรองราคากับผู้รับจ้างให้ได้ราคาที่ต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ ก็จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเหลือไปดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้น และทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น
3. มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งควรมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้นาน

4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหลสูญเปล่า โดยสภาท้องถิ่นสามารถมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร
5. การบริหารจัดการครุภัณฑ์ต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำทะเบียนควบคุมให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และโยชน์ต่อส่วนรวม
6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรคำนึงถึงความควรหรือไม่ควรที่จะกระทำ เช่น อบต. บางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดเก็บขยะ ไม่มีรถ และพนักงานจัดเก็บขยะ แต่กลับใช้งบประมาณจัดซื้อถังขยะแจกให้ประชาชนเพื่อรองรับขยะโดยไม่มีผู้จัดเก็บขยะ การใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า ก็ไม่ควรกระทำ

2.3 ธรรมชาติกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับและมีการศึกษากันอย่างแพร่หลายในระดับสากลว่า แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมชาติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการประเทศทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มีการตื่นตัวที่จะนำแนวคิดธรรมชาติมาใช้ตั้งแต่ช่วงเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 โดยมีการส่งเสริมและผลักดันให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีธรรมชาติและนำมาปฏิบัติ โดยนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ทำให้พัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยก้าวหน้าขึ้น อย่างไรก็ดี ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยยังคงประสบปัญหาอยู่หลายประการ ดังปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การโกงการเลือกตั้ง การสร้างอิทธิพลตลอดจนการแก่งแย่งและแข่งขันกันเพื่อแย่งชิงตำแหน่งสำคัญๆ การขาดความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุของความหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ ฉะนั้นการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและเป็นกลไกในระดับท้องถิ่นที่จัดว่าเป็นกลไกการบริหาร

และการปกครองที่ดีและชอบธรรมของประชาชนนั้น สิ่งที่สำคัญจะต้องเน้นการสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกลไกประชาธิปไตย²⁷ หรือมีธรรมาภิบาลนั่นเอง

โดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ได้บัญญัติในมาตรา 52 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 5 และหมวด 7 และให้กระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งสามารถสรุปเนื้อหาของหมวด 5 และหมวด 7 ได้ดังนี้

หมวด 5 การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

บทบัญญัติในส่วนนี้ได้กำหนดหน้าที่ให้ส่วนราชการปฏิบัติเพื่อเป็นการลดระยะเวลาในการพิจารณา การสั่ง การอนุญาต การอนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่มีผลโดยตรงต่อประชาชนให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วขึ้น ดังต่อไปนี้

1. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ (มาตรา 27 ถึง มาตรา 29)

1.1 ส่วนราชการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไปสู่ผู้ดำเนินการเรื่องนั้นๆ

โดยตรง และให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

1.2 ส่วนราชการต้องจัดให้มีหลักเกณฑ์การควบคุม ติดตามกำกับดูแลการใช้

อำนาจและความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ

1.3 ก.พ.ร. จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการหรือแนวทางการกระจายอำนาจความ

รับผิดชอบ และการลดขั้นตอน ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติก็ได้

1.4 ส่วนราชการแต่ละแห่งต้องจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ

โดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้

2. การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม (มาตรา 30 ถึง มาตรา 32)

2.1 กระทรวงต้องจัดให้มีศูนย์บริการร่วม

2.2 กระทรวงต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่และแบบพิมพ์ที่จำเป็นในศูนย์บริการร่วม และ

พร้อมให้บริการประชาชนอย่างครบถ้วน

²⁷ อรพินท์ สฟโชคชัย และคณะ, “รายงานผลการศึกษา โครงการศึกษารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลระยะที่สอง” (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540), หน้า 11.

2.3 หากศูนย์บริการร่วมมีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการเพราะกฎระเบียบวิธีการ ให้ส่วนราชการแจ้ง ก.พ.ร. เพื่อเสนอปรับปรุงต่อไป

2.4 การจัดตั้งศูนย์บริการร่วมของกระทรวงให้รวมทั้งจังหวัดและอำเภอด้วย

หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นการกำหนดแนวทางที่ส่วนราชการต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับบริการโดยเร็ว ในขณะเดียวกันก็จะสามารถตรวจสอบความต้องการของประชาชน รับรู้สภาพปัญหาและแก้ไขปัญหาได้ต่อไป โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน (มาตรา 37)

ส่วนราชการที่มีภารกิจในการให้บริการประชาชน หรือต้องติดต่อประสานงานกับส่วนราชการด้วยกันต้องกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน และประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบทั่วกัน ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ตรวจสอบงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และ ก.พ.ร. สามารถพิจารณากำหนดเวลาแล้วเสร็จได้หากเห็นว่าไม่เหมาะสม

2. การจัดระบบสารสนเทศ (มาตรา 39 และมาตรา 40)

2.1 ส่วนราชการต้องจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่องานบริการประชาชน

2.2 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องจัดให้มีระบบเครือข่าย

สารสนเทศกลาง

3. การรับฟังข้อร้องเรียน (มาตรา 38 มาตรา 41 และมาตรา 42)

3.1 ส่วนราชการต้องจัดให้มีระบบการตอบคำถามเกี่ยวกับงานให้บริการประชาชน และมีกำหนดเวลาชัดเจน

3.2 ส่วนราชการที่ได้รับคำร้องเรียน ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นจากประชาชน ต้องดำเนินการให้ลุล่วงและแจ้งผลให้ผู้แจ้งทราบ

3.3 ส่วนราชการที่ออกกฎให้ส่วนราชการอื่นปฏิบัติตาม มีหน้าที่ต้องตรวจสอบว่ากฎนั้นเป็นอุปสรรค ยุ่งยาก ข้ำซ้อน ลำบาก หรือไม่ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม และถ้าได้รับการร้องเรียนจากส่วนราชการหรือที่ราชการให้ผู้ออกกฎพิจารณาโดยทันทีและแจ้งผลให้ทราบ

4. การเปิดเผยข้อมูล (มาตรา 43 และมาตรา 44)

4.1 ส่วนราชการต้องเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติราชการให้ทราบโดยทั่วไป เว้นแต่กรณีที่เป็นความลับเพื่อความมั่นคง / รักษาความปลอดภัย / คุ้มครองสิทธิของประชาชน

4.2 ส่วนราชการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย การจัดซื้อจัดจ้าง สัญญา เว้นแต่ข้อมูลที่ได้รับ ความคุ้มครองโดยกฎหมาย

หลังจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ออกบังคับใช้ ในเวลาต่อมาได้มีการนำหลักการเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลไปบัญญัติไว้ในกฎหมายการปกครองท้องถิ่นสามฉบับซึ่งได้แก่

1. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

มาตรา 45/1 กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

วรรคสองของมาตรา 50 กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

3. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

มาตรา 69/1 กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

กฎหมายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นได้เป็นอย่างดีถึงการยอมรับและตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กล่าวโดยสรุป เป็นที่เชื่อกันว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ บริหารงานตามแนวคิดธรรมาภิบาล อันประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม

ร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าอย่างเคร่งครัด ยื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็งและยังประโยชน์ให้แก่คนในท้องถิ่นนั้นๆ นั้นเอง

3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

3.1 ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (Theory of Media Structure and Function)

ทฤษฎีนี้พิจารณาว่าสังคมเป็นระบบหนึ่งที่มีส่วนต่างๆ หรือระบบย่อยที่มีความเกี่ยวพันติดต่อกันอย่างมีเสถียรภาพ (Stability) และสมดุล (Equilibrium)²⁸ โดยมีสื่อมวลชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบด้วย ระบบย่อยเหล่านี้จะช่วยกันผดุงรักษาระบบใหญ่เอาไว้ อาจจะมีบางช่วงขณะที่ระบบย่อยเกิดความขัดแย้งกัน แต่ในท้ายที่สุดแล้วก็มักจะกลับเข้าสู่ภาวะสมดุลเอง ในแนวคิดนี้สื่อมวลชนจึงถูกตั้งความคาดหวังว่าจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมที่ช่วยสร้างสรรค์และธำรงรักษาเสถียรภาพของสังคมให้เกิดความสมดุลและเกิดการรวมตัวกันเข้าของทุกส่วนเพื่อทำให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมคงอยู่ต่อไป²⁹

ดังนั้นสื่อมวลชนจึงพยายามที่จะสนองต่อความต้องการของสมาชิกในสังคม ทั้งที่เป็นรายบุคคลและที่เป็นกลุ่มก้อนอย่างสม่ำเสมอ ผลก็คือสื่อมวลชนได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยไม่ได้ตั้งใจ ในแง่ที่สามารถรวมสมาชิกทั้งหมดเข้าไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สื่อมวลชนจึงมีภารกิจหลักในการผดุงรักษาสังคมมากกว่าที่จะเป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ว่าสื่อมวลชนมีพลังและมีอิทธิพลในการทำงานรวมถึงกำหนดทิศทางของสังคมเป็นอย่างมาก

หน้าที่ทางสังคมหรือพันธกิจทางสังคม (Social function) ของสื่อมวลชน ซึ่งลาสเวลล์ (Lasswell, 1948) กำหนดไว้ คือเป็นผู้ที่เฝ้าระวังและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมทางสังคม และการเมืองหรือที่ใช้กันทั่วไปว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่เป็น “หมาเฝ้าบ้าน” (Watch dog) ของสังคม คอยบอกให้สมาชิกในสังคมรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นรอบๆ บ้านของเรา นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังเป็นผู้ประสานให้ส่วนต่างๆ ของสังคมร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และประการสุดท้ายเป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมแก่คนรุ่นต่อไป สำหรับหน้าที่ประการสุดท้าย ไรท์ (Wright, 1960) นักสังคมวิทยา ชาวอเมริกันได้ขยายความต่อไปว่า การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมน่าจะหมายถึงศิลปวัฒนธรรมและความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้ปัจเจกบุคคลได้รับความพอใจ ได้ผ่อนคลายความเครียดจาก

²⁸ สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 25-26.

²⁹ ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน (กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 81.

ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในสมัยปัจจุบัน การใช้สื่อเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองและการโฆษณาสินค้า หรือการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองและธุรกิจ (political and commercial propaganda) ได้กลายมาเป็นหน้าที่อีกอย่างหนึ่งในการระดมพลให้สมาชิกสังคมคิด และบริโภคในทิศทางที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชน³⁰

เพื่อให้สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่ที่สำคัญที่สุดตามความคาดหวังของแนวคิดนี้ในการเชื่อมโยงระบบย่อยต่างๆ ในสังคมให้เกิดการรวมตัวกัน จึงได้มีการตั้งความคาดหวังต่อบทบาทหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชน (Media Function Basic) ไว้ 5 ประการด้วยกัน ซึ่ง Mcquail (1994) ได้ประมวลไว้³¹ ได้แก่

1. การให้ข้อมูลข่าวสารและสอดส่องสังคม (Surveillance)
 - ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ของสังคมตนเองและสังคมโลก
 - ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่างๆ
 - ส่งเสริมความคิดใหม่ๆ การปรับตัว และความเจริญก้าวหน้าทางสังคม
2. การประสานส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน (Correlation)
 - อธิบาย ตีความ และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของเหตุการณ์และข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอออกไป
 - ให้การสนับสนุนแก่สถาบันหลักทางสังคมและบรรทัดฐานต่างๆ
 - เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม
 - ประสานเชื่อมโยงกลุ่มคนและกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน
 - สร้างฉันทามติในสังคม
 - กำหนดว่าเรื่องใดสำคัญมากน้อยกว่ากัน หรือการกำหนดวาระทางสังคม
3. การสร้างความต่อเนื่องทางสังคม (Transmission)
 - ถ่ายทอดวัฒนธรรมกระแสหลักของสังคมและยอมรับวัฒนธรรมย่อยหรือวัฒนธรรมทางเลือก และวัฒนธรรมใหม่ๆ
 - เสริมสร้างและทะนุบำรุงค่านิยมพื้นฐานของสังคม
4. การให้ความเพลิดเพลินแก่สังคม (Entertainment)
 - ให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจแก่สมาชิกสังคม

³⁰ อ้างถึงในอุบลรัตน์ ศิริยุคศักดิ์, ระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย: โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมือง และผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ, หน้า 11-13.

³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13-14.

- ลดระดับความเครียด และข้อขัดแย้งทางสังคม
- 5. การรณรงค์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ (Mobilization)
 - การรณรงค์เพื่อเป้าหมายทางสังคมในด้านการเมือง สงคราม เศรษฐกิจ งาน

อาชีพ

พันธกิจต่างๆ ข้างต้นเป็นพื้นฐานของทฤษฎี ซึ่งนำไปสู่วัตถุประสงค์ในการควบคุมให้สังคมมีระเบียบวินัย และมีความมั่นคง (social control and stability) และสื่อมวลชนก็มีบทบาทและหน้าที่ในการประสานให้เกิดสิ่งนั้น

จะเห็นว่าสื่อมวลชนตามแนวคิดนี้ จะทำหน้าที่เป็นผู้ที่เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์และสร้างสรรค์สังคม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชนจึงถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนว่าได้ทำหน้าที่ตามความคาดหวังของสังคมหรือไม่ อย่างไรก็ดีแนวคิดดังกล่าวข้างต้นเป็นการระบุบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนอย่างกว้างๆ ทั่วไป โดยมองว่าสื่อมวลชนควรจะทำอะไรในสังคม ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ในแต่ละสังคมสื่อมวลชนก็จะถูกกำหนดบทบาทแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและบริบทแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ฯลฯ

สำหรับสังคมไทยเอง บทบาทของสื่อมวลชนก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ขึ้นอยู่กับสถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นๆ ว่าต้องการให้สื่อมวลชนเน้นหนักบทบาทในด้านใด ซึ่งอาจมีบทบาทใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมา อันเป็นการท้าทายให้สื่อมวลชนต้องพยายามปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก ดังเช่นบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นอีกหนึ่งบทบาทที่สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อมวลชนท้องถิ่นที่ควรจะได้แสดงศักยภาพในฐานะที่เป็นสถาบันที่สังคมให้การยอมรับและทฤษฎีคาดหวังเสมอมา

3.2 แนวคิดบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

หนังสือพิมพ์มีสถานะเป็นประหนึ่งสถาบันสาธารณะ (QUASI public institution) ซึ่งถึงแม้จะเป็นกิจการที่เอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินการด้วยลักษณะวิธีของเอกชน แต่เนื้อหาสาระและโครงสร้างในอีกแง่หนึ่งของมันจะต้องเป็นเนื้อหาและเป็นโครงสร้างซึ่งทรงอยู่และดำเนินไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ นี่เองคือ “บทบาท” ของหนังสือพิมพ์³²

โจเซฟ พูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer) นักหนังสือพิมพ์ในยุคปลายศตวรรษที่ 19 ผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก ได้กล่าวถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ไว้อย่างชัดเจนมาก เขากล่าวว่า

³² สุภา ศิริมานนท์, “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นพัฒนาประเทศได้อย่างไร?” ในพัฒนาการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หน้า 6-7.

นักหนังสือพิมพ์คือยามรักษาการณ์ที่ยืนอยู่บนสะพานเรือแห่งรัฐนาวา เขาจะเป็นผู้ที่คอยจับตาดูเรือที่แล่นผ่านไป จับตาดูจุดเล็กๆ ที่สนใจ ซึ่งปรากฏอยู่ ณ ปลายขอบฟ้าในยามที่อากาศสดใส เขาจะคอยรายงานเมื่อเห็นคนเรือแตกลอยคออยู่ในทะเลเพื่อให้เรือของเขาเข้าไปช่วยชีวิตคนเหล่านี้ เขาจะเพ่งมองฝ่าหมอกและพายุ เพื่อจะได้เตือนให้คนในเรือทราบถึงภัยอันตรายที่จะมีมาข้างหน้า เขาไม่เคยคิดถึง รายได้ของเขาหรือผลกำไรของเจ้าของกิจการของเขา ทว่าเขายืนอยู่ ณ ที่นั่น ก็เพื่อจะปกป้องรักษาความปลอดภัยและความผาสุกของประชาชนผู้ซึ่งได้มอบความไว้วางใจแก่เขา³³

สำหรับบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นโดยพื้นฐานก็ไม่ได้แตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ทั่วไปนัก เพียงแต่บทบาทและหน้าที่นั้นต้องสนองตอบต่อคนในท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะดังที่อาจารย์สุภา ศิริมานนท์ ผู้วางรากฐานทางความคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ได้กล่าวไว้ว่า “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหาได้แปลกหรือพ้นไปจากธาตุลักษณะของหนังสือพิมพ์ทั่วไปไม่ แต่บทบาทพิเศษเฉพาะสำหรับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอยู่ที่ว่า หนังสือพิมพ์ของท้องถิ่นใดก็ควรจะใช้สังคมแห่งท้องถิ่นนั้น ความแตกต่างระหว่าง “หนังสือพิมพ์แห่งชาติ” กับ “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น” ก็อยู่ที่เงื่อนไขหลักข้อนี้”³⁴

ทั้งนี้ยังได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไว้ดังนี้³⁵

1. การเสนอคำบอกเล่าข่าวสารในท้องถิ่นของตนเป็นหลักใหญ่
2. การให้ข้อชี้แนะเกี่ยวกับกรณีสาธารณะแห่งท้องถิ่นของตนโดยเฉพาะ
3. การให้ความหลุดรื้อขนบเชิงตามลักษณะและความรับรู้แห่งชุมชนในท้องถิ่นของตนอย่างพิเศษเฉพาะ

4. การทำหน้าที่เป็นสื่ออย่างหนึ่งแห่งการประกาศโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับสังคมในท้องถิ่นของตนโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ สุรัตน์ นุ่มนนท์ ได้สรุปบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ไว้ดังนี้³⁶

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่รายงานข่าวความเคลื่อนไหวของท้องถิ่น

³³ อ้างถึงใน สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, *การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2539), หน้า 19.

³⁴ สุภา ศิริมานนท์, “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นพัฒนาประเทศได้อย่างไร?” ใน *พัฒนาการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น* หน้า 18.

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

³⁶ สุรัตน์ นุ่มนนท์, “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไทยศึกษาจากอดีต” ใน *สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, คู่มือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น*, หน้า 20.

และเสนอเรื่องราวของท้องถิ่นในรายละเอียด และลึกซึ้งกว่าถึงแม้เรื่องหรือข่าวสารนั้นหนังสือพิมพ์ในระดับชาติจะเสนอไปก่อนหน้านี้แล้วก็ตาม

2. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องรายงานภาวะสินค้าในตลาดท้องถิ่น และเป็นตัวกลางโฆษณาสินค้าให้กับพ่อค้าและนักธุรกิจในพื้นที่
 3. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องช่วยส่งเสริมทางด้านสวัสดิการ และการจัดวางโครงการต่างๆ ในท้องถิ่น
 4. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องรู้จักยกย่องคุณงามความดีของคนประกอบกิจการเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น
 5. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องสอดส่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่นตลอดจนติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งจากท้องถิ่นไม่ว่าในระดับชาติหรือในระดับท้องถิ่น
 6. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องช่วยปลุกกระตือรือร้นความคิดให้คนในท้องถิ่นช่วยกันแก้ไข ปัญหาและส่งเสริมโครงการต่างๆ ของท้องถิ่น
 7. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็เหมือนกับสื่อมวลชนประเภทอื่นคือมีหน้าที่ให้การสอน ให้ความบันเทิงและแจ้งข่าวสาร
 8. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องเป็นแรงผลักดันช่วยสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น
- พิศิษฐ์ ขวาลาวัช ได้เสนอแนะบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพื่อรับใช้สังคมท้องถิ่นในฐานะเป็นสื่อของคนท้องถิ่นดังนี้³⁷
1. ส่งเสริมและรักษาจริยธรรมเพื่อสร้างแบบอย่างของนักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ให้ได้รับการเคารพ ยอมรับ และคารวะจากสังคมท้องถิ่นนั้นๆ
 2. เสนอเรื่องราวหรือปัญหาของท้องถิ่นเป็นหลัก กำหนดแนวทางชัดเจนร่วมกันถึงบทบาทหน้าที่โดยตรงของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ให้พิจารณาถึงการรับใช้สังคมท้องถิ่นโดยตรง ทุกๆ ด้าน ทุกๆ ระดับวิชาชีพ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน
 3. เป็นผู้นำทางความคิดและคอยเตือนสติหรือเหนี่ยวนำคนท้องถิ่นให้เห็นถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ซึ่งอาจนำไปสู่ความเสียหายแก่สังคมนั้นได้
 4. หาบรรทัดฐานเพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ หลายปัญหาอันเกิดจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือกลุ่มอิทธิพลใดก่อให้เกิดความไม่สงบสุขหรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ให้พิจารณาเรื่องราวเหล่านั้นอย่างรอบคอบ เที่ยงธรรม เสนอ

³⁷ พิศิษฐ์ ขวาลาวัช, ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 21-23.

แนวทาง เรื่องราวปัญหาอย่างชัดเจน เพื่อให้สาธารณชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในชะตาชีวิตหรือสังคมของเขา

5. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในฐานะที่เป็นสมบัติและมีหน้าที่รับใช้สังคมท้องถิ่นนั้นๆ ต้องคำนึงถึงความบริสุทธิ์ ความดีงาม และความห่วงใย ความรักในถิ่นที่อยู่และปรารถนาให้ถิ่นที่อยู่เป็นที่ทำมาหากินที่สนองตอบความอยู่ดีกินดีเป็นเรื่องที่คนในท้องถิ่นนั้นๆ มีอยู่ในจิตใจ
6. ศึกษาแก่นของปัญหาท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อกำหนดแนวทางในการนำเสนอเรื่องราวปัญหาต่างๆ ควรจำกัดเฉพาะท้องถิ่นเท่านั้น เว้นแต่เป็นเรื่องคาบเกี่ยวที่มีผลกระทบโดยตรง

นอกจากนี้ยังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพิ่มเติมว่า ในยุคใหม่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรจะหาทางออกเพื่อยกระดับบทบาทของสื่อท้องถิ่นประเภทสิ่งพิมพ์ด้วยการปรับเปลี่ยนบทบาทให้มากกว่าองค์กรกระจายข่าวหรือสื่อกลางในการบอกกล่าวแก่คนท้องถิ่นหรือชุมชนให้มีลักษณะเป็นสังคมข่าวสาร (Information Society) ด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นทั้งในฐานะคนท้องถิ่นและในฐานะของสื่อมวลชน และมีการนำองค์กรเข้าไปมีส่วนร่วมของการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างของอำนาจ ไม่ว่าจะด้วยเรื่องการปฏิรูปด้วยกฎหมายหรือด้วยเหตุผลทางรัฐศาสตร์ และที่สำคัญคือเข้าไปมีบทบาทในการจัดความคิดอย่างมีระบบของ “ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือชุมชน” และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะช่วยเป็นตัวเร่งให้เกิด “สังคมท้องถิ่น” ที่เข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประเทศต่อไป³⁸

งานวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแม้ว่าไม่มีการกำหนดบทบาทด้านนี้โดยตรง แต่จากบทบาทที่เสนอไว้ในทฤษฎีและโดยนักวิชาการอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าในท้ายที่สุดแล้วต่างก็มีความมุ่งหวังที่ต้องการให้สื่อมวลชนท้องถิ่นเป็นเสมือนผู้ผดุงไว้ซึ่งสังคมที่ดี

ดังนั้น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นบทบาทหนึ่งที่จะช่วยทำให้สังคมท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและนำไปสู่สังคมที่ดี จึงถือเป็นประเด็นที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในพื้นที่ควรให้ความสำคัญต่อการนำเสนอ เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมต้องการที่จะได้รับข้อมูลและข่าวสารในเรื่องดังกล่าวเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและนำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาใช้ประโยชน์แก่ชีวิตตนและบุคคลรอบข้าง

³⁸ เล่มเดียวกัน, หน้า 92-93.

ทั้งนี้ สามารถสรุปบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีหน้าที่ในการรายงานข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและนำเสนอเรื่องราวหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้
3. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีหน้าที่ในการสั่งสอนและให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นแก่คนในท้องถิ่น
4. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีหน้าที่ในการศึกษาแก่นของปัญหาท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้แก่คนในท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีหน้าที่ในการปลุกกระตือรือร้นความคิดให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกขั้นตอน ตลอดจนการตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

3.3.1. ความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

การศึกษาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของไทยในรูปของตำรา หรืองานวิจัยมีน้อยมาก ส่วนใหญ่แล้วมักเป็นการรวบรวมบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสียมากกว่าเท่าที่ผ่านมามีนักวิชาการได้ให้นิยามของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไว้ ดังนี้

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (Community Newspaper) ตามความคิดของพิศิษฐ์ ขวาลาธวัช นั้นหมายถึง หนังสือพิมพ์ที่เกิดขึ้นตามความต้องการและสนองตอบผลประโยชน์ของสังคมท้องถิ่นนั้นๆ โดยตรง ไม่ใช่เกิดขึ้นตามเจตจำนงของใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นชี้ให้เห็นและเข้าใจถึงเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ ปัญหา ความรู้สึกนึกคิด ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของคนท้องถิ่นนั้นโดยแท้ หากจะมีเรื่องอื่นอยู่บ้างก็เป็นเพียงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้กับสังคมท้องถิ่นนั้น ดังนั้นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงเป็นศูนย์รวมของปรากฏการณ์ทางสังคม และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติทั้งที่เป็นภาวะปกติและผิดปกติวิสัย³⁹

³⁹ พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช, ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ: ดับเบิลยูเอ็น พรินติ้ง จำกัด, 2542), หน้า 6.

พีระ จิโรสภณ กล่าวถึงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอเนื้อหาเน้นหนักเกี่ยวกับท้องถิ่นและชุมชน มีกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายเฉพาะท้องถิ่นที่หนังสือพิมพ์นั้นวางจำหน่าย มีความแตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ระดับชาติ (National Newspaper) ที่มุ่งเสนอเนื้อหาและมีกลุ่มผู้อ่านทั่วประเทศ และแตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ระดับนานาชาติ (International Newspaper) ที่มุ่งเสนอเนื้อหาและมีกลุ่มผู้อ่านทั่วโลกหรือหลายประเทศ⁴⁰

สศศรี เฝ้าอินจันทร์ ให้นิยามของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นว่า ได้แก่หนังสือพิมพ์ที่พิมพ์และจัดทำขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ โดยเนื้อหาสาระส่วนใหญ่ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ จะเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่านที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยเฉพาะ⁴¹ สำหรับยัมทรวง ศรีพนาวงศา เห็นว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นคือ “ผลิตภัณฑ์” หนึ่งในที่ผลิตขึ้นจากการผลิตที่มีแรงจูงใจมาจากความรักที่ต้องการจะมีส่วนร่วมในสังคมท้องถิ่นของตนด้วยการเสนอความคิดเห็นและการสื่อสาร⁴²

สมควร กวียะ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ชนบท ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้เช่นกันว่า หนังสือพิมพ์ชนบทหมายถึง หนังสือพิมพ์ของชาวชนบท ทำโดยชาวชนบท และเพื่อชาวชนบท แต่หนังสือพิมพ์สมบูรณ์แบบอย่างนั้น คงจะหาได้ยากในความจริง ไม่ต่างกับรัฐบาลของประชาชน เพื่อประชาชน และโดยประชาชน ตามอุดมคติของลินคอล์น อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ชนบทน่าที่จะต้องมีลักษณะดังกล่าวมากที่สุดที่จะทำได้ อาจจะต้องเป็นของชาวชนบทโดยอ้อม เช่นโดยการร่วมลงทุนหรือเข้าหุ้น หรือร่วมกระบวนการกำหนดนโยบาย ส่วนการจัดทำ ชาวชนบทอาจเข้าร่วมในการดำเนินงานโดยผ่านกระบวนการตัวแทนหรืออย่างน้อยก็โดยอาศัยกลไกของสารสนเทศย้อนกลับ (Feedback Mechanism) ซึ่งอาจจะมียู่แล้วหรือจัดขึ้นมาใหม่ในท้องถิ่นชนบทสำหรับหลักการอุดมคติที่มีการหลีกเลี่ยงได้ยาก หนังสือพิมพ์ชนบทไม่ว่ากรณีใดก็ตามจะต้อง “ทำเพื่อชาวชนบทไม่เช่นนั้นแล้วหนังสือพิมพ์ชนบทจะเป็นเพียงเครื่องมือของ

⁴⁰ พีระ จิโรสภณ, **สิ่งพิมพ์ชุมชน** (กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 14-15.

⁴¹ สศศรี เฝ้าอินจันทร์, “หนังสือพิมพ์กับความอยู่รอด” ใน **พัฒนาการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น** หน้า 26.

⁴² ยัมทรวง ศรีพนาวงศา, “เทคนิคการบริหารหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น” ใน วีระศักดิ์ สาเลี่ยกานนท์, **บรรณาธิการ, คู่มือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น** (กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2530), หน้า 279-280.

การเปลี่ยนแปลงเพื่อผลประโยชน์ในทางการเมืองของกลุ่มอิทธิพลมากกว่าอย่างอื่น ซึ่งเท่ากับเป็นการทำลาย เหตุผลของการดำรงอยู่ของหนังสือพิมพ์ชนบท”⁴³

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นคือสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อรับใช้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ให้ได้รับรู้ถึงสถานการณ์ความเคลื่อนไหวภายในท้องถิ่นและเข้าใจถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความไม่ปกติขึ้น อันจะนำไปสู่ความความเข้าใจอันดีและความสงบสุขของคนในท้องถิ่น แต่ปัจจุบันพบว่า ด้านเนื้อหาและสาระของข่าวที่เน้นนำเสนอบนหน้าหนังสือพิมพ์พบว่า หนังสือพิมพ์ต่างจังหวัดส่วนใหญ่เสนอข่าวแทบทุกประเภท แต่ที่เลือกเสนอกันมากที่สุด ได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจ อาชญากรรม และวิชาชีพ

ด้านประเภทของผู้อ่านนั้น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่เชื่อว่าผู้อ่านส่วนใหญ่ของตนคือ กลุ่มข้าราชการในจังหวัดนั้นๆ รองลงไป คือ กลุ่มประชาชนโดยทั่วไป และกลุ่มพ่อค้า นักธุรกิจ และกลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์ของตนน้อยที่สุดคือ กลุ่มนักศึกษา

สำหรับอุปสรรคในการทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น มาจากปัจจัยสองด้าน คือ จากภายในเอง เช่น ปัญหาด้านเงินทุน หรือบุคลากร และปัจจัยภายนอก เช่น คำสั่งจากคณะปฏิวัติ หรือจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตราต่างๆ ที่ควบคุมกิจการพิมพ์ ส่วนเรื่องปัญหาเรื่องอิทธิพลและการถูกคุกคามนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งหนึ่งเคยถูกอิทธิพลคุกคาม ลักษณะของการคุกคามมีตั้งแต่การข่มขู่ ทำร้าย ไปจนกระทั่งลอบสังหาร

อย่างไรก็ดี แม้ว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะมีปัญหามากมายหลายประการ แต่กระนั้นก็ยังมียังมีหนังสือพิมพ์ต่างจังหวัดที่ยืนหยัดต่อสู้ พยายามให้หนังสือพิมพ์ออกมาตามกำหนด โดยร้อยละ 95 ให้เหตุผลว่าที่เลือกทำอาชีพนี้เพราะใจรัก รองลงมาคือ เพราะมีผู้เสนองานให้ นอกนั้นทำด้วยเหตุผลอื่น เช่น ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ หรือถูกกลั่นแกล้ง เป็นต้น⁴⁴

3.3.2. ข้อมูลหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์

จากการศึกษาของบรรหาร บุญเขต ในหัวข้อ ความอยู่รอดกับผลกระทบต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์⁴⁵ พบว่า มีหนังสือพิมพ์ที่เคยขอใบอนุญาตดำเนินธุรกิจการ

⁴³ สมควร กวียะ, แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), หน้า 73.

⁴⁴ วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์ และคณะ, สถานภาพหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น: รายงานการวิจัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญศิลป์, 2528), หน้า 5-20.

⁴⁵ บรรหาร บุญเขต, ความอยู่รอดกับผลกระทบต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ : ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการบริหารสื่อมวลชนชั้นสูง (สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย, 2551), หน้า 6-8.

พิมพ์ ทั้งหมด 33 ชื่อฉบับ แต่ไม่มีฉบับใดที่สามารถออกกรายวัน รายสามวัน หรือรายสัปดาห์ เพชรบูรณ์จึงมีแต่หนังสือพิมพ์รายปักษ์ ซึ่งวางจำหน่ายตรงกับวันออกสลากกินแบ่งรัฐบาล คือ วันที่ 1 และวันที่ 16 ของเดือน และรายเดือน ในจำนวนนี้ มีที่ตีพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ เพียง 12 ชื่อฉบับ ในจำนวนนี้ ปิดกิจการไปแล้ว 5 ชื่อฉบับ นอกนั้น ยังปรากฏให้เห็นในวันสำคัญ หรือ วันนักขัตฤกษ์ บางฉบับ เจ้าของได้เสียชีวิตไปแล้ว หรือ ย้ายที่อยู่ใหม่ หรือ ไม่มีทายาทคนใดดำเนินกิจการต่อ

ตารางที่ 2.1

แสดงรายชื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์

ลำดับที่	ชื่อหนังสือพิมพ์	บรรณาธิการ/ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา	สภาพการณ์ปัจจุบัน	
			ยังดำเนิน กิจการ	ปิดกิจการ
1.	เพชรบูรณ์ชัย	นายทหารยศร้อยโท		✓
2.	ชาวเพชร	นายพนม มณีชัย		✓
3.	เสียงเพชรบูรณ์	นายสุชิน ปานดิษฐ์		✓
4.	ไทยแลนด์	นางพยม พวงจันทร์หอม		✓
5.	รุ่งเรืองสาส์น	นายสมัย เกตุสุวรรณ		✓
6.	เผ่าเพชรบูรณ์	นายประเสริฐ สร้อยอินทร์		✓
7.	ประชาไท	นายบุญเลิศ พุทธเจริญ	✓	
8.	ราษฎร์	นายเชิดชาย ผลสว่าง		✓
9.	เอกรัฐ	นายสถาวัฐ สุขสมบูรณ์	✓	
10.	มวลชน	นายสมศรี โชติวรรณ	✓	
11.	เสียงประชาชน	นายสุทัศน์ บวรกุล		✓
12.	เมืองไท	นายประยูร อ่อนศิริ		✓
13.	เสรีไทย	นายสมพงษ์ เกตุพันธ์		✓
14.	หลักเมือง	นายกำแหง กลิ่นเทศ	✓	
15.	เพชรบูรณ์โพสต์	นายบรรหาร บุญเขต	✓	
16.	ชาติไทย	นายสนม บุญจันทิก	✓	
17.	เสียงชุมชน	นายบุญจันทร์ วิชาคำ	✓	
18.	เพชรชัย	นายสุชาติ วิกสิตโกมุต		✓
19.	ชาวไท	นายประเทือง คำพุด	✓	
20.	เมืองศรีเทพ	นายสมศักดิ์ ปัญญาสัย		✓
21.	ประชาธิปไตย	นายทรงยศ เขียวกระแสน		✓
22.	ประชาราษฎร์	นายมานะ เพชรมา		✓

ลำดับที่	ชื่อหนังสือพิมพ์	บรรณาธิการ/ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา	สภาพการณ์ปัจจุบัน	
			ยังดำเนิน กิจการ	ปิดกิจการ
23.	อักษรนิวส์	นางลาวัญญ์ วุฒิสินอักษร	✓	
24.	เสียงเพชร	นายฤทธิ์พงษ์ อำพันธุ์	✓	
25.	เพชร	นายสรศักดิ์ ศรีกุลศิริ		✓
26.	ฐานทองธุรกิจ	นางสายบัว บุญเขต		✓
27.	เพชรบุระ	นายการันต์ ธนสิริพงษ์		✓
28.	นครบาล	นายนิมิต สงวนวงศ์		✓
29.	ประเด็นข่าว	นายสมพงษ์ ทองอินทร์		✓
30.	มติไท	นายคามพ์ ภูมิโชติ		✓
31.	เพชรบูรณ์นิวส์	นายวิมเนศ สอาดสิน		✓
32.	ศรีเพชร	นายจรัสชาติ		✓
33.	ฐานเพชรบูรณ์	นายประธาน จันละมุด		✓

กำแพง กลิ่นเทศ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวถึงการทำธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นว่า เป็นเพียงการเลี้ยงตัวเองได้ ไม่ถึงกับร่ำรวย แต่หนังสือพิมพ์ต้องมีคุณภาพ ทั้งเนื้อหาสาระและรูปเล่มต้องสวยงาม ถ้าขาดคุณภาพเนื้อหาสาระและรูปเล่มสวยงามไป ส่วนใหญ่ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ แล้วจะกลายเป็นหนังสือพิมพ์กระดาษเปื้อนหมึกที่ไม่มีคนอ่าน ถึงกระนั้น ก็ยังมีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีสถานีวิทยุชุมชนเข้ามาแย่งพื้นที่โฆษณา ส่งผลให้คนทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งเคยมีค่าโฆษณาเลี้ยงตัวเองถูกระทบ จนบางฉบับอยู่ไม่ได้

ฤทธิ์พงษ์ อำพันธุ์ เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสียงเพชร กล่าวว่า ผู้ทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้สื่อข่าวที่ส่งข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ส่วนกลางมาก่อน ต่อมาได้ขยับตัวเองขึ้นมาเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือบรรณาธิการ ซึ่งผู้ที่มีความพร้อมในด้านการลงทุนจะไม่เดือดร้อนมากนัก คนที่ไม่พร้อมก็จะไปขอการสนับสนุนจากนักการเมืองหรือนักธุรกิจ หรือไม่ก็โฆษณาสินค้าอื่นๆ มาก่อน แล้วมาออกหนังสือที่หลัง

เนื่องจากการเปิดดำเนินการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกระทำไม่ได้ไม่ยาก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 ถูกยกเลิกไปแล้ว มีเพียงพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งไม่ต้องอนุญาตเปิดดำเนินการ เพียงไปจดทะเบียนกับหน่วยงานของกระทรวงวัฒนธรรมประจำจังหวัดหรือภูมิภาคนั้นๆ ก็ดำเนินการได้ นอกจากนี้ ยังใช้เงินทุนน้อย เห็นได้จากการที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นบางฉบับไม่จำเป็นต้องมีสำนักงานหนังสือพิมพ์เป็นของตนเองก็สามารถดำเนินการได้

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จึงได้ทำการสำรวจรายชื่อหนังสือพิมพ์เบื้องต้น (pilot Project) และทำการติดต่อเพื่อขอตัวอย่างหนังสือพิมพ์มาศึกษา พบว่า มีหนังสือพิมพ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ที่กำลังดำเนินการอยู่ 12 ชื่อฉบับ แต่ สามารถติดต่อเพื่อขอกลุ่มตัวอย่างมาได้เพียง 6 ชื่อฉบับ ดังตาราง

ตารางที่ 2.2

แสดงรายชื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ที่สามารถติดต่อขอกลุ่มตัวอย่างได้

ที่	ชื่อหนังสือพิมพ์	รายที่ออก	ปีที่	ชื่อบรรณาธิการ	ช่องทางติดต่อ
1.	ชาติไทย	รายเดือน	19	ศุภผล จริงจิตร	084-7773878
2.	ชาวไท	ราย 15 วัน	13	ประเทือง คำพุด	089-6427918
3.	ประชาไท	ราย 15วัน	32	บุญเลิศ พุทธเจริญ	081-9534124
4.	เพชรบูรณ์โพสต์	รายเดือน	11	บรรหาร บุญเขต	081-8876199
5.	มวลงชน	รายเดือน	25	หนึ่ง มณีวรรณ	086-9362553
6.	หลักเมือง	รายเดือน	14	กำแหง กลิ่นเทศ	090-0287998
7.	อักษรนิวส์	รายเดือน	6	ลาวัณย์ วุฒิสินอักษร	089-9595423
8.	เอกรัฐนิวส์	รายเดือน	22	ปาริชาติ สีแก้ว	056 722919

3.3.3 รูปแบบของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

สุรรัตน์ นุ่มนนท์ กล่าวว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบโดยพิจารณาถึงกลุ่มคนที่หนังสือพิมพ์มุ่งหมายจะรับใช้ หรือในแง่ของการรับใช้ในลักษณะของอาณาเขต การรับใช้ในลักษณะครอบคลุมอาณาเขตสามารถแบ่งออกได้อย่างกว้างคือ⁴⁶

1. หนังสือพิมพ์ระดับภูมิภาค หมายถึงหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีลักษณะเพื่อรับใช้ผู้อ่านทั่วประเทศแต่ครอบคลุมเป็นอาณาเขตภูมิภาครับใช้ผู้อ่านในเขตภูมิภาค ในลักษณะหลายจังหวัดรวมกันหรือในกลุ่มภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมประเพณีเดียวกันหรือมีเชื้อชาติเดียวกันหรือเชื้อสายเดียวกันโดยรวมกลุ่มอยู่แถบภูมิภาคเดียวกัน
2. หนังสือพิมพ์ระดับจังหวัด หมายถึงหนังสือพิมพ์ที่รับใช้ผู้อ่านในเขตจังหวัด ทำ

⁴⁶ อ้างถึงในพิศิษฐ์ ขวาลาวัช, ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 14-15.

หน้าที่เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะ ลักษณะของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไทย มักจะหมายถึง หนังสือพิมพ์ประเภทนี้ รวมถึงหนังสือพิมพ์ที่ออกนอกเขตเมืองหลวง

3. หนังสือพิมพ์ระดับชุมชน หมายถึงหนังสือพิมพ์ที่รับใช้ท้องถิ่นในระดับชุมชน ใหญ่ อาจเป็นเขตชุมชนชานเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ๆ และหนังสือพิมพ์ที่ออกในเขตอำเภอ โดยเฉพาะในเขตอำเภอใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นจนสามารถออกหนังสือพิมพ์เพื่อรับใช้ประชาชนใน ชุมชนนั้นได้

จากลักษณะความหมายของประเภทหนังสือพิมพ์พิจารณาในลักษณะครอบคลุมอาณา เขต สามารถจำกัดความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของไทยอยู่ในรูปแบบของหนังสือพิมพ์ระดับ ภูมิภาค หนังสือพิมพ์ระดับจังหวัด และหนังสือพิมพ์ระดับชุมชน แต่โดยส่วนรวมแล้วออกมาใน รูปแบบของหนังสือพิมพ์ระดับจังหวัดมากกว่าหนังสือพิมพ์ในระดับอื่น

3.3.4 เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

เนื้อหาสาระในหน้าต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นโดยทั่วไปไม่ได้แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ ระดับชาติ จะต่างกันก็ตรงที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคนในท้องถิ่นโดยตรง ซึ่ง โดยทั่วไปนั้นเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ อาจแบ่งได้กว้างๆ เป็น 5 ประเภทด้วยกัน⁴⁷ คือ

1. เนื้อหาที่เป็นข่าว (News)

เนื้อหาที่เป็นข่าวซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นเนื้อหาที่กล่าวโดยรวมๆ ทั้งเนื้อหาที่เป็นข่าวซึ่ง นำเสนอในรูปของตัวหนังสือและเนื้อหาที่เป็นข่าวในรูปของภาพซึ่งเรียกกันจนเป็นที่เข้าใจว่า “ภาพ ข่าว” ข่าวต่างๆ ในหนังสือพิมพ์นั้น เป็นการรายงานให้ผู้อ่านได้ทราบถึงอุบัติการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้ง ในและนอกประเทศ ข่าวที่ลงเป็นประจำในหนังสือพิมพ์นั้นมีอยู่หลายชนิด อาทิเช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวบันเทิง เป็นต้น

นรินทร์ นำเจริญ แนะนำว่า การที่จะศึกษาว่าสื่อให้ความสำคัญกับเรื่องใดบ้าง จึงมัก ศึกษาจากหน้าหนึ่งได้ เพราะถือเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ⁴⁸ เนื่องจากในแต่ละวัน บรรณาธิการจะคัดเลือกข่าวที่มีความสำคัญนำเสนอในหน้าหนึ่ง โดยข่าวที่สำคัญที่สุดจะใช้พื้นที่มาก ที่สุดในการพาดหัว ข่าวที่สำคัญรองๆ ลงมา จะใช้พื้นที่น้อยลงตามลำดับ ส่วนข่าวที่มีความสำคัญ น้อยจะถูกนำเสนอเป็นข่าวหน้าใน

⁴⁷ สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2539), หน้า 86-93.

⁴⁸ นรินทร์ นำเจริญ, “การวิเคราะห์เนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสื่อมวลชนท้องถิ่น: ศึกษากรณี การนำเสนอข่าวชาวเขาในหนังสือพิมพ์รายวัน จังหวัดเชียงใหม่”, รายงานการวิจัย ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2547, หน้า 34.

2. เนื้อหาที่เป็นบทบรรณาธิการ สารคดี บทความ และคอลัมน์

บทบรรณาธิการ ถือเป็นการสะท้อนถึงนโยบายและแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์นั้น ดังเช่นที่สุภา ศิริมานนท์ นักหนังสือพิมพ์อาวุโสมีกล่าวเสมอว่า “บทบรรณาธิการเปรียบเสมือนธงชัยเฉลิมพลของหนังสือพิมพ์” หากหนังสือพิมพ์ใดไม่มีบทบรรณาธิการที่เรียกกันทั่วไปว่า “บทนำ” ก็ดูเหมือนว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นยังไม่ได้ทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนอย่างสมบูรณ์⁴⁹ ซึ่งบทบรรณาธิการมีบทบาทอย่างมากในฐานะเป็นสื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดและความเปลี่ยนแปลงของสังคมในทางที่ควรจะเป็น มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ปกป้อง คัดค้าน หรือยกย่อง ให้คำอธิบาย ตั้งคำถาม เสนอแนะ เรียกร้อง และตีแผ่ กระตุ้นสำนึกความรับผิดชอบของสังคม สร้างสาธารณมติเร่งเร้าให้มีการตื่นตัว และเรียกร้องให้ความรับผิดชอบและความแน่นอนให้เกิดขึ้นจากรัฐบาลประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะละเนื้อที่เพียงเล็กน้อยให้กับบทบรรณาธิการแต่ความสำคัญและความหนักแน่นในการเสนอความคิดเห็นทางบทบรรณาธิการก็มีมากกว่าจะพิจารณาจากเนื้อที่ เพราะจากผลการวิจัย พบว่า ผู้อ่านบทบรรณาธิการส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในสังคมพอที่จะนำข้อคิดเห็นเหล่านั้นมาวินิจฉัยเพื่อการตัดสินใจปฏิบัติ เช่น นักการเมือง ข้าราชการ หรือผู้มีภาระรับผิดชอบโดยตรงต่อสังคม⁵⁰

สารคดี หมายถึง งานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอสาระที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้อ่านได้ความรู้หรือความคิด มีวิธีการเสนอเรื่องให้เกิดความบันเทิงหรือความประทับใจ นับเป็นเนื้อหาสำคัญอีกเนื้อหาหนึ่งของหนังสือพิมพ์และเป็นเนื้อหาซึ่งช่วยเพิ่มความน่าสนใจ และความมีชีวิตชีวาให้แก่หนังสือพิมพ์นั้นๆ ให้น่าอ่าน น่าติดตามยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน สารคดีก็เป็นเนื้อหาที่ทำให้ผู้เป็นนักเขียนรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนาน และเพลิดเพลินต่อการนำข้อมูลมาเสนอให้แก่ผู้อ่านด้วย

บทความ คือ ความเรียงที่เสนอเรื่องราวต่างๆ อันเป็นจริงไม่ใช่เรื่องสมมติ หรือเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการ เขียนขึ้นด้วยท่วงทำนองที่ค่อนข้างเอาจริงเอาจัง และใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน นอกจากนี้บทความยังหมายถึงความเรียงที่มุ่งสนองความคิดเห็นเป็นสำคัญ แม้ว่าในบทความจะต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอยู่เป็นอันมาก แต่ข้อเท็จจริงนั้นก็จะต้องอยู่ในฐานะเป็นบันได ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางเท่านั้น

⁴⁹ อ้างถึงในมาลี บุญศิริพันธ์, **หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2537), หน้า 66.

⁵⁰ อ้างถึงในมาลี บุญศิริพันธ์, **เรื่องเดียวกัน**, หน้า 67-68.

สาระสำคัญของบทความ จะมีผลโดยตรงทั้งแง่ลบหรือแง่บวก ต่อสติปัญญา ความรู้ ความคิด ทศนคติ ความเชื่อ ฯลฯ ของผู้อ่าน บทความจึงอาจมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของปัจเจกชนหรือต่อประชาชาติใดๆ ก็ได้⁵¹

คอลัมน์ คือ งานเขียนที่มีลักษณะคล้ายกับบทบรรณาธิการ เพียงแต่แตกต่างกันที่ ลีลา และสำนวนการเขียนคอลัมน์จะเป็นทางการน้อยกว่าบทบรรณาธิการ อีกทั้งยังระบุชื่อของผู้เขียนหรือคอลัมนิสต์ โดยคอลัมน์จะปรากฏอยู่ในหน้าประจำ ในเนื้อที่เฉพาะที่มีความยาวใกล้เคียงกันทุกวัน⁵² ซึ่งผู้อ่านสามารถรู้ได้ทันทีว่าถ้าจะอ่านคอลัมน์นาย ก. แล้วจะต้องเปิดไปดูหน้านั้นได้ทันที คอลัมน์ทำหน้าที่ให้คำอธิบายเบื้องหลังเหตุการณ์ ซึ่งผลกระทบของเหตุการณ์ต่อสังคม สามารถเป็นแหล่งความรู้ประกอบการวินิจฉัยแนวโน้มของเหตุการณ์ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับตนได้เป็นอย่างดี⁵³

คอลัมน์แบ่งได้หลายชนิดไม่ว่าจะเป็นคอลัมน์บุคลาธรศน์ คอลัมน์สาระความรู้ คอลัมน์สรุปข่าว คอลัมน์สังคมสุขดิบ คอลัมน์ร้องทุกข์ คอลัมน์บันทึงทรงสนะ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **คอลัมน์บุคลาธรศน์**นั้นถือได้ว่าเป็นคอลัมน์ที่มีอิทธิพลเหนือความรู้สึกของผู้อ่านสูงมาก จนบางครั้งอาจสับสนว่าความคิดเห็นในคอลัมน์ชนิดนี้เป็นนโยบายหรือจุดยืนของหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกับบทบรรณาธิการ โดยผู้เขียนหรือคอลัมนิสต์จะแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังเป็นข่าวในขณะนั้น โดยนำข้อเท็จจริง (Facts) มาประเมินคุณค่า วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยเหตุผลที่คอลัมนิสต์เชื่อว่าเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง คอลัมน์ชนิดนี้มักพบเห็นในรูปแบบของการวิจารณ์ข่าว หรือวิเคราะห์เหตุการณ์ทางการเมือง หรือปฏิบัติการทางเศรษฐกิจ และสังคม

อย่างไรก็ดีการแบ่งชนิดของคอลัมน์นับว่าเป็นเรื่องยากอยู่พอสมควรที่จะแยกแยะชนิดของคอลัมน์ออกจากกันอย่างเด็ดขาด เนื่องจากในหลายๆ คอลัมน์ซึ่งนำเสนออยู่ในหนังสือพิมพ์ คอลัมนิสต์มักจะหยิบยกประเด็นเรื่องมาเขียนคล้ายๆ กัน⁵⁴

3. เนื้อหาที่เป็นจดหมายจากผู้อ่านถึงบรรณาธิการ (Letter-to-the Editor)
ในกรณีที่หนังสือพิมพ์เสนอความคิดเห็นของตนเองผ่านทางบทบรรณาธิการนั้น

⁵¹ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย, **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำหนังสือพิมพ์** (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เรือนอักษร, 2525), หน้า 156-157.

⁵² สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, **งานหนังสือพิมพ์** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2539), หน้า 240-241.

⁵³ มาลี บุญศิริพันธ์ และสมควร กวียะ, **หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 83.

⁵⁴ สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, **งานหนังสือพิมพ์**, หน้า 242-248.

ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ก็มีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองผ่านทางหนังสือพิมพ์ได้เช่นกัน โดยการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการ จดหมายนั้นผู้อ่านมักจะบอกให้ทราบถึงความคิดเห็นที่ตนมีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และบ่อยครั้งผู้อ่านเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการเพื่อจะบอกว่าไม่เห็นด้วยกับความเห็นที่บรรณาธิการเสนอไป หรือบางครั้งก็เพื่อจะบอกให้ทราบว่า น่าจะมีข้อเท็จจริงที่สำคัญอื่นๆ อีกที่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไม่ได้เสนอในข่าว

4. เนื้อหาที่เป็นความบันเทิง (Entertainments)

ในหน้าหนังสือพิมพ์ นอกจากจะมีเนื้อหาที่เป็นข่าว บทบรรณาธิการ บทความ ฯลฯ แล้ว ยังมีเนื้อหาที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้วย อาทิเช่น บทวิจารณ์ภาพยนตร์ หนังสือ รายการโทรทัศน์และวิทยุ นอกจากนั้นยังมีเนื้อหาที่เป็นความบันเทิงในรูปของการ์ตูน อักษรไขว้ นวนิยาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านได้ผ่อนคลายความเครียดจากการอ่านข่าวและบทความหนักๆ ขณะเดียวกันก็ยังเป็นเนื้อหาที่อาจเรียกโฆษณาให้เข้ามาลงในหนังสือพิมพ์ให้มากขึ้นได้

5. เนื้อหาที่เป็นโฆษณา (Advertisements)

โฆษณามีกระจายอยู่ทั่วไปทั้งฉบับของหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย การที่หนังสือพิมพ์มีโฆษณาลงมากๆ นั้น ผู้อ่านบางกลุ่มอาจเห็นว่าหนังสือพิมพ์เอาเปรียบ แต่ผู้อ่านอีกกลุ่มหนึ่งก็เห็นว่า โฆษณามีความสำคัญพอๆ กับข่าว เพราะโฆษณาจะทำให้ผู้อ่านทราบว่า มีสินค้าในราคาต่ำกว่าปกติขายที่ใดบ้าง โฆษณายังรวมไปถึงประกาศเกี่ยวกับของหายหรือการพบของหายด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงการจ้างงานซึ่งจะทำให้คนที่กำลังมองหาการทำงานได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะเนื้อหาประเภทข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคคลาทรศน์ที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น เนื่องจาก ข่าวหน้าหนึ่งจะแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ความสำคัญกับเรื่องใด สำหรับบทบรรณาธิการนั้น เนื้อหาที่อยู่ในส่วนนี้จะบ่งบอกถึงนโยบายหรือจุดยืนของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้งฉบับต่อเรื่องนั้นๆ และคอลัมน์บุคคลาทรศน์นั้นมักจะเน้นการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งจะมีอิทธิพลกับความรู้สึกของผู้อ่านอย่างมาก

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรียงไกร ชัยชมภู ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น⁵⁵ พบว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนไม่มีนโยบายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับการแสดงบทบาทในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนยังไม่สามารถแสดงบทบาทด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ตามที่ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชนคาดหวัง ซึ่งแม้จะปรากฏตัวเลขในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในเนื้อหาแต่ละประเภทที่ศึกษา แต่เมื่อพิจารณาภาพรวมของประเด็นและเนื้อหาที่ถูกนำเสนอ พบว่าเป็นมุมมองของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าประชาชนในท้องถิ่น มีเนื้อหาในแง่บวกในลักษณะของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียเป็นส่วนใหญ่ เป็นการรายงานข้อมูลทั่วไปไม่เจาะลึกและขาดความต่อเนื่องในการนำเสนอ ทั้งนี้สาเหตุอาจเกิดจากการที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนประสบกับปัจจัยขัดขวางหลายประการ จึงได้ข้อสรุปจากงานวิจัยครั้งนี้ว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนยังคงไม่สามารถนำพาสังคมท้องถิ่นหรือสังคมโดยรวมไปสู่ความสงบสันติได้อย่างแท้จริงตามเป้าหมายของธรรมาภิบาล ส่วนแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประเด็นหลักที่ส่วนใหญ่เสนอไว้ คือ การตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ยึดมั่นในอุดมการณ์ และมีจิตสำนึกรักในถิ่นฐาน อีกประการหนึ่งคือ การพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลและการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการปรับวิธีคิดในการทำงานให้เป็นมืออาชีพ ในส่วนของความช่วยเหลือและการให้การสนับสนุนของกลุ่มนักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชนนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นการสร้างเครือข่ายระหว่างหนังสือพิมพ์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สุระเชษฐ์ สุทธิบุตร ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี”⁵⁶ ได้ค้นพบว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัด

⁵⁵ เกรียงไกร ชัยชมภู, “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารศึกษา) คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2553.

⁵⁶ สุระเชษฐ์ สุทธิบุตร, “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี”, วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2548.

สระบุรียังคงถูกจำกัดโดยเงื่อนไขด้วยเรื่องเศรษฐกิจ และทุน ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องพึ่งพารายได้จากโฆษณา หรือการสนับสนุนจากนักการเมือง เนื่องจากรายได้จากส่วนอื่นไม่มี ทำให้การนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองออกมาในลักษณะที่ไม่โจมตีใคร และขาดความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหาซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้หนังสือพิมพ์จะมีอำนาจอยู่ในตัว แต่ไม่สามารถที่จะใช้ได้ ซึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีจุดอ่อนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักการเมืองท้องถิ่นซึ่งเป็นข่าวกับผู้ที่ทำหนังสือพิมพ์ ทำให้เกิดความเกรงใจในการนำเสนอข่าวในเชิงลบ และนอกจากนั้น การรับเงินสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นตกเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือทางการเมืองการประชาสัมพันธ์ของนักการเมือง

สราวดี แซ่เตียว ศึกษาเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการพัฒนาการเมือง: กรณีศึกษา “หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์”⁵⁷ เพื่อทราบถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นแก่ประชาชน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศต่อไปในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ต่อการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองท้องถิ่นจะทำให้เกิดการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ได้ดีขึ้น ด้านบทบาทการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์นั้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์มีบทบาทในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น บทบาทในการให้ความรู้ความเข้าใจการเมือง บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารท้องถิ่น และบทบาทในการเป็นสื่อกลางเพื่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระดับปานกลาง และเห็นว่าหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์มีบทบาทมากในการปลูกจิตสำนึกต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

ฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครเชียงใหม่”⁵⁸ พบว่าสื่อหนังสือพิมพ์ยังคงมีบทบาทสูงในการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน และการที่กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ต่างก็มีระดับพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาล ความรู้ในหน้าที่พลเมืองค่อนข้างสูง และมีความรู้สึกไว้วางใจทางการเมืองในระดับสูง สำหรับเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กันกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทศบาล ประชาชนที่รับข่าวสารเกี่ยวกับเทศบาลจากสื่อมวลชนจะมีระดับพื้นฐานภูมิความรู้สูงกว่าผู้ที่รับข่าวสารจากสื่อระหว่างบุคคลและสุดท้าย

⁵⁷ สราวดี แซ่เตียว, “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการพัฒนาการเมือง: กรณีศึกษา “หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์”, การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2546.

⁵⁸ ฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล, “ประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529.

พบว่า ผู้ที่มีความถนัดในการเปิดรับข่าวสารจากบทความมากจะมีความรู้มากขึ้น แต่ความรู้สึกลงทาง การเมืองไม่ว่าจะมีการอ่านบทความมากน้อยต่างกันก็ไม่ทำให้ความรู้สึกลงทางการเมืองแตกต่างกัน

นริศรา บัวขาว ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นใน จังหวัดอุบลราชธานี”⁵⁹ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชน ประเภทโทรทัศน์ จำนวน 1 รายการ วิทยู จำนวน 3 รายการ และหนังสือพิมพ์ จำนวน 8 ฉบับ พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กรที่ผลิตข่าวท้องถิ่นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า สื่อท้องถิ่นทุกประเภทมีเนื้อหาข่าวที่สะท้อนบทบาทตามแนวคิดของสื่อมวลชน ท้องถิ่นทั้ง 3 ประเภท คือ บทบาทในการพัฒนา บทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย นอกจากนี้ ยังพบว่าสื่อท้องถิ่นทุกประเภทมีเนื้อหาข่าว ที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมมาอีกประการหนึ่ง และยังให้ความสำคัญกับบทบาทนี้ มากกว่าด้วย นอกจากนี้แหล่งข่าวที่สื่อท้องถิ่นทุกประเภทให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกันคือ แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ดังนั้นแบบแผนการสื่อสารในสื่อท้องถิ่นจึงมี ลักษณะที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากภาครัฐเป็นหลัก อย่างไรก็ตามลักษณะการสื่อสารที่ถูกกำหนด ทิศทางมาจากภาคประชาชนก็ปรากฏให้เห็นอยู่บ้างในสื่อวิทยุบางรายการ และหนังสือพิมพ์บางฉบับ ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อท้องถิ่นแต่ละรายการ / ฉบับ มา จากปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น นโยบายในการบริหารงาน อิทธิพลท้องถิ่น แหล่งเงินทุนและ บุคลากร เป็นต้น ส่วนปัจจัยด้านโครงสร้างความเป็นเจ้าของสื่อที่แตกต่างกันระหว่างสื่อของรัฐ ซึ่ง ได้แก่ โทรทัศน์และวิทยุ กับสื่อขององค์กรเอกชน ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ กลับเป็นปัจจัยที่ดูเหมือนจะ ไม่มีผลต่อการกำหนดบทบาทของข่าวท้องถิ่นเท่าใดนัก

นรินทร์ นำเจริญ และพูนสุข ภาระมัตต์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพและบทบาทของ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในประเทศไทย”⁶⁰ ผลการวิจัยพบว่าสถานภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขต ภาคเหนือส่วนใหญ่ยังไม่สามารถยืนหยัดอยู่ได้โดยการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์อย่างเดียว แต่ มักจะต้องประกอบวิชาชีพอื่นควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า สวัสดิการและการพัฒนาบุคลากรมี น้อย รายได้หลักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังคงมาจากการโฆษณาและการทำธุรกิจอื่นมาเสริม เนื่องจากยอดขายมีน้อย และส่วนใหญ่ตั้งราคาขายขาดทุน ในส่วนของการแสดงบทบาทการสื่อสาร เพื่อความเป็นพลเมืองนั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ในเขตภาคเหนือยังไม่สามารถแสดงบทบาทได้อย่าง ชัดเจนนัก เนื่องจากมีปัจจัยขัดขวางเรื่องรายได้และการถูกข่มขู่แทรกแซงโดยผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น

⁵⁹ นริศรา บัวขาว, “บทบาทของท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541.

⁶⁰ นรินทร์ นำเจริญ และพูนสุข ภาระมัตต์, รายงานการวิจัยเรื่อง “สถานภาพและบทบาทของ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในประเทศไทย”, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2552.

ถึงแม้จะมีปัจจัยเกื้อหนุนเรื่องความรักในอาชีพและความมุ่งมั่นในการทำหน้าที่อยู่ด้วยก็ตาม สำหรับผลกระทบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พบว่ามีผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไม่มากนัก

ชลพันธ์ อุปกิจ วิจัยเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดประชาสังคม”⁶¹ ผลการวิจัยพบว่า 1) การแสดงบทบาทตามแนวความคิดประชาสังคมของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันจังหวัดเชียงใหม่ที่สะท้อนผ่านข่าวและบทความนั้น ยังคงให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาระดับจังหวัดที่เป็นไปตามความสนใจของประชาชนส่วนใหญ่ ในรูปแบบข่าวมากที่สุด และเสนอเพียงข่าวรองในหน้าแรกเท่านั้น ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาในระดับชุมชนหรืออำเภอรอบนอกเท่าที่ควร และยังไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเวทีสาธารณะสำหรับประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง 2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ยังมีส่วนร่วมเพียงเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่หนังสือพิมพ์ในบางโอกาสเท่านั้น และส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำกลุ่มประชาสังคม ผู้นำทางความคิด หรือนักวิชาการที่มีชื่อเสียงเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนทั่วไปยังขาดโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและกำหนดประเด็นวาระข่าวสารที่เกี่ยวกับปัญหาในท้องถิ่นได้ด้วยตัวเอง 3) อุปสรรคที่มีผลต่อการแสดงบทบาทประชาสังคมของหนังสือพิมพ์ในส่วนของภาคประชาชนคือ ขาดความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงสื่อ การข่าว การประชาสัมพันธ์และความไม่ไว้วางใจในบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ส่วนอุปสรรคของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นคือ วิธีคิด และความเชื่อในการกำหนดวาระข่าวสาร การให้ความสำคัญ และการใช้แหล่งข่าวรวมถึงมุมมองผลกระทบของข่าวที่ใช้หลักการเดียวกับหนังสือพิมพ์ระดับประเทศ 4) สำหรับวิธีการที่จะทำให้เกิดหนังสือพิมพ์ตามแนวคิดประชาสังคมคือ ต้องหาคำนิยามของการเป็นหนังสือพิมพ์ตามแนวคิดประชาสังคม (Civic journalism) ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และต้องมีการใช้นโยบายการกระจายอำนาจการปกครองและการคลังสู่ท้องถิ่น อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมกันนี้สถาบันวิชาการหรือสถาบันการศึกษา องค์กรหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐต้องร่วมกันแสดงความปรารถนาดีต่อชุมชน โดยการส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาสังคมให้เร็วและลึกซึ้งและตรงต่อเป้าหมายมากที่สุด

สุภัตรา วิมลสมบัติ ศึกษาเรื่อง “ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”⁶² สาระสำคัญที่ผู้วิจัยได้ค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถประเมินได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง

⁶¹ ชลพันธ์ อุปกิจ, “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดประชาสังคม”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (วารสารสนเทศ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2545.

⁶² สุภัตรา วิมลสมบัติ, “ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”, ภาคนิพนธ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2548.

จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการบริหารงานโดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล และจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จได้ เกิดจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือองค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ในการดำเนินงานของทั้ง 3 ปัจจัยนั้นมีการนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากำหนดเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติ อันได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

สุเทพ คุณกิตติ ศึกษาเรื่อง “หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”⁶³ เป็นงานวิจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทำให้การบริหารงานของเทศบาลนครขอนแก่นสามารถชนะการประกวดและได้รับรางวัลจากสถาบันหรือองค์กรต่างๆ จำนวนหลายครั้ง ในระหว่างปี พ.ศ. 2544-2546 ผู้วิจัยได้สรุปในตอนท้ายว่า ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีที่ได้มีผู้เขียนหรือศึกษาไว้และเป็นสิ่งยืนยันว่า แนวคิดและวิธีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นๆ ควรได้นำไปปรับใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในระดับประเทศต่อไป

อรพินท์ สฟโซคชัย และคณะ ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น”⁶⁴ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน โดยเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ทำการศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีธรรมาภิบาลในภาคปฏิบัติเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่าผลการศึกษาในพื้นที่ทดลองยังไม่สมบูรณ์นัก แต่ก็มีข้อมูลบางส่วนที่คณะผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่แนวความคิดและขั้นตอนการปฏิบัติในการสร้าง อบต. ธรรมาภิบาลต่อไป

⁶³ สุเทพ คุณกิตติ, “หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2548.

⁶⁴ อรพินท์ สฟโซคชัย และคณะ, แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2543).

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้นำข้อค้นพบเหล่านี้มาตั้ง ข้อสังเกตเพื่อนำไปสู่ การหาคำตอบที่สอดคล้อง ใกล้เคียง หรือ ชัดแจ้ง เพราะหากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ได้แสดง ศักยภาพในการนำเสนอเนื้อหาด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสริมสร้างให้เกิดธรรมาภิบาล ขึ้นแล้ว ย่อมนำมาซึ่งสังคมที่ดี

```

graph TD
    A[นักวิชาการ] -- "ตรวจสอบ  
หนังสือพิมพ์  
แนะแนวทาง  
พัฒนา" --> B[องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น]
    A -- "ตรวจสอบ  
นักการเมือง" --> B
    B -- "ตรวจสอบ  
นักการเมือง  
เสริมสร้าง  
ธรรมภิบาล  
ให้เกิดขึ้น" --> C[หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น  
เพชรบูรณ์  
- ศักยภาพที่เป็นอยู่  
- ศักยภาพที่ควรจะเป็น  
- เนื้อหาที่วิเคราะห์  
- ข่าวหน้าหนึ่ง  
- บทบรรณาธิการ  
- คอลัมน์]
    C -- "ตรวจสอบ  
หนังสือพิมพ์  
แนะแนวทาง  
พัฒนา" --> A
    D[ภาคประชาชน] -- "ตรวจสอบ  
นักการเมือง" --> B
    D -- "ตรวจสอบ  
หนังสือพิมพ์  
แนะแนวทาง  
พัฒนา" --> C
    B --> E[สังคม  
เพชบูรณ์  
เป็นระเบียบ  
เรียบร้อย  
สงบสุข]
    B --> F[โดยเปิดโอกาสให้  
สื่อมวลชน  
ตรวจสอบได้]
  
```

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์และการสัมภาษณ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน เป็นหลัก โดยมีการกำหนดวิธีวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาค้นคว้า และรวบรวมแนวความคิด ข้อมูลต่างๆ จากหนังสือ ตำรา และงานวิจัย เพื่อนำมาวางกรอบความคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาและการตั้งประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

2. การวิเคราะห์เนื้อหา จากหนังสือพิมพ์ เพื่อหาจำนวนความถี่ของข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ คอลัมน์บุคลากรหรือนักคิดที่ถูกนำเสนอ เปรียบเทียบสัดส่วนกับข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น และศึกษาสภาพที่ปรากฏของข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรหรือนักคิด ลักษณะในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลหรือไม่ เสริมสร้างในลักษณะใด

3. การสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและศักยภาพที่เป็นอยู่ และศักยภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากทั้ง การวิเคราะห์เนื้อหาและจากการสัมภาษณ์ เป็น 3 ตอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษานโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิเคราะห์จากบทสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นใน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการนำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรหรือนักคิด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาจากบทสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ 1 คน ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 1 คน และด้านการพัฒนาสังคม 1 คน รวม 3 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน และจากภาคประชาชนอีก 5 คน

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาทั้ง 3 ตอนตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น มีวิธีการดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 นำบทสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าที่ผ่านมาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นมีนโยบายอย่างไร มีศักยภาพที่เป็นอยู่อย่างไร แนวทางพัฒนาศักยภาพที่ควรจะเป็นคืออะไร

ตอนที่ 2 จะทำการวิเคราะห์ว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรหรือนักข่าวเพียงใด เนื้อหาที่นำเสนอเน้นเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการปกครองส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วนเท่าใด และนำเสนอเกี่ยวกับประเด็นใดบ้าง โดยใช้เกณฑ์ “องค์ประกอบของธรรมาภิบาล” 6 ประการ มาเป็นกรอบในการพิจารณา ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ตามกรอบนิยามศัพท์ปฏิบัติการในบทที่ 1)

ตอนที่ 3 นำบทสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชนที่ได้ มาวิเคราะห์และประมวลผลให้เห็นถึงศักยภาพที่เป็นอยู่และศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้เห็นมุมมองที่หลากหลาย

3. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานั้น จะศึกษาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรหรือนักข่าว และจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน จากนักวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และการพัฒนาสังคม จำนวน 3 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน รวมถึงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอนตามการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ใช้ในการศึกษา (ดูรายละเอียดหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษาในตอนที่ 2)

รายชื่อบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ที่สัมภาษณ์

1. คุณสนม บุญจันทิก	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย
2. คุณบุญเลิศ พุทธเจริญ	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท
3. คุณบรรหาร บุญเขต	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์
4. คุณกำแหง กลิ่นเทศ	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง
5. คุณลาวัณย์ วุฒิสินอักษร	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์

ตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ตีพิมพ์และออกจำหน่ายเฉพาะในพื้นที่เพชรบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึง 31 มีนาคม 2555 จำนวน 8 ชื่อฉบับ โดยกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกนั้นพิจารณาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีการตีพิมพ์จำหน่ายอยู่และสามารถดำเนินการติดต่อขอ กลุ่มตัวอย่างได้เท่านั้น

ตารางที่ 3.1

สรุปจำนวนประชากรหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

ที่	ชื่อหนังสือพิมพ์	รายที่ออก	ปีที่	จำนวนฉบับที่ใช้ในการวิเคราะห์
1.	ชาติไทย	รายเดือน	19	2
2.	ชาวไท	ราย 15 วัน	13	6
3.	ประชาไท	ราย 15 วัน	32	5
4.	เพชรบูรณ์โพสต์	รายเดือน	11	2
5.	มวลชน	รายเดือน	25	2
6.	หลักเมือง	รายเดือน	14	3
7.	อักษรนิวส์	รายเดือน	6	3
8.	เอกรัฐนิวส์	รายเดือน	22	2
รวม				25

ตอนที่ 3 มีอยู่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มแรก คือ กลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับส่วนที่ 1 คือ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 คือ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน รัฐศาสตร์ และการพัฒนาสังคม รวม 3 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน และ กลุ่มที่ 4 เป็นตัวแทนองค์กรภาคประชาชน จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมด

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มในตอนที 3 มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ

1. อาจารย์รักชนก สมศักดิ์	อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. อาจารย์ดวงใจ ปินตามูล	อาจารย์สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
4. อาจารย์สวรรค์ ยมสีดา	อาจารย์สาขาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กลุ่มที่ 2 ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน

1. นางจินตนา ทองใจสด	นายกเทศมนตรีตำบลพุเตย
2. นายประกอบ กาฬสร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล
3. นางวาสนา อีร์นิติ	นายกเทศมนตรีตำบลหล่มเก่า

กลุ่มที่ 3 ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน

1. นายเสวก นุ่มน้อย	ประธานชุมชนที่ 4 (ช้างเผือกพัฒนา)
2. นายชาญ วันเชียง	ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี)
3. นายสง่า มะธิโตบโน	ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง)
4. นางวารินทร์ อินทะกนก	ประธานชุมชนที่ 15 (ไทรงามพัฒนา)
6. นายสิทธิ แก้วดวงตา	ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา)

กลุ่มที่ 4 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์

1. คุณสนม บุญจันทิก	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย
2. คุณบุญเลิศ พุทธเจริญ	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท
3. คุณบรรหาร บุญเขต	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์
4. คุณกำแหง กลิ่นเทศ	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง
5. คุณลาวัณย์ วุฒิสินอักษร	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบวิเคราะห์สื่อหรือตารางแสดงข้อมูล (Coding Sheet) สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาจากตัวสื่อ และแบบสัมภาษณ์สำหรับการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตารางแสดงข้อมูล (Coding Sheet) ผู้วิจัยได้สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา โดยแบ่งเป็นตารางวิเคราะห์ข่าวนำหน้าหนึ่ง ตารางวิเคราะห์บทบรรณาธิการ และตารางวิเคราะห์คอลัมน์บุคลากร เพื่อสะดวกต่อการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ตารางสำหรับวิเคราะห์ข่าวหน้าหนึ่ง

[illegible]

ตารางที่ 3.3 ตารางสำหรับวิเคราะห์บทบาทราชการ

[illegible]

ตารางที่ 3.4 ตารางสำหรับวิเคราะห์คอลัมน์บุคลากร

ลำดับที่	ฉบับที่ ว/ด/ป	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา	ระดับการ เสริมสร้าง			องค์ประกอบ ธรรมาภิบาล						วิเคราะห์
				ต่ำ	กลาง	สูง	นิติธรรม	คุณธรรม	โปร่งใส	มีส่วนร่วม	รับผิดชอบต่อ	คุ้มค่า	

2. แบบสัมภาษณ์

สำหรับการสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์โดยอิงโครงสร้างปานกลาง (Semi - Structural Interviews) ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยกำหนดประเด็นหลักสำหรับตั้งคำถาม และเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์เล่ารายละเอียดต่างๆ ได้อย่างอิสระ โดยผู้วิจัยจะคอยซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียด และพยายามให้ข้อมูลไม่หลุดออกจากประเด็นที่ต้องการ สำหรับการรวบรวมข้อมูลนั้น จะใช้เครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งจดบันทึกรายละเอียดสำคัญๆ ไปพร้อมกัน

สำหรับแบบสัมภาษณ์นั้นแบ่งเป็น 1) แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2) แบบสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน

แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- ก. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- ข. อายุ
- ค. การศึกษา
- ง. งานปัจจุบัน
- จ. ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์
- ฉ. เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ของผู้ให้สัมภาษณ์
 - นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์คืออะไร
 - นโยบายหรือแนวคิดในการทำข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์

บุคลากรของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร

- เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์เน้นนำเสนอคืออะไรประเภทใด

2. ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

- คิดว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคืออะไร
- คิดว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่
- มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน

อย่างไร

- ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่
- มีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่
- มีการเพิ่มพูนความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นแก่บุคลากรหรือไม่ อย่างไร

3. ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดธรรมาภิบาล

- คิดว่า ธรรมาภิบาล คืออะไร
- คิดว่า ธรรมาภิบาลมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

4. ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

- คิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ

บริหารงานหรือไม่ เพราะเหตุใด

5. การแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วน

ท้องถิ่น

- คิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

- คิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด

เพราะเหตุใด

6. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

- ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไปมีอะไรบ้าง
- ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอะไรบ้าง

7. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างธรร

มาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต

- มีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะทำให้หนังสือพิมพ์ของท่านมีส่วนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- ก. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- ข. อายุ
- ค. การศึกษา
- ง. งานปัจจุบัน
- จ. ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. มุมมองที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในปัจจุบัน
 - มีมุมมองอย่างไรต่อการแสดงบทบาทในภาพรวมของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
 - คิดว่าเนื้อหาโดยภาพรวมที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเป็นอย่างไร
 - คิดว่าเนื้อหาโดยภาพรวมที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอควรเป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเรื่องความรู้ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบและลักษณะใด
3. ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิ

บาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

- คิดว่าเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร
- คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

4. ความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตและการเสนอแนะแนวทางที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรปฏิบัติ และ แนวทางในการช่วยเหลือหรือส่งเสริมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่
- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรดำเนินแนวทางเช่นใดในการพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ในฐานะนักวิชาการ หรือ ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน จะมีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไรได้บ้างเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

6. การนำเสนอข้อมูล

ผลการศึกษาที่ได้จะนำเสนอด้วยตารางแสดงข้อมูล และอธิบายตารางด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ ในส่วนของการสัมภาษณ์นั้นจะรวบรวมบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัย จะนำเสนอผลการวิจัยตามรายวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนนี้จะนำเสนอผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยนำเสนอตามประเด็นคำถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

จากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 8 คน สามารถติดต่อสัมภาษณ์ และสะดวกแก่การให้สัมภาษณ์ 5 คน ประกอบด้วย

1. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ กำแหง กลิ่นเทศ
- อายุ 70 ปี
- การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4
- งานปัจจุบัน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง
- ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์ 42 ปี
- เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผันตนเองจากการเป็นคนขับรถให้พี่สาว/เจ้านายเห็นแววจึงผันตนเองมาเป็นนักข่าว

2. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ บรรหาร บุญเขต
2. อายุ 58 ปี
3. การศึกษา ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
4. งานปัจจุบัน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ และนายกสมาคม
นักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์
5. ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์ 23 ปี
6. เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

เริ่มจากการเป็นนักข่าวส่วนกลาง ที่มีความน้อยเนื้อต่ำใจเวลาข่าวของตนไม่ได้ลง
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง โดยมีเพื่อนนักข่าวชาวพิจิตร ชักชวนให้ลองมาทำ
หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่สามารถลงได้ทุกข่าวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น

3. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ บุญเลิศ พุทธเจริญ
2. อายุ 75 ปี
3. การศึกษา ปริญญาตรี
4. งานปัจจุบัน อุปนายกสมาคมหนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย และ
บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท
5. ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์ 33 ปี
6. เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น -

4. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ ลาวัณย์ วุฒิสินีอักษร
2. อายุ 40 ปี
3. การศึกษา ปริญญาตรี การเงินและการธนาคาร
4. งานปัจจุบัน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ / ผู้สื่อข่าวภูมิภาค ให้กับ
รายการประเด็นเด็ดเจ็ดสี / คดีเด็ด
5. ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์ 6 ปี
6. เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

มีเพื่อน ชวนทำ / ครอบครัวของสามีทำมาก่อนแล้ว

5. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ สนม บุญจันทิก
2. อายุ 62 ปี
3. การศึกษา ปริญญาตรี วารสารศาสตรบัณฑิต
4. งานปัจจุบัน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย
5. ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์ 20 ปี
6. เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลา กระตุ้นให้ตนมองเห็นความเลื่อมล้ำของสังคม จึงเข้าร่วมกับพรรคพวกในการเรียกร้องความเป็นธรรมจากนายจ้างของโรงงานแห่งหนึ่ง ผลักดันร่างกฎหมายแรงงาน จนถูกเลิกจ้างไป ด้วยความมีอุดมการณ์นั้นอยู่ ส่งผลให้มาเป็นนักข่าวของหนังสือพิมพ์อาชญากรรมประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ หลังจากนั้นพรรคพวกคนเชียงใหม่ชักชวนให้มาสมัครเป็นนักข่าวของเนชั่นกรุ๊ป ตั้งแต่ปี 2536 พอมาทำข่าวก็ทำให้เห็นช่องทางที่จะทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสริมเพราะเสียรายได้ข่าวที่ไม่ได้ลง ซึ่งยังมีความสำคัญกับคนในท้องถิ่นอยู่ หนังสือพิมพ์ชาติไทยจึงเกิดขึ้นราวปี 2537

ส่วนที่ 2 ส่วนของข้อคำถาม

จากการให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ 5 คนจากบรรณาธิการ 8 คน สามารถนำเสนอผลการสัมภาษณ์เป็นรายประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ (นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์คืออะไร / นโยบายหรือแนวคิดในการทำข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคคลาทรศน์ของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร / เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์เน้นนำเสนอคือเนื้อหาประเภทใด)

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า นโยบายหลัก คือ การกล้า / เปิดเผย / นำเสนอเรื่องราวทุจริต หมกเม็ด/สังคม/สิ่งแวดล้อม/กระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบออกมาชี้แจง

ข่าวหน้าหนึ่งเน้นการนำเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม/ปัญหาชาวบ้าน/ท้องถิ่น/ บทบรรณาธิการต้องชี้หน้าสังคม/ให้เจ้าหน้าที่รัฐแสดงความรับผิดชอบ/ชี้จุดยืนของหนังสือพิมพ์ ส่วนคอลัมน์บุคคลาทรศน์ เน้นสถานการณ์บ้านเมือง/สิ่งแวดล้อม

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า นโยบายหลัก คือ เสนอข่าวท้องถิ่น การเมืองท้องถิ่นเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งข่าวหน้าหนึ่งเน้นนำเสนอข่าวอาชญากรรม ความเดือดร้อนของชาวบ้าน การตรวจสอบข้อเท็จจริง ส่วนบทบรรณาธิการ เน้นสังคม ชี้นะสังคม ในขณะที่คอลัมน์บุคคลาทรศน์ เลือกนักเขียนที่หลากหลายแนว และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ คือ ต้องเป็นที่พึ่งของประชาชน / หนังสือพิมพ์คือผู้เสียสละ นำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ คือ เน้นข่าวท้องถิ่น ภายในจังหวัด ข่าวหน้าหนึ่งในแต่ละเดือนจะเน้น ความน่าสนใจของประเด็น ตัวบุคคล สถานการณ์ ส่วนบทบรรณาธิการ ไม่มีเพราะ เนื้อที่ข่าวเยอะมากจึงให้ประเด็นของคนเด่นแทน ขณะที่คอลัมน์ทั่วไป เน้นความหลากหลาย ไม่ได้เน้นการเมืองท้องถิ่น

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ คือ ต้องคำนึงถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อ้างไว้ซึ่งอธิปไตย ควบคู่กับการให้ความรู้ แก่สังคม ดังนั้น ข่าวหน้าหนึ่งจึงต้องเป็นผลดีต่อประชาชน เป็นอุทาหรณ์ให้สังคมได้ ส่วนบทบรรณาธิการ จะนำเอาเหตุการณ์ในรอบเดือนเป็นที่ตั้ง เน้นกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่รัฐที่เพิกเฉย ออกมาแก้ไข และดำเนินการจริงจัง แต่หากนำเสนอตรงเกินไปก็เกรงจะกระทบกับนักการเมือง ยิ่งนักการเมืองที่เป็นเสมือนญาติพี่น้องด้วยแล้วเราก็นำเสนอลำบาก บางครั้งต้องตัดออก ทั้งๆ ที่รู้หรือ อาจพูดถึงภาพรวมแทนที่จะเจาะจง พื้นที่การปกครอง ด้านคอลัมน์บุคลากรพรรคจะเชิญผู้รู้ นักวิชาการ นักข่าวผู้มีฝีมือมาเขียนให้ ด้วยแนวทางที่หลากหลาย เนื้อหาข่าวโดยรวมเน้นการเมือง ให้ประชาชนตื่นตัวและสร้างจิตสำนึก

2. ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของ

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (ท่านคิดว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคืออะไร มีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร และ มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน / ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร / มีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่)

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการกระจายอำนาจ ที่มีผู้เข้ามาบริหารจัดการ มีความจำเป็นต่อสังคมไทยตามกระแสเสรีประชาธิปไตย เพราะ ต่างประเทศมีมานานแล้ว แต่สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น แม้จะเป็นการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ก็เป็นการกระจายรายได้สู่นักการเมืองด้วย

หลักเมืองไม่ได้วางสัดส่วน ว่าข่าวการเมืองจะมีกี่มากน้อย แล้วแต่ช่วงเงื่อนไขเวลา/สถานการณ์ และไม่มีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะคนทำข่าวหายาก

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคือองค์กรเพื่อการพัฒนา โดยมีผู้นำมองผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก คิดว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำเป็นกับสังคมไทย มากกว่าระดับประเทศ เพราะการเมืองระดับประเทศ ก็ยังต้องพึ่งพา

การเมืองท้องถิ่น สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน บางที่ควรพัฒนากลับ ไม่ได้รับความสนใจ/บางสิ่งชาวบ้านไม่ต้องการ ก็ถูกยึดเยียด/ เราไม่อาจปฏิเสธการคอร์รัปชัน แต่จะหา อย่างไรให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดมากกว่า **ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น** โดยข่าวหน้าหนึ่งไม่เกิน 2 ข่าว / หน้าในให้ 1 หน้า / ส่วนข่าวประชาสัมพันธ์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดูที่ประเด็นว่ากระทบกับสังคมมากน้อยเพียงใด แต่ไม่มีมีทีมข่าว เฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะ เพราะคนทำข่าวหายาก

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า เนื่องจากหนังสือพิมพ์ของเราไม่ได้ เน้นการเมือง จึงไม่สะดวกตอบคำถามในประเด็นนี้ แต่อย่างไรก็ตามก็คิดว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทย แต่ดูเหมือนว่าจะมีมากเกินไป ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และ ใช้อำนาจลดถลันลงไป และ ไม่ขอแสดงความเห็น ในประเด็น**สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน** เพราะ เราไม่อยากจะประเด็น ขอนำเสนอแบบเบา และ บวก และไม่ได้เน้นให้ ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เราทำครอบคลุมทุกประเด็น ในสังคม และไม่มีมีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า จากการได้สัมผัสการเป็นสมาชิก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ทราบว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การเอื้อผลประโยชน์ เฉพาะ กลุ่ม และคิดว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทย หากว่าตามหลักการ ก็มีความจำเป็น แต่มันซ้ำซ้อนมากเกินไป **สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน** ส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบ หลายแห่งฝ่ายบริหารไม่มีความรู้ แต่กฎหมายกลับเปิดทางให้ เข้ามาเล่นการเมือง ส่งผลให้ทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ เช่น กระบวนการแปรรูป / หรือ แม้แต่ส่วนของ สภาเองที่ต้องตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ก็กลายเป็นพวกเดียวกันเสียเอง /ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ ไม่รู้หน้าที่ หลายคนรู้แต่ทำอะไรไม่ได้/หนังสือพิมพ์เองก็มีบทบาทน้อยเพราะถูกฟ้องร้องบ่อย หรือ บางฉบับรับค่าโฆษณาจากนักการเมือง/ การคอร์รัปชันที่เป็นขั้นๆ ทำให้ข้าราชการประจำถูกละ โทษ ทางวินัยจำนวนมาก ทั้งที่ฝ่ายบริหารเป็นต้นเรื่อง ทำให้นักการเมืองยังอยู่ แต่ข้าราชการถูกฟ้อง เช่น การเสนอขายงานในโครงการต่างๆ เรา**ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครอง ส่วนท้องถิ่น** โดยวางสัดส่วนไว้ที่ 3 ข่าว ในหน้า 1 แต่ต้องพิจารณาก่อนว่า ข่าวใดสมควรลง ดูที่ ผลกระทบต่อประชาชน แต่ไม่มีมีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดธรรมาภิบาล (คิดว่า ธรรมาภิบาล คืออะไร/คิด ว่า ธรรมาภิบาลมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร) และ **4. ความสำคัญของหลัก ธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น** (คิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานหรือไม่ เพราะเหตุใด)

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล ถือเป็นแนวคิดที่ดีในการปกครอง และมีความจำเป็น สมควรที่การปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้ตามหลักของการปกครอง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า **ธรรมาภิบาล** คือ แนวคิดที่ดีในการปกครอง มีความจำเป็น และควรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ตามหลักของการปกครอง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า **ธรรมาภิบาล** คือ แนวคิดที่ดีในการปกครองมีความจำเป็น และควรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ตามหลักของการปกครอง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า **ธรรมาภิบาล** คือ อุดมการณ์แนวทางที่ดีในการปกครอง และมีความสำคัญ ซึ่งถ้าทำได้ก็เป็นเรื่องดี จึงควรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลทุกข้อมาใช้ในการบริหารงาน

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า **ธรรมาภิบาล** คือ หลักการปกครองที่ดี มีความจำเป็น แต่นักปกครองส่วนใหญ่ทำไม่ได้ทั้งหมด บ่อยครั้งที่มีการจัดอบรม เรื่องธรรมาภิบาล นักปกครองหลายคนเข้าอบรม ตามงบประมาณ แต่นำมาใช้ไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ จึงคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน แต่ส่วนใหญ่ทำไม่ได้

5. การแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น (คิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร /คิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด)

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า คิดว่าหนังสือพิมพ์ของเราได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง และจะพยายามให้ได้ครบทุกด้าน

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า คิดว่าหนังสือพิมพ์ของเราได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง และคิดว่าเราเน้นเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์ประกอบความโปร่งใส มากที่สุด

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า คิดว่าหนังสือพิมพ์ของเราได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งในอนาคตต้องฝากภาคประชาสังคม หรือ สาธารณะเข้ามาดูแลบ้านเมือง เพราะหนังสือพิมพ์อยู่ภายใต้ภาวะกดดัน ซึ่งปัจจุบันก็แทบเลี้ยงตนเองไม่ได้ การจะชี้นำนักการเมืองท้องถิ่นจึงทำได้ยาก คิดว่า

หนังสือพิมพ์ของเราเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์ประกอบด้านความโปร่งใสมากที่สุด เพราะประชาชนต้องการความโปร่งใส และคุณธรรม

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า คิดว่าหนังสือพิมพ์ของเรากำลังใช้ความพยายามในการนำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถ้าทำได้ทุกข้อก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า คิดว่าหนังสือพิมพ์ของเราได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น นำเสนอหลักความโปร่งใส แต่ไม่เต็มร้อย เราพยายามกระตุ้น และให้ความรู้ด้านนิติธรรมแก่ฝ่ายนิติบัญญัติ แต่เป็นไปได้ยาก

6. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไปมีอะไรบ้าง / ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอะไรบ้าง)

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า ทั้งปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไปมีและปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น คล้ายกันตรงที่ ข้อมูลถูกปกปิด เป็นความลับ แม้จะทราบแต่ นำเสนอข่าวเชิงลึกไม่ได้ เพราะ ยิ่งลึก ยิ่งหมิ่น เสี่ยงต่อการถูกฟ้อง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คือ ผู้สื่อข่าวไม่เข้าใจการทำข่าว ส่วนปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ บ่อยครั้งที่กระทบกับสิทธิเสรีภาพของนักข่าว เช่น เคยถูกข่มขู่ หรือ การระดมมวลชนมาประท้วงหน้าสำนักงาน

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไป คือ การขอสปอนเซอร์ บ่อยครั้งที่ทำให้ศักดิ์ศรีของนักข่าวลดลง ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดอันตรายรอบด้าน หากพูดตรงเกินไป อาจข้ามชั้นจากการฟ้องหมิ่นประมาท ไปสู่การใช้อาวุธ

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไป คือ ขาดผู้สื่อข่าว เพราะ นักข่าวเองก็เกรงกลัวอำนาจรัฐ ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น บ่อยครั้งที่ ยิ่งนำเสนอความจริง ยิ่งถูกฟ้อง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า เคยนำเสนอข่าวแรงๆ แต่ถูกข่มขู่ หรือ ส่งคนเฝ้าติดตาม

7. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า การที่ข้อมูลข่าวสารถูกปิดบัง / เป็นความลับ เราสามารถอ้าง พรบ.ข้อมูลข่าวสาร เพื่อขอทราบข้อมูลได้ บ่อยครั้งที่ถูกกลั่นแกล้งสิทธิเสรีภาพ / พยายามหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวตรง โดยเลือกที่จะนำเสนอข่าวโดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้ว หรือ ที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบ

อุดมการณ์ ควบคู่กับความอยู่รอด นี่คือนโยบายหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
สิ่งหนึ่งที่ทำให้หลักเมืองอยู่ได้ คือ ความลึกของข่าวที่เจาะเบื้องหลัง ผนวกกับประสบการณ์ในสายข่าว

หนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ต้องปรับให้หลุดจากสิ่งเดิมๆ การยกยอแหล่งข่าว และ ไม่ทำ ความเข้าใจในบทบาทของตน สุดท้ายก็อยู่ไม่ได้ ปิดตัวไปเองก็มาก

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ ควรพัฒนารูปเล่ม สีสันต์ เนื้อหา เน้นข่าวที่ชาวบ้านได้ประโยชน์จริงๆ

การหลีกเลี่ยงการฟ้องร้อง สามารถใช้วิธีการยกตัวอย่าง / หรือ กล่าวรวมๆ ไม่เฉพาะเจาะจง อย่างน้อยก็กระตุ้น ความรับผิดชอบ / หรือเป็นสัญญาณบอกไปยังนักการเมืองว่า มีคนจ้องมองอยู่ / แม้ไม่อาจชี้หน้าได้แต่ก็ถือเป็นการทำหน้าที่

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า แม้ว่าเราไม่อาจเผชิญหน้า หรือ โฉมหน้านักการเมืองได้ เพราะมันอันตรายรอบด้าน ทำได้เพียง เขียนให้หนักการเมืองรู้ตัว โดยยกภาพอื่นๆ มานำเสนอเปรียบเทียบ หรือ กล่าวชมเชยเขาว่าเขากำลังทำสิ่งที่ดีอยู่ แม้ยังไม่ได้ลงมือทำ เช่น ทราบว่ามีการเซ็นรับเงินไปพัฒนาถนน แต่ยังไม่ได้นำเงินมา ก็น่าชมเชยก่อนว่า ขณะนี้กำลังมีการนำงบประมาณดังกล่าวไปสู่การพัฒนา เพื่อให้เขารู้ว่ามีคนจับจ้องสิ่งที่เขากระทำอยู่ เป็นต้น

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า แม้ว่าเราไม่อาจเผชิญหน้า กับความจริงทางการเมืองได้ แต่การแสดงจุดยืนว่าไม่ได้เป็นเครื่องมือของใคร หรือ ไม่ได้เขียนข่าวแบบใครจ้างให้เขียน มันปรากฏที่สำนวน โอกาสถูกฟ้องก็น้อย / ระวังเป็นหนังสือพิมพ์ของนักการเมือง / ระวังเรื่องการนำเสนอ ชื่อ ตำแหน่ง ไม่ควรระบุชัดเจน / แต่อย่างไรก็ตาม แม้ สื่อท้องถิ่นจะนำเสนอไม่ได้ แต่อย่าลืมว่า สื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ทำงานให้สื่อส่วนกลาง เราสามารถนำเสนอประเด็นเหล่านี้ได้ / ข้อมูลชุดเดียวกัน แต่ต้องสกรีน กันเข้มงวด ก่อนนำเสนอ / ยกเว้นกรณี นักการเมืองขัดผลประโยชน์กันเองจะนำเสนอได้ง่ายขึ้น

การมีสปอนเซอร์เป็นนักการเมือง ไม่มีผลต่อการนำเสนอข่าว เพราะเรื่องที่ชาวบ้านเดือดร้อนเราต้องนำเสนอ เพราะส่วนตัวไม่ได้กลัวว่านักการเมืองจะถอนโฆษณา เราทำตามหน้าที่หน้าที่ที่จะต้องรายงาน

การพัฒนาหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ เรายังพัฒนาได้อีกมาก เพราะยังไม่ถึงจุดอิ่มตัวเหมือนสื่อส่วนกลาง อย่างน้อย อีก 10 ปี จะเจอปัญหาเดียวคือ ต้นทุนที่สูงขึ้น

สิ่งที่ทำให้อักษรนิวส์อยู่ได้ คือ ใจรัก /อีกอย่างคือ โฆษณาสามารถเลี้ยงตัวของมันเองได้ ลูกน้องนักข่าวได้ในสัดส่วนที่พึงพอใจ ส่วนตัวไม่เดือดร้อน เพราะ เหมือนเราทำงานครั้งเดียวแต่ได้ ผลผลิตหลายช่องทาง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า การนำเสนอข้อมูลที่ตรงไปตรงมา จะไม่ได้รับการยอมรับ ตรงมาก ก็ถูกฟ้องมาก การเลือกที่จะนำเสนอข่าวแบบนี้สักเรื่องต้องได้ข้อมูลเชิงลึกก่อน

จากจำนวนหนังสือพิมพ์ที่มีมากของเพชรบูรณ์ ทำให้หนังสือพิมพ์มีอุดมการณ์ที่หลากหลาย บางฉบับทำเพื่อปากท้องของลูกเมีย บางฉบับมีไว้ปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง บางฉบับมีไว้ปกป้องธุรกิจของตน บางฉบับทำเพื่อประโยชน์นักการเมือง การรวมกันเพื่อความอยู่รอดจึงเป็นไปได้ยาก / หนังสือพิมพ์ทำอะไรไม่ได้มากนักเพราะ สังคมเพชรบูรณ์ใกล้ชิดกันเกินไป เหลียวหลังแลหน้าล้วนเป็นญาติพี่น้องกัน ทำให้เรายิ่งทำงานลำบากมากขึ้น

2. บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาในวัตถุประสงค์นี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น จากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จำนวน 8 ชื่อฉบับ ช่วงระหว่างเดือน มกราคม ถึง เดือนมีนาคม 2555 ซึ่งเป็นช่วงที่ตรงกับกรเสนอหัวข้องานวิจัย และมีการเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่นหลายประการ โดยมีผลการวิจัยที่จะนำเสนอต่อไปนี้

2.1 จำนวนข่าวการปกครองท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอ

2.2 พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรพรรค ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอ

2.3 ประเด็นข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

2.1 จำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกลำเสนอ

จากการศึกษาข่าวในประเด็นการปกครองส่วนท้องถิ่น ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จำนวน 8 ชื่อฉบับ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2555 รวม 3 เดือน มีหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 25 ฉบับ (นำเสนอจำนวนกลุ่มตัวอย่างในบทที่ 3) โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น ข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์นักวิชาการ ดังตารางที่ 4.1, 4.2 และ 4.3

ตารางที่ 4.1

สรุปจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ปรากฏบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์

หนังสือพิมพ์		เดือน			รวม
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	
ชาติไทย	ข่าวทั้งหมด	-	9	8	17
	การปกครองท้องถิ่น	-	2	1	3
ข่าวไทย	ข่าวทั้งหมด	8	11	11	30
	การปกครองท้องถิ่น	1	4	4	9
ประชาไท	ข่าวทั้งหมด	6	12	12	30
	การปกครองท้องถิ่น	-	3	5	8
เพชรบูรณ์โพสต์	ข่าวทั้งหมด	7	8	-	15
	การปกครองท้องถิ่น	1	3	-	4
มวลชน	ข่าวทั้งหมด	12	5	-	17
	การปกครองท้องถิ่น	2	-	-	2
หลักเมือง	ข่าวทั้งหมด	6	6	6	18
	การปกครองท้องถิ่น	-	2	3	5
อักษรนิวส์	ข่าวทั้งหมด	6	6	5	17
	การปกครองท้องถิ่น	2	1	1	4
เอกรัฐนิวส์	ข่าวทั้งหมด	5	5	-	10
	การปกครองท้องถิ่น	1	2	-	3
รวมทั้งหมด	ข่าวทั้งหมด	154			
	การปกครองท้องถิ่น	38			

จากตารางที่ 4.1 พบข่าวหน้าหนึ่งที่ถูกลำเสนอทั้งหมด 154 ข่าว พบข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งหมด 38 ข่าว ในจำนวนนี้เป็นข่าวที่ถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์ชาติไทย จำนวน 3

ข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวไท จำนวน 9 ข่าว หนังสือพิมพ์ประชาไท จำนวน 8 ข่าว หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ จำนวน 4 ข่าว หนังสือพิมพ์มวลชน จำนวน 2 ข่าว หนังสือพิมพ์หลักเมือง จำนวน 5 ข่าว หนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ จำนวน 4 ข่าว และหนังสือพิมพ์เอกรัฐ จำนวน 3 ข่าว

ตารางที่ 4.2

สรุปจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ปรากฏในบทบรรณาธิการ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์

หนังสือพิมพ์		เดือน			รวม
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	
ชาติไทย	บทบรรณาธิการทั้งหมด	-	1	1	2
	การปกครองท้องถิ่น	-	-	-	-
ข่าวไท	บทบรรณาธิการทั้งหมด	2	2	2	6
	การปกครองท้องถิ่น	-	2	1	3
ประชาไท	บทบรรณาธิการทั้งหมด	1	2	2	5
	การปกครองท้องถิ่น	-	-	-	-
เพชรบูรณ์โพสต์	บทบรรณาธิการทั้งหมด	1	1	-	2
	การปกครองท้องถิ่น	1	1	-	2
มวลชน	บทบรรณาธิการทั้งหมด	-	-	-	-
	การปกครองท้องถิ่น	-	-	-	-
หลักเมือง	บทบรรณาธิการทั้งหมด	1	1	1	3
	การปกครองท้องถิ่น	1	-	-	1
อักษรนิวส์	บทบรรณาธิการทั้งหมด	-	-	-	-
	การปกครองท้องถิ่น	-	-	-	-
เอกรัฐนิวส์	บทบรรณาธิการทั้งหมด	-	1	-	1
	การปกครองท้องถิ่น	-	1	-	1
รวมทั้งหมด	บทบรรณาธิการทั้งหมด	19			
	การปกครองท้องถิ่น	7			

จากตารางที่ 4.2 พบว่ามีหนังสือพิมพ์ 6 ฉบับเท่านั้นที่มีบทบรรณาธิการ โดยพบว่ามีบทบรรณาธิการทั้งสิ้น 19 เรื่อง พบบทบรรณาธิการที่พูดถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 เรื่อง ในจำนวนนี้ เป็นบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ ข่าวไท จำนวน 3 เรื่อง บทบรรณาธิการของ

หนังสือพิมพ์เพชรบุรีโพสต์ จำนวน 2 เรื่อง บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์หลักเมือง จำนวน 1 เรื่อง และ บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เอกรัฐนิวส์ จำนวน 1 เรื่อง

ตารางที่ 4.3

สรุปจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ปรากฏในคอลัมน์บุคลากรของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบุรี

หนังสือพิมพ์		เดือน			รวม
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	
ชาติไทย	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	-	4	4	8
	การปกครองท้องถิ่น	-	2	3	5
ข่าวไทย	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	9	12	11	32
	การปกครองท้องถิ่น	3	2	2	7
ประชาไท	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	9	15	17	41
	การปกครองท้องถิ่น	-	1	1	2
เพชรบุรีโพสต์	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	4	4	-	8
	การปกครองท้องถิ่น	2	2	-	4
มวลชน	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	16	16	-	32
	การปกครองท้องถิ่น	11	3	-	14
หลักเมือง	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	9	12	11	32
	การปกครองท้องถิ่น	1	3	1	5
อักษรนิวส์	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	7	10	9	26
	การปกครองท้องถิ่น	3	4	2	9
เอกรัฐนิวส์	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	3	6	-	9
	การปกครองท้องถิ่น	1	2	-	3
รวมทั้งหมด	คอลัมน์บุคลากรทั้งหมด	188			
	การปกครองท้องถิ่น	49			

จากตารางที่ 4.3 พบว่า มีคอลัมน์บุคลากรที่นำเสนอทั้งสิ้น 188 คอลัมน์ พบคอลัมน์บุคลากรที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 49 คอลัมน์ ในจำนวนนี้ ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์มวลชน มากที่สุด จำนวน 14 คอลัมน์ รองลงมาคือหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ จำนวน 9 คอลัมน์ หนังสือพิมพ์ข่าวไทย จำนวน 7 คอลัมน์ หนังสือพิมพ์ชาติไทย จำนวน 5 คอลัมน์

หนังสือพิมพ์หลักเมือง จำนวน 5 คอลัมน์ หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ จำนวน 4 คอลัมน์
หนังสือพิมพ์เอกรัฐนิวส์ จำนวน 3 คอลัมน์ และ หนังสือพิมพ์ประชาไท จำนวน 2 คอลัมน์

2.2 พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับการปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอ

ตารางที่ 4.4

พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ชาติไทย
1.	ฉบับที่ 306 กุมภาพันธ์ 2555	เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์จับมือมูลนิธิคาซูโอะชูรูงากูมิ นำ EM มา เทในคลองตะลูก
2.	ฉบับที่ 307 มีนาคม 2555	มีอบชวบ้านกว่า 2 พันคนบุกเทศบาลนัจว
3.		เทศบาลฯเพชรบูรณ์ เร่งสร้างกำแพง ป้องกันน้ำท่วม

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ข่าวไท
1.	342 1 มกราคม 2555	เทศบาลเมืองหล่มสักจัดงานมะขามหวานอร่อย
2.	343 16 มกราคม 2555	ไม่พบข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3.	344 1 กุมภาพันธ์ 2555	อบจ.จับมือสมาพันธ์สื่อ พัฒนาบุคลากรตำบลปชส.ท้องถิ่น
4.		เทศบาลหนองไผ่จัดงานวันเด็ก
5.	345 16 กุมภาพันธ์ 2555	สมาพันธ์สื่อฯเดินทางพัฒนาศักยภาพการปชส.ท้องถิ่น
6.		อบต.พุทธบาทมอบรถจักรยานยนต์
7.	346 1 มีนาคม 2555	สมาพันธ์สื่อฯเดินทางพัฒนาศักยภาพการปชส.ท้องถิ่น
8.		สจ.เขตหล่มเก่าร้อง กกต.แบ่งเขต
9.		มีอบค้ำโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะ ร้องฟ้องเมืองสังระจับ
10.	347 16 มีนาคม 2555	ประชาชนงกต.เหงาผู้สมัคร นายกาสท.ไร้ตัวตน

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ประชาไท
1.	760/16 มกราคม 2555	ไม่พบข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2.	761/1 กุมภาพันธ์ 2555	ธิดามะขามหวานคว่ำตำแหน่งสาวนครบาลเพชรบูรณ์มาครอง
3.	761/16 กุมภาพันธ์ 2555	เป็นประวัติการณ์วันเกิดอัครเดชประชาชนแห่วยพร

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง
4.		คบจ.สัญจรแบ่งปันน้ำใจสู่ชุมชน
5.	762/1 มีนาคม 2555	ชาวบ้านนางัวประท้วงการสร้างโรงงานเตาเผาขยะ
6.		เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์เร่งสร้างกำแพงป้องกันน้ำท่วม
7.		วิจิตร นั่งนายกสมาคมกีฬาโดยไร้คู่แข่ง
8.	763/ 16 มีนาคม 2555	กกต.เพชรบูรณ์จัดประชุมปลัดท้องถิ่นเตรียมเลือกตั้งปี 2555
9.		รณว.พัฒนาสังคมฯเปิดสัมมนาประชาคมอาเซียน

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์
11.	ฉบับที่ 212 มกราคม 2555	เทศบาลเมืองหล่มสักจัดงานมหกรรมเทศกาลอาหารสะอาดรสชาติอร่อย
12.	ฉบับที่ 209 กุมภาพันธ์ 2555	“ผู้ว่า” ขานรับนโยบายรัฐบาลปราบยาเสพติด
13.		“นายกเล็กหล่มเก่า” เปิดเวทีเสวนาหลังแลหน้าพัฒนาอนุรักษ์ตลาดโบราณ
14.		“อบต.ลาดแค” เจ้ง ควัว น.ส.นครบาลฯ

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มวลชน
1.	ฉบับที่ 292 มกราคม 2555	ร้องการประมูลงานไม้โปรงใส งานของดีเมืองชุมแพ
2.		ท.เมืองชัยภูมิทำบุญตักบาตรปีใหม่คึกคัก
3.	ฉบับที่ 293 กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์หลักเมือง
1.	ฉบับที่ 196 1-31 ม.ค. 2555	ไม่พบข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2.	ฉบับที่ 197 1-29 ก.พ. 2555	วิศัลย์ช่วยชีวิต อบจ.ช่วยหนุน การท่องเที่ยวชี้เพชรบูรณ์
3.		เจ้าองค์กรจัดงานวัฒนธรรมไทหล่มชนมเส้นและเทศกาลอาหาร
4.	ฉบับที่ 198 1-31 มี.ค. 2555	ธีรพรรับศึกหนัก เสกสรรทำชิงเลือกตั้งนายกเมืองเพชรบูรณ์
5.		ชาวบ้านกว่าพันลูกฮือ ก่อมีอบค่านเตาเผาขยะ
6.		เทศบาลหล่มเก่าปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์บ้านเก่า

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์อักษรนิวส์
1.	ฉบับที่ 71 มกราคม 2555	จัดแข่งเรือพายชิงถ้วยพระราชทาน ประจำปี 2554
2.		น้ำหนาวจัดงานประเพณีเผาข้าวหลามจากข้าวพญาลิ้มแกง
3.	ฉบับที่ 72 กุมภาพันธ์ 2555	เตรียมจัดงานวันธรรมไทหล่ม
4.	ฉบับที่ 73 มีนาคม 2555	สถานการณ์ภัยแล้งวิกฤตสุดในรอบ 30 ปี เริ่มเกิดปัญหาแย่งกันใช้น้ำ

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์เอกรัฐ
1.	ฉบับที่ 481 มกราคม 2555	ยอดภูทับเบิกคึกคักนักท่องเที่ยวแห่ขึ้นฟ้าชิงแชมป์ประเทศไทยครั้งที่ 2
2.	ฉบับที่ 482 กุมภาพันธ์ 2555	“วัฒนธรรมไทหล่ม ขนมหั่นหล่มเกา” เตรียมจัดยิ่งใหญ่
3.		“ลลิตวดี” ควบ 2 รางวัล น.ส.นครบาล-ธิดามะขามหวาน “รัฐติยา” จาก อบต.วังหินขวัญใจสื่อ

ตารางที่ 4.5

ชื่อเรื่องบทบรรณาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย
1.	306/กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2.	307/มีนาคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวไท
1.	342 1 มกราคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2.	343 16 มกราคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3.	344 1 กุมภาพันธ์ 2555	สมาพันธ์สื่อเดินทาง
4.	345 16 กุมภาพันธ์ 2555	ผลการสรรหาบุคคลเป็นกกต.
5.	346 1 มีนาคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
6.	347 16 มีนาคม 2555	การเลือกตั้งท้องถิ่นกรณีเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท
3.	760/16 มกราคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4.	761/1 กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5.	761/16 กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
6.	762/1 มีนาคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
7.	763/ 16 มีนาคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการเพชรบูรณ์โพสต์
1.	ฉบับที่ 212 มกราคม 2555	เพชรบูรณ์ คือ เมืองหลวง
2.	ฉบับที่ 209 กุมภาพันธ์ 2555	ฝนไป หนาวมา แล้งตาม

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มวลชน
1.	ฉบับที่ 292 มกราคม 2555	ไม่พบบทบรรณาธิการ
2.	ฉบับที่ 293 กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบบทบรรณาธิการ

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง
1.	ฉบับที่ 196 1-31 ม.ค. 2555	ย้ายเมืองหลวงดีหรือ
2.	ฉบับที่ 197 1-29 ก.พ. 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3.	ฉบับที่ 198 1-31 มี.ค. 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์
1.	ฉบับที่ 71 มกราคม 2555	ไม่พบบทบรรณาธิการ
2.	ฉบับที่ 72 กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบบทบรรณาธิการ
3.	ฉบับที่ 73 มีนาคม 2555	ไม่พบบทบรรณาธิการ

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เอกรัฐ
1.	ฉบับที่ 481 มกราคม 2555	ไม่พบบทบรรณาธิการ
2.	ฉบับที่ 482 กุมภาพันธ์ 2555	งานมะขามหวาน

ตารางที่ 4.6

ชื่อคอลัมน์บุคลาทรศน์ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลาทรศน์หนังสือพิมพ์ชาติไทย
1.	306/กุมภาพันธ์2555	สอยดาว (น.3)
2.		สังคมคนเป็นข่าว (น.4)
3.	307/มีนาคม 2555	สอยดาว (น.3)
4.		สังคมคนเป็นข่าว (น.4)
5.		ต่างมุมมอง ดีเล็ก : กิตติ พัวช่วย (น.6)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลาทรศน์หนังสือพิมพ์ข่าวไท
1.	342 1 มกราคม 2555	ข่าวเด่นในรอบสัปดาห์ (น.2)
2.		สังคมข่าว โดย ชายน้อย (น.4)
3.	343 16 มกราคม 2555	สังคมข่าว โดย ชายน้อย (น.4)
4.	344 1 กุมภาพันธ์ 2555	สังคมข่าว โดย ชายน้อย (น.4)
5.	345 16 กุมภาพันธ์ 2555	สังคมข่าว โดย ชายน้อย (น.4)
6.	346 1 มีนาคม 2555	สังคมข่าว โดย ชายน้อย (น.4)
7.	347 16 มีนาคม 2555	สังคมข่าว โดย ชายน้อย (น.4)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลาทรศน์ หนังสือพิมพ์ประชาไท
1.	760 16 มกราคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2.	761 1 กุมภาพันธ์ 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3.	761/16 กุมภาพันธ์ 2555	สังคมประชาไท (น.4)
4.	762/1 มีนาคม 2555	ไม่พบประเด็นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5.	763/ 16 มีนาคม 2555	สังคมประชาไท (น.4)
ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลาทรศน์ หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์
1.	ฉบับที่ 212 มกราคม 2555	สังคมคนชาววัง (น.6)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลากร หนังสือพิมพ์ประชาไท
2.		สังคมข่าว ฐานทองธุรกิจ (น.9)
3.	ฉบับที่ 209 กุมภาพันธ์ 2555	ที่นี่เพชรบูรณ์โพสต์ (น.4)
4.		สังคมข่าว ฐานทองธุรกิจ (น.9)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลากร หนังสือพิมพ์มวลชน
1.	ฉบับที่ 292 มกราคม 2555	สังคมมวลชน (น.4)
2.		สังคมคนหนองไผ่ (น.5)
3.		ไฮไลต์ ควินหลง (น.พิเศษ3)
4.		ทั่วทิศวิถีชุมชน(น.พิเศษ3)
5.		แฉดวงสังคมอีสาน (น.พิเศษ4)
6.		สำนักงานเทศบาลเมืองชุมแพ (น.พิเศษ5)
7.		มุมมองเกษตร ไอบ้านสวน (น.พิเศษ7)
8.		หมาทางด่วน (น.พิเศษ7)
9.		ร้องมาตอบไป (น.พิเศษ7)
10.		สังคมอปท. (น.9)
11.		การเมืองยุคใหม่ (น.11)
12.	ฉบับที่ 293 กุมภาพันธ์ 2555	สังคมอปท. (น.9)
13.		การเมืองยุคใหม่ (น.11)
14.		สำนักงานเทศบาลเมืองชุมแพ (น.พิเศษ5)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลากร หนังสือพิมพ์หลักเมือง
1.	ฉบับที่ 196 1-31 ม.ค. 2555	4 ส่องสังคม (น.4)
2.	ฉบับที่ 197 1-29 ก.พ. 2555	สถานีความคิด : เพชรบูรณ์ทันสมัย...แต่ไม่พัฒนา (น.3)
3.		สภาท้องถิ่น (น.3)
4.		4 ส่องสังคม (น.4)
5.	ฉบับที่ 198 1-31 มี.ค. 2555	4 ส่องสังคม (น.4)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลากร หนังสือพิมพ์อักษรนิวส์
1.	ฉบับที่ 71 มกราคม 2555	ส่องกล้องมองเมือง (น.4)
2.		สังคมชนแดน วังโป่ง (น.10)
3.		รายงานพิเศษ (น.12)
4.	ฉบับที่ 72 กุมภาพันธ์ 2555	ส่องกล้องมองเมือง (น.4)
5.		ผู้ใหญ่สี่ตีนกลอง (น.พิเศษ1)
6.		สังคมกีฬา (น.9)
7.		สังคมชนแดน วังโป่ง (น.10)
8.	ฉบับที่ 73 มีนาคม 2555	ส่องกล้องมองเมือง (น.4)
9.		สังคมชนแดน วังโป่ง (น.10)

ลำดับ	ฉบับที่/เดือน/ปี	คอลัมน์บุคลากร หนังสือพิมพ์เอกรัฐ
1.	ฉบับที่ 481 มกราคม 2555	กีฬาและการศึกษา (น.5)
2.	ฉบับที่ 482 กุมภาพันธ์ 2555	แพทย์นัดสะกิดหน่อย (น.2)
3.		ร่ายยาวข่าวสังคม (น.8)

2.3 ประเด็นข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

จากการศึกษาวรรณกรรมในบทที่ 2 สามารถนำมาแบ่งประเด็นการนำเสนอข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่วิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการส่งเสริมธรรมาภิบาลได้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ซึ่งสามารถแบ่งระดับของการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลออกเป็น 3 ระดับ คือ **การเสริมสร้างในระดับต่ำ การเสริมสร้างในระดับกลาง การเสริมสร้างในระดับสูง** ระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยผู้วิจัยได้แบ่งการเสริมสร้างเป็นสามระดับ ได้แก่

การเสริมสร้างในระดับต่ำสุด คือ การนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (หลักใดหลักหนึ่งในหกหลัก) ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้เป็นการเสริมสร้างธรรมาภิบาลได้ทางหนึ่ง ด้วยการทำให้เจ้าหน้าที่เกิดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปและเป็นแบบอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ให้ถือปฏิบัติตาม

การเสริมสร้างในระดับปานกลาง คือ การเสริมสร้างซึ่งต้องใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิติเตียน การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากธรรมาภิบาล ซึ่งการเสริมสร้างเช่นนี้อาจส่งผลกระทบให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหนังสือพิมพ์กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่การนำเสนอเช่นนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความบกพร่องในการทำหน้าที่เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอเนื้อหาในการกระตุ้นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

การเสริมสร้างในระดับสูง คือ การเสริมสร้างในระดับสูงสุด ที่ต้องใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด คือการนำเสนอเนื้อหาที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง มีการอธิบายตีความ เชื่อมโยงให้เห็นพื้นฐานหรือความเป็นมา และเสนอแนะทางออกของปัญหา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำข่าวในเชิงของการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสียวสูง ทั้งนี้หากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอเนื้อหาที่มีส่วนช่วยให้เกิดธรรมาภิบาล

โดยจะนำเสนอที่ละตาราง เริ่มจากข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์

2.3.1 ข่าวหน้าหนึ่ง

จำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอบนหน้าหนึ่งในแต่ละประเด็น

จากการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่ามากที่สุด จำนวน 17 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นความมีส่วนร่วม จำนวน 13 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นความโปร่งใส จำนวน 7 ข่าว รองลงมาคือประเด็นความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข่าว รองลงมาคือประเด็นคุณธรรม จำนวน 2 ข่าว สุดท้ายคือ ประเด็นนิติธรรม จำนวน 1 ข่าว สามารถสรุปจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอบนหน้าหนึ่งในแต่ละประเด็น ได้ดังตาราง ที่ 4.7

ตารางที่ 4.7

**แสดงจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอบนหน้าหนึ่ง
แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล**

ธรรมาภิบาล	ชาติไทย	ชาวไทย	ประชาไทย	เพชรบูรณ์โพสต์	มวลชน	หลักเมือง	อักษรนิวส์	เอกรัฐนิวส์	รวม
นิติธรรม	-	-	1	-	-	-	-	-	1
คุณธรรม	-	-	1	-	-	1	-	-	2
โปร่งใส	1	3	1	-	1	1	-	-	7
มีส่วนร่วม	1	4	1	1	1	2	2	1	13
รับผิดชอบ	1	1	1	1	-	-	1	-	5
คุ้มค่า	2	2	5	2	-	2	1	3	17

ระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอบนหน้าหนึ่งในแต่ละประเด็น

จากการศึกษาข่าวหน้าหนึ่งที่น่าเสนอข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ กล่าวคือ เมื่อแยกตามประเด็นธรรมาภิบาลพบว่า ประเด็นหลักความคุ้มค่า การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ อยู่ในจำนวนสูงสุด ถึง 15 ข่าว รองลงมาคือ การมีส่วนร่วม มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ จำนวน 9 ข่าว ในขณะที่ประเด็นความโปร่งใส มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับกลาง จำนวน 5 ข่าว ขณะที่ประเด็นหลักความรับผิดชอบ มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 3 ข่าว สรุปได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8

**แสดงระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอบนหน้าหนึ่ง
แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล**

ธรรมาภิบาล	ระดับการเสริมสร้าง		ชาติไทย	ชาวไท	ประชาไทย	เพชรบูรณ์โพสต์	มวลชน	หลักเมือง	อักษรนิวส์	เอกรัฐนิวส์	รวม
นิติธรรม	ต่ำ	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	
	กลาง	จำนวน	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวม			-	-	1	-	-	-	-	-	1
คุณธรรม	ต่ำ	จำนวน	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	กลาง	จำนวน	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวม			-	-	1	-	-	1	-	-	2
โปร่งใส	ต่ำ	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	
	กลาง	จำนวน	1	2	1	-	1	-	-	-	5
	สูง	จำนวน	-	1	-	-	-	1	-	-	2
รวม			1	3	1	-	1	1	-	-	7
มีส่วนร่วม	ต่ำ	จำนวน	-	3	-	1	1	1	2	1	9
	กลาง	จำนวน	1	-	1	-	-	-	-	-	2
	สูง	จำนวน	-	1	-	-	-	1	-	-	2

ธรรมา ภิบาล	ระดับการ เสริมสร้าง		ชาติ ไทย	ชาว ไท	ประชา ไทย	เพชร บูรณ์ โพสค์	มวล ชน	หลัก เมือง	อักษร นิวส์	เอก รัฐ นิวส์	รวม
รวม			1	4	1	1	1	2	2	1	13
รับผิดชอบ	ต่ำ	จำนวน	1	1	1	-	-	-	-	-	3
	กลาง	จำนวน	-	-	-	1	-	-	1	-	2
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			1	1	1	1	-	-	1	-	5
คุ้มค่า	ต่ำ	จำนวน	1	2	4	2	-	2	1	3	15
	กลาง	จำนวน	1	-	1	-	-	-	-	-	2
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			2	2	5	2	-	2	1	3	17

จากจำนวนข่าวหน้าหนึ่งที่น่าเสนอเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ประเด็นเกี่ยวกับความคุ้มค่าถือเป็นประเด็นที่น่าเสนอมากกว่าประเด็นอื่นๆ จึงน่าสนใจว่า ประเด็นเกี่ยวกับความคุ้มค่า ที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น นำเสนอในมิติใด ซึ่งจากการศึกษา พบประเด็นข่าวที่แยกตามระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับความคุ้มค่า ส่วนใหญ่นำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับที่ต่ำ กล่าวคือ มีข่าวถึง 15 ข่าวที่มีเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยยึดหลักความคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้งบประมาณหรือทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การจัดลำดับความจำเป็นก่อนหลังของโครงการหรือแผนงานโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน คำนึงถึงความควรไม่ควรก่อนจะทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน เช่น ข่าว “อบต.ลาดแค” เจ๋งคว่ำ น.ส.นครบาลฯ” นำเสนอในหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสค์ ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า “อบต.ลาดแค” ส่งสาวงามเข้าประกวด น.ส.นครบาล ในงานกาชาดมะขามหวาน ได้รับรางวัลชนะเลิศ รวมถึงกล่าวถึงองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่สนับสนุนสาวงามจนได้รับรางวัล หรือ ข่าว “เป็นประวัติการณ์วันเกิดอัครเดชประชาชนแห่วยพร” ที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า ผู้คนจำนวนมากเข้าร่วมงานวันคล้ายวันเกิดนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด แบบที่ไม่เคยมีมาก่อน

ในประเด็นเกี่ยวกับ**ความคุ้มค่า**นี้ ยังมีนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** อยู่ 2 ข่าว กล่าวคือ มีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น ในการนำเสนอเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดย**ไม่คุ้มค่า**กับงบประมาณที่ลงทุนไป แต่การนำเสนอเช่นนี้ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความบกพร่องในการทำหน้าที่เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมถึงมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เช่น ข่าว “**มือบชาวบ้านกว่า 2 พันคนบุกเทศบาลนางัวเรียกร้องให้เทศบาลขึ้นชี้แจงการสร้างเตาเผาขยะ**” ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือนมีนาคม 2555 ที่รายงานการต่อต้านการสร้างเตาเผาขยะ ซึ่งชาวบ้านเกรงว่าโครงการดังกล่าวจะไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และส่งผลกระทบต่อตามมา หรือ ข่าว “**ชาวบ้านนางัวประท้วงการสร้างโรงงานเตาเผาขยะ**” ของหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับ 1 มีนาคม 2555 ที่กล้านำเสนอข้อมูลที่มีประชาชนต่อต้าน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมชี้แจง

รองลงมาคือ **ประเด็นการมีส่วนร่วม** ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** กล่าวคือ มีข่าวกว่า 9 ข่าว ที่มีเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การร่วมลงมือปฏิบัติ เช่น ข่าว “**วัฒนธรรมไทหล่ม ขนมหั่นหล่มเก่า**” เตรียมจัดยิ่งใหญ่ ในหนังสือพิมพ์เอกรัฐ ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า เทศบาลหล่มเก่า ได้เชิญหัวหน้าส่วนราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น หรือ ข่าว “**นายกเล็กล่มเก่า**”เปิดเวทีเหลียวหลังแลหน้า **พัฒนาอนุรักษ์ตลาดโบราณ** ที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า นางวาสนา ธีรนิติ นายกเทศมนตรีตำบลหล่มเก่า เปิดเวทีเสวนา เพื่อพัฒนาตลาดโบราณไทหล่ม สอนอง พรบ.เทศบาล

ใน**ประเด็นการมีส่วนร่วม** นี้ แม้จะมีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** กว่า 9 ข่าว แต่ก็ยังมีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง และสูง** ถึง 4 ข่าว กล่าวคือ มีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด ที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสียสละ ในการเป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การร่วมลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการตรวจสอบการประเมิณผลงาน รวมทั้งมีสิทธิ มีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลว หรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย เป็นต้น เช่น ชาว “**มือบ้ค่านโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะ ร้องพ้อเมืองสังระงับ**” ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2555 หรือ ชาว “**ชาวบ้านกว่าพันลูกฮือ ก่อมือบค่านเตาเผาขยะ**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับ เดือนมีนาคม 2555 ที่กล้านำเสนอข้อเรียกร้องของประชาชนที่มีต่อความไม่ชอบมาพากลของนักการเมืองท้องถิ่น ที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์ก่อนการประมูลโครงการ

รองลงมา คือ **ประเด็นความโปร่งใส** ส่วนใหญ่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ มีข่าวกว่า 5 ข่าว ในขณะที่อีก 2 ข่าว มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับสูง** กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ มีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด ที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสียงสูง ในการเป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชน เรียกร้องให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 เช่น ชาว “**มือบค่านโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะ ร้องพ้อเมืองสังระงับ**” ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2555 หรือ ชาว “**ชาวบ้านกว่าพันลูกฮือ ก่อมือบค่านเตาเผาขยะ**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับ เดือนมีนาคม 2555 ที่กล้านำเสนอข้อเรียกร้องของประชาชนที่มีต่อความไม่ชอบมาพากลของนักการเมืองท้องถิ่น ที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์ก่อนการประมูลโครงการ คล้ายกับประเด็นการมีส่วนร่วม

รองลงมา คือ **ประเด็นความรับผิดชอบ** ส่วนใหญ่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** กล่าวคือ 3 ใน 5 ข่าว มีเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีเอาใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ เช่น “**อบต.พุทธบาทมอบรถจักรยานยนต์**” ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 หรือ “**คบจ.สัจจรแบ่งปันน้ำใจสู่ชุมชน**” ที่นำเสนอข่าว คณะผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด ร่วมกับอบต.วังบาล แจกของอุปโภคบริโภคแก่ชาวบ้าน ในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555

ในขณะที่ อีก 2 ข่าว ใน**ประเด็นความรับผิดชอบ**นี้ มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ **ยังพอมีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น** นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ เช่น ข่าว่า “**ผู้ว่า**”**ขานรับนโยบายรัฐปราบยาเสพติด** ที่กระตุ้นให้ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมทำ MOU ป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ตามนโยบายรัฐ ในหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 หรือ ข่าว่า “**สถานการณ์ภัยแล้งวิกฤตสุดในรอบ 30 ปี เริ่มเกิดปัญหาแย่งกันใช้น้ำ**” ที่มีประชาชนออกมาแสดงข้อเรียกร้อง ในหนังสือพิมพ์อักษรนิส ฉบับเดือน มีนาคม 2555

รองลงมา คือ **ประเด็นหลักคุณธรรม** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ และ กลาง อย่างละ 1 ข่าว่า กล่าวคือ มี 1 ข่าว่าที่นำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคุณธรรม เช่น การประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ มีระเบียบ วินัย ดังปรากฏใน ข่าว่า “**วิจิตร นั่งนายกสมาคมกีฬาโดยไร้คู่แข่ง**” ที่มีนายประทีน นาคสำราญ นายก อบต.สะเตียง เป็นประธานดำเนินการประชุมเลือกนายกสมาคมกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์/ที่ประชุมเสนอนายวิจิตร พรพฤฒิพันธ์ เป็นนายกสมาคมอย่างไร้คู่แข่ง ในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับ 1 มีนาคม 2555 ในขณะที่อีก 1 ข่าว่ายัง**พอมีความพยายาม** และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากคุณธรรม เช่น ข่าว่า “**ธีรพรรับศึกหนัก เสกสรรทำชิงเลือกตั้งนายกเมืองเพชรบูรณ์**” ปรากฏในหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับ มีนาคม 2555

ประเด็นสุดท้ายที่ถูกนำเสนอน้อยที่สุด นั่นคือ **หลักนิติธรรม** ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับกลาง กล่าวคือ มี 1 ข่าว่า **ความพยายาม** และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหาให้จัดอบรมเจ้าหน้าที่รัฐในการรับมือการเลือกตั้ง เช่น “**กกต.เพชรบูรณ์จัดประชุมปลัดท้องถิ่นเตรียมเลือกตั้งปี 2555**” กกต.เพชรบูรณ์จัดประชุมปลัดท้องถิ่นเตรียมเลือกตั้งปี 2555 โดยอบรมเจ้าหน้าที่เข้มข้นหลังถูกร้องเรียนจากผู้แพ้การเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 มีนาคม 2555

2.3.2 บทบรรณาธิการ

จำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในบทบรรณาธิการในแต่ละประเด็น

จากการศึกษา บทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 ข่าว ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ พบว่า ได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบมากที่สุด จำนวน 3 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นความมีส่วนร่วม จำนวน 2 ข่าว รองลงมาคือประเด็นความโปร่งใส จำนวน 1 ข่าว และ ประเด็นนิติธรรม จำนวน 1 ข่าว ส่วนประเด็นความคุ้มค่า และประเด็นคุณธรรม ไม่มีบทบรรณาธิการใดเลยนำเสนอ ซึ่งสามารถสรุปจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในบทบรรณาธิการในแต่ละประเด็นได้ดังตาราง ที่ 4.9

ตารางที่ 4.9

แสดงจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอในบทบรรณาธิการ
แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล	ชาติไทย	ชาวไท	ประชาไทย	เพชรบูรณ์โพสต์	มวลชน	หลักเมือง	อักษรนิวส์	เอกรัฐนิวส์	รวม
นิติธรรม	-	1	-	-	-	-	-	-	1
คุณธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
โปร่งใส	-	1	-	-	-	-	-	-	1
มีส่วนร่วม	-	1	-	-	-	-	-	1	2
รับผิดชอบ	-	-	-	2	-	1	-	-	3
คุ้มค่า	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในบทบรรณาธิการในแต่ละประเด็น

จากการศึกษาบทบรรณาธิการ ทั้ง 7 ข่าว พบว่า บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ นำเสนอในประเด็นความรับผิดชอบสูงสุด โดยมีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับกลาง กล่าวคือ มีจำนวน 3 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นการมีส่วนร่วม เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ 1 ข่าว และ ระดับกลาง 1 ข่าว ขณะที่ประเด็น ความโปร่งใสอยู่ในระดับกลาง 1 ข่าว และ ประเด็นหลักนิติธรรม เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ 1 ข่าว สรุปผลได้ดังตารางที่ 4.10

จากบทบรรณาธิการทั้งหมด ที่พบจากการศึกษาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ปรากฏข่าวที่กล่าวถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 ข่าว ซึ่งนำเสนอประเด็นความรับผิดชอบ มากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นย่อยๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองท้องถิ่นในบทบรรณาธิการ โดยแบ่งตามระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

ประเด็นความรับผิดชอบ โดยทั้งหมด 3 ข่าวมีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับกลาง กล่าวคือ บรรณาธิการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่จะนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอิกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอเนื้อหาในการกระตุ้นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักความรับผิดชอบ และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เช่น บทบรรณาธิการ “ฝนไป หนาวมา แล้งตาม” ของหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ที่กระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งรับเรื่องนี้ หรือ บทบรรณาธิการ “ย้ายเมืองหลวงดีหรือ” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือน มกราคม 2555 หากภาครัฐเอื้อคนให้การสนับสนุนอย่างจริงจังก็อาจทำให้เรื่องที่เพชรบูรณ์เป็นเมืองหลวงกลายเป็นจริง

รองลงมา คือ **ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม** ซึ่งมีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ และ กลาง อย่างละ 1 ข่าว กล่าวคือ มี 1 ข่าวที่บรรณาธิการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เช่น บทบรรณาธิการ “สมาพันธ์เดินหน้า” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า สมาคมสมาพันธ์สื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับอบจ.เพชรบูรณ์จัดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นขึ้น

ในขณะที่ยังพอมิ 1 ข่าวที่แสดงความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น บทบรรณาธิการ “งานมะขามหวาน” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ข้อท้วงติงไปยังคณะกรรมการจัดงานมะขามหวาน ปี 55 ว่าควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนมากกว่านี้

รองลงมา คือ **ประเด็นความโปร่งใส** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับกลาง กล่าวคือ มี 1 ข่าวที่ บรรณาธิการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี

การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความโปร่งใส เช่น “การเลือกตั้งท้องถิ่นกรณีเทศบาล” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไทย ฉบับวันที่ 16 มีนาคม 2555 ที่กล่าวถึงบรรยากาศการรับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ในวันแรกกลับเงียบเหงา มีการวิจารณ์บทบาทหน้าที่ของ กกต.

สุดท้าย คือ **ประเด็นนิติธรรม** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ กล่าวคือมี 1 ข่าวที่บรรณาธิการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น บทบรรณาธิการ “ผลการสรรหาบุคคลเป็นกกต.” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไทย ฉบับวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานผลการสรรหา กกต. การเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นเพชรบูรณ์

2.3.3 คอลัมน์บุคลาทรศน์

จำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในคอลัมน์บุคลาทรศน์ในแต่ละประเด็น

จากการศึกษา คอลัมน์บุคลาทรศน์ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 38 คอลัมน์ ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ พบว่า ได้มีการนำเสนอในประเด็นความรับผิดชอบ มากที่สุด จำนวน 24 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า จำนวน 20 คอลัมน์ ประเด็นความมีส่วนร่วม จำนวน 8 คอลัมน์ รองลงมาคือประเด็นคุณธรรม จำนวน 3 คอลัมน์ และประเด็นความโปร่งใส จำนวน 2 คอลัมน์ ส่วนประเด็นนิติธรรม ไม่ปรากฏในคอลัมน์ใดเลย ซึ่งสามารถสรุปจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในคอลัมน์บุคลาทรศน์ในแต่ละประเด็นได้ดังตาราง ที่ 4.11

ตารางที่ 4.11

แสดงจำนวนข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอในคอลัมน์บุคลาทรศน์
แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล	ชาติไทย	ชาวไทย	ประชาไทย	เพชรบูรณ์โพสต์	มวลชน	หลักเมือง	อักษรนิวส์	เอกรัฐนิวส์	รวม
นิติธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	
คุณธรรม	-	-	1	1	-	1	-	-	3
โปร่งใส	1	1	-	-	-	-	-	-	2
มีส่วนร่วม	2		-	-	2	1	2	1	8
รับผิดชอบ	1	1	1	3	10	4	2	2	24
คุ้มค่า	1	5	-	-	4	2	7	1	20

ระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถูกนำเสนอในคอลัมน์บุคลากรหรือนักในแต่ละประเด็น

จากการศึกษาคอลัมน์บุคลากรหรือนักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ พบว่า มีการนำเสนอข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นหลักความรับผิดชอบมากที่สุด 24 คอลัมน์ แต่มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ ถึง 19 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นหลักความคุ้มค่า มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 18 คอลัมน์ จาก 20 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 6 คอลัมน์ จาก 8 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นหลักคุณธรรม นำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 2 คอลัมน์ จาก 3 คอลัมน์ ขณะที่ ประเด็นความโปร่งใสแม้จะมีเพียง 2 คอลัมน์ แต่มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง ถึง 1คอลัมน์ ดังตาราง ที่ 4.12

ตารางที่ 4.12

**แสดงระดับของการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
ของข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกนำเสนอในคอลัมน์บุคลากรหรือนัก
แยกตามประเด็นธรรมาภิบาล**

ธรรมาภิบาล	ระดับการเสริมสร้าง		ชาติไทย	ชาวไท	ประชาไทย	เพชรบูรณ์โพสต์	มวลชน	หลักเมือง	อักษรนิวส์	เอกรัฐนิวส์	รวม
นิติธรรม	ต่ำ	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	กลาง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			-	-	-	-	-	-	-	-	-
คุณธรรม	ต่ำ	จำนวน	-	-	1	1	-	-	-	-	2
	กลาง	จำนวน	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			-	-	1	1	-	1	-	-	3
โปร่งใส	ต่ำ	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	กลาง	จำนวน	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	สูง	จำนวน	1	-	-	-	-	-	-	-	1
รวม			1	1	-	-	-	-	-	-	2

ธรรมา ภิบาล	ระดับการ เสริมสร้าง		ชาติ ไทย	ชาว ไท	ประชา ไทย	เพชร บูรณ์ โพสท์	มวลชน	หลัก เมือง	อักษร นิวส์	เอก รัฐ นิวส์	รวม
มีส่วนร่วม	ต่ำ	จำนวน	2	-	-	-	1	-	2	1	6
	กลาง	จำนวน	-	-	-	-	1	1	-	-	2
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			1	-	-	-	2	1	2	1	8
รับผิดชอบ	ต่ำ	จำนวน	-	1	1	3	9	3	2		19
	กลาง	จำนวน	1	-	-	-	1	1		2	5
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			2	1	1	3	10	4	2	2	24
คุ้มค่า	ต่ำ	จำนวน	1	4	-	-	3	2	7	1	18
	กลาง	จำนวน	-	1	-	-	1	-	-	-	2
	สูง	จำนวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			1	5	-	-	4	2	7	1	20

จากการศึกษาข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นในคอลัมน์บุคลาธรศน์ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เพชรบูรณ์ พบประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลในประเด็นหลักความรับผิดชอบ มากที่สุด 25 ข่าว ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นประเด็นย่อยๆ ดังนี้

ประเด็นความรับผิดชอบ มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ มากที่สุด จำนวน 20 คอลัมน์ จาก 25 คอลัมน์ กล่าวคือ คอลัมน์บุคลาธรศน์ ส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานด้วยความรับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ นอกจากนี้ต้องมีความพยายามในการส่งเสริมหรือพัฒนาชุมชนและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องปฏิบัติตามสิ่งที่ได้สัญญาไว้ เช่น คอลัมน์ **ข่าวเด่นในรอบสัปดาห์** ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2555 ที่รายงานว่า เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์จัดประกวดคัดลายมือเป็นการส่งเสริมกิจกรรมเยาวชน หรือ คอลัมน์ **การเมืองยุคใหม่** ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือน มกราคม 2555 ปกป้องนายกเทศมนตรีวังชมพู ว่าทำงานด้วยความรับผิดชอบมาโดยตลอด โดยวิพากษ์วิจารณ์สื่อท้องถิ่นด้วยกันว่า “ปากปี่จ่อ” เสียมให้ผู้บริหารแตกหักกัน เป็นต้น

ในขณะที่ **ประเด็นความรับผิดชอบ** มี 5 คอลัมน์ ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ ยังพบบทคอลัมน์บุคลากรที่อาศัยศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญ ในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอเนื้อหาในการกระตุ้นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักความรับผิดชอบ และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เช่น คอลัมน์ “**แหยนิคสะกิดหนอย**” ของหนังสือพิมพ์เอกรัฐ ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 เรียกร้องให้จัดการปัญหาขยะที่ สวนรัชฆังคลาภิเษก เขาค้อ หรือ คอลัมน์ “**สอยดาว**” ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 เตือนไปยังสามหน่วยงานที่ต้องทำงานประสานกัน คือ ตำรวจ อำเภอ ผู้นำท้องถิ่น ถ้าคนมีสีไม่มีเอี่ยวจะกำจัดปัญหายาเสพติดได้ เป็นต้น

รองลงมาคือ **ประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** มากที่สุด กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากร จำนวน 18 คอลัมน์ จาก 20 คอลัมน์ เกือบทั้งหมดนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างคุ้มค่ากับงบประมาณที่เสียไป เช่น คอลัมน์ “**สังคมข่าว**” โดย **ชายน้อย** ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ และ 1 มีนาคม ที่ระบุว่า สมาคมสมาพันธ์สื่อมวลชนเพชรบูรณ์ ขอขอบคุณการเมืองที่สนับสนุนการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ หรือ คอลัมน์ “**สังคม อปท.**” ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือน มกราคม 2555 ที่กล่าวว่า นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ หันมาจัดงานเคาท์ดาวน์/ประทีน นาคสำราญ นายกอบต.สะเดียง มุ่งมั่นผลักดันให้เกิดการแข่งขันเรือพายระดับประเทศ/ชม นายกเทศมนตรีหล่มเก่า ที่จัดงานอย่างดีตอนรับผู้เข้าแข่งขันบิรรมร้อนนานาชาติ แต่ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในจังหวัด เป็นต้น

ในขณะที่ **ประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า** ยังมีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากร จำนวน 2 ใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญ ในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานไม่คุ้มค่ากับภาษีที่ประชาชนเสียไป เช่น คอลัมน์ “**สังคมข่าว โดยชายน้อย**” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับ 16 มีนาคม 2555 การสมัคร สท.ของเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์นั้น ไร้วีแววผู้สมัคร สมาชิก นายกเทศมนตรีซึ่งอาจไม่คุ้มค่ากับงบประมาณในการดำเนินงานที่เสียไป หรือ

คอลัมน์ “หมาทางด่วน” ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือน มกราคม 2555 วิพากษ์ อบต. ว่าจัดงานวันเด็กวันศุกร์ เกรงเด็กจะสับสนว่า ที่จริงแล้ว ตกกลางเป็นวันศุกร์ ที่ 2 หรือ เสาร์ที่ 2 ของเดือนมกราคมกันแน่ เป็นต้น

รองลงมา คือ **ประเด็นความร่วมมือ** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** มากที่สุด กล่าวคือ มีคอลัมน์บุคลากร จำนวน 5 คอลัมน์ จากจำนวน 7 คอลัมน์ที่เนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหาร เช่น คอลัมน์ “**ต่างมุมมอง ตีเล็ก**” : กิตติ พัวช่วย นายกเล็กเมืองหล่มสัก กับก้าวอย่างที่มีนัยสำคัญทำทนายการบริหารงานในอนาคต ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือน มีนาคม 2555 ที่ชื่นชมการทำงานของนายกิตติ พัวช่วย ที่เปิดโอกาสให้เครือข่ายภาคีเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาหล่มสัก ตอนท้ายเน้นให้ประชาชนจับตามองการเมืองที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงเพราะจะมีการเลือกตั้งใหม่ หรือ คอลัมน์ “**ส่องกล้องมองเมือง**” ของหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ ฉบับ เดือนมกราคม 2555 ที่ระบุว่า นายก อบต.บุงน้ำเต้า มอบเงินเพื่อจัดงานคริสต์มาส/นายก อบจ.เพชรบูรณ์มอบรถเข็นมือโยกให้ผู้พิการ/นายก อบต.น้ำก้อ นำประชาชนร่วมปล่อยพันธุ์ปลา เป็นต้น

อย่างไรก็ตามใน **ประเด็นความร่วมมือ** นี้ ยังมีอีก 2 คอลัมน์ ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ ยังพอมีการใช้ศักยภาพความพยายาม และความกล้าหาญ ในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยไม่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น คอลัมน์ “**การเมืองยุคใหม่**” ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ดร.วิศัลย์ อุดมิต นายกเทศมนตรี หนอง นายเสกสรร ชิง นายก แข่ง ชีพร โดยเสนอเป็นทางเลือกให้ประชาชนออกไปใช้เสียง หรือ “**สถานีความคิด : เพชรบูรณ์ทันสมัย...แต่ไม่พัฒนา**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่วิพากษ์ความเปลี่ยนแปลงของเพชรบูรณ์ ต้องมีผู้นำที่ดีเหมือนในอดีต (ดร.วิศัลย์) เป็นต้น

รองลงมาคือ **ประเด็นคุณธรรม** โดย 2 ใน 3 คอลัมน์ มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** กล่าวคือ มีการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรมจริยธรรม เช่น คอลัมน์ “**สังคมประชาธิปไตย**” ของหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานข่าว งานวันเกิดของนายก อบจ.เพชรบูรณ์ ประชาชนมาร่วมงานมีดฟ้ามัดดิน แสดงถึง

ความมีมนุษยสัมพันธ์ยอดเยี่ยมชนิดที่ไม่เคยเห็นมาก่อน หรือ คอลัมน์ “**ที่นี่เพชรบูรณ์โพสต์**” ของหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ เดือนกุมภาพันธ์ 2555 นายกเทศมนตรีชนแดน จัดงานบวชลูกชาย

แต่มี 1 คอลัมน์ใน **ประเด็นคุณธรรม** ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ ยังพอมีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตีหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากคุณธรรม เช่น คอลัมน์ “**สภาท้องถิ่น**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ที่เตือนนายกบางคนที่วางอำนาจ ซักปิ่นข่มประชาชน

ประเด็นสุดท้าย คือ **ประเด็นความโปร่งใส** แม้จะมีเพียง 2 คอลัมน์ แต่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** ถึง **ระดับสูง** กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากรใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด คือการนำเสนอเนื้อหาที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง มีการอธิบายตีความ เชื่อมโยงให้เห็นพื้นฐานหรือความเป็นมา และเสนอแนะทางออกของปัญหา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำข่าวในเชิงของการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสียวสูง ทั้งนี้หากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอเนื้อหาที่มีส่วนช่วยให้เกิดธรรมาภิบาล เช่น คอลัมน์ “**สอยดาว**” ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่ระบุให้ตรวจสอบความไม่ชอบมาพากลของ เทศบาลต.ท่าพลที่ไม่รับโอนข้าราชการ/ตรวจสอบการทุจริตการบริหารงานของเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง(ไม่ระบุชื่อ)/ให้ มท.2ตรวจสอบการทุจริต ของนายกอบต.บางแห่ง โกงภาษีประชาชน เบิกจ่ายผิดระเบียบ ซึ่งถือว่ากล้ารายงานข่าว

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนนี้นำเสนอผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายที่สัมภาษณ์เป็นสี่กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และการพัฒนาสังคม จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 4 ได้แก่ ตัวแทนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 5 ฉบับ

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ การพัฒนาสังคม รัฐประศาสนศาสตร์ และภาคประชาชน ขอนำเสนอข้อค้นพบตามประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ

1. นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์รักชนก สมศักดิ์
- อายุ 41 ปี
- การศึกษา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต และกำลังศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการสื่อสาร
- งานปัจจุบัน อาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- ประสบการณ์ในการทำงาน
 - ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์คู่แข่งธุรกิจ ปี 2537-2543
 - ผู้สื่อข่าว บ.กรังด์ปรีซ์ กรุ๊ป ปี 2543-2544
 - หัวหน้ากองบรรณาธิการนิตยสารอโต้ไทยแลนด์ ปี 2545
 - อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปี 2546
 - อาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปี 2546-ปัจจุบัน

2. นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์ดวงใจ ปินตามูล
- อายุ 46 ปี
- การศึกษา ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ขณะนี้กำลังศึกษา รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- งานปัจจุบัน อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- ประสบการณ์ในการทำงาน
 - เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3. นักวิชาการด้านการพัฒนาสังคม

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์สวรรณค์ ยมสีดา
- อายุ 37 ปี
- การศึกษา พัฒนาศังคมมหาบัณฑิต
- งานปัจจุบัน อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- ประสบการณ์ในการทำงาน อาจารย์ประจำหลักสูตร 2 ปี

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. นายกเทศมนตรีตำบลพุเตย

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นางจินตนา ทองใจสด
- อายุ 44 ปี
- การศึกษา ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์
- งานปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลพุเตย
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นนายกเทศมนตรีตำบลพุเตย 4 สมัย

2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นายประกอบ กาฬธร
- อายุ 44 ปี
- การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
- งานปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล สมัยแรก

3. นายกเทศมนตรีตำบลห่มเกล้า

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นางวาสนา ธีรนิติ
- อายุ 47 ปี
- การศึกษา ปริญญาโท การจัดการภาครัฐ
- งานปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลห่มเกล้า
- ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ภาคการเมือง 10 ปี

กลุ่มที่ 3 ตัวแทนภาคประชาชน

1. ประธานชุมชนที่ 4 (ช้างเผือกพัฒนา)

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นายเสวก นุ่มน้อย
- อายุ 67 ปี
- การศึกษา ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์
- งานปัจจุบัน เกษียณอายุราชการ /ประธานชุมชนที่ 4 (ช้างเผือกพัฒนา)
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นประธานชุมชน 1 ปี

2. ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี)

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นายชาญ วันเชียง
- อายุ 49 ปี
- การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4
- งานปัจจุบัน ค้าขาย /ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี)
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นประธานชุมชน – ปี

3. ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง)

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นายสง่า มะธิโตปโน
- อายุ 60 ปี
- การศึกษา มัธยมศึกษา ปีที่ 3
- งานปัจจุบัน ขยายกาแฟ /ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง)
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นประธานชุมชน – ปี

4. ประธานชุมชนที่ 10 (โพธิ์จันทร์พัฒนา)

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นางคำพันธ์ หิ้ว
- อายุ 56 ปี
- การศึกษา ประถมศึกษา ปีที่ 7
- งานปัจจุบัน ค้าขาย /ประธานชุมชนที่ 10 (โพธิ์จันทร์พัฒนา)
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นประธานชุมชน 10 ปี

5. ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา)

- ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ นายสิทธิ แก้วดวงตา
- อายุ 58 ปี
- การศึกษา ปวช.
- งานปัจจุบัน ธุรกิจส่วนตัว /ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา)
- ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นประธานชุมชน 2 ปี

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนข้อคำถาม

1. มุมมองที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในปัจจุบัน (มีมุมมองอย่างไรต่อการแสดงบทบาทในภาพรวมของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น / คิดว่าเนื้อหาโดยภาพรวมที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเป็นอย่างไร คิดว่าเนื้อหาโดยภาพรวมที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอควรเป็นอย่างไร)

1. นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ กล่าวว่าถ้าให้แสดงความเห็น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ตรงๆ ตนไม่กล้าเพราะเกรงจะมีผลกระทบกลับมาแรงๆ แต่สามารถตอบโดยมองว่าบทบาทที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ควรจะเป็น ควรมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและรักษจริยธรรม เพื่อสร้างแบบอย่างของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ได้รับการเคารพและยอมรับจากสังคมท้องถิ่นนั้น
2. เสนอเรื่องราวหรือปัญหาของท้องถิ่นเป็นหลัก กำหนดแนวทางชัดเจนร่วมกันถึงบทบาทหน้าที่โดยตรงของนักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ให้พิจารณาถึงการรับใช้สังคมท้องถิ่นโดยตรงทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ ระดับวิชาชีพบนพื้นฐานของความสำเร็จที่เท่าเทียมกัน
3. การนำเสนอท้องถิ่น เป็นผู้นำทางความคิดและคอยเตือนสติหรือเหนี่ยวรั้งคนในท้องถิ่นให้เห็นถึงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งอาจนำไปสู่ความเสียหายแก่สังคมนั้นได้
4. หาบรรทัดฐานเพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในหลายปัญหาอันเกิดจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือกลุ่มอิทธิพลใดก่อให้เกิดความไม่สงบสุขหรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ให้พิจารณาเรื่องราวเหล่านั้นอย่างรอบคอบ เที่ยงธรรม เสนอแนวทางเรื่องราวปัญหาอย่างชัดเจน เพื่อให้สาธารณะชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในชะตาชีวิตหรือสังคมของเขา
5. คำนึงถึงความเป็นอิสระ ความเที่ยง และความรักในท้องถิ่นที่อยู่ และปรารถนาให้ถิ่นที่อยู่เป็นที่มาหาคนที่ตอบสนองความอยู่ดีกินดี เป็นเรื่องที่คนในท้องถิ่นนั้นมีอยู่ในจิตใจ
6. ศึกษาแก่นของปัญหาท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อกำหนดแนวทางในการนำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ ปัญหาต่าง ๆ จำกัดเฉพาะในท้องถิ่นนั้น ๆ เท่านั้น เว้นแต่เป็นเรื่องคาบเกี่ยวที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่นโดยตรง

ในการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร ของหนังสือพิมพ์ควรยึดหลักสำคัญหรือตระหนักในหลักคุณภาพของข่าว Quality of News ดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาข้อมูลข่าวสารจะต้องมีความถูกต้อง Accuracy
 2. เนื้อหาข้อมูลข่าวสารจะต้องมีความสมดุลเที่ยงธรรม Balance and Fairness
 3. เนื้อหาข้อมูลข่าวสารจะต้องมีความสดใหม่ และทันเหตุการณ์ Recentness
 4. เนื้อหาข้อมูลข่าวสารจะต้องมีความเป็นกลาง เที่ยงตรง Objective
 5. เนื้อหาข้อมูลข่าวสารจะต้องเขียนจากการตั้งคำถามที่สร้างสรรค์ของนักข่าว
 6. เนื้อหาข้อมูลข่าวสารจะต้องมีความชัดเจน และรายงานด้วยภาษาที่ง่าย กระชับรัด
- Clearness Simplicity and Concise

2. **นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์** กล่าวว่า จากประสบการณ์ที่เคยทำงานองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าภาพรวมของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ บ่อยครั้งที่หนังสือพิมพ์เข้ามาขอสポンเซอร์นักการเมือง และไม่พบการเผยแพร่สู่สาธารณะมากเพียงพอ

3. **นักวิชาการด้านการพัฒนาสังคม** กล่าวว่า ไม่ทราบหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์เผยแพร่ผ่านช่องทางใด หาอ่านยาก แต่ก็มีพบหนังสือพิมพ์อยู่บ้าง

4. **นายกเทศมนตรีตำบลพุเตย** กล่าวว่า บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่ แสดงบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้ดี โดยการนำเสนอภาพผลงานหรือ เข้าร่วมงานต่างๆ ขององค์กร ซึ่งเรามีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ส่งข่าวให้กับสื่อมวลชนตลอด ซึ่งก็มองว่าสื่อมวลชนมีความสำคัญและมีส่วนช่วยเหลือด้วยดี ทำให้เราไม่ค่อยมีข่าวด้านลบ อาจเป็นเพราะเราดูแลกัน ด้วยดีเสมอมา ส่วนตัวอยากให้เน้นรายละเอียดของเนื้อหาให้มากขึ้น

5. **นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล** กล่าวว่า ภาพรวมพอไปได้ ไม่ถึงกับดี ด้วยเพราะเป็นรายเดือนทำให้ออกช้า ข่าวจึงเก่า ที่สำคัญมีหลายฉบับมากเกินไป หลายฉบับมีเจ้าของเดียวกัน หรือ นักข่าวคนเดียวทำให้หลายฉบับ ข่าวจึงซ้ำๆ การขอความร่วมมือจากนักข่าว บางครั้งต้องใส่ซองโดยเฉพาะ ข่าวสรุปต้องจ่ายเงินเพิ่ม

6. **นายกเทศมนตรีตำบลหล่มเก่า** กล่าวว่า ภาพรวม หนังสือพิมพ์ มีหลายฉบับมากก็จริง แต่หลายฉบับที่เข้าใจในการทำข่าว และมีคุณภาพยาก ส่วนใหญ่ จะเน้นนำเสนอข่าวที่ทางองค์กร ต่างๆ เตรียมไว้ให้ / บางครั้ง ก็เรียกค่าลงข่าว ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ตนมักจะเลี่ยงการให้ข่าว / แต่โดยภาพรวมแล้ว ระหว่างเรากับนักข่าวไม่ค่อยมีปัญหา ความสัมพันธ์ ค่อนข้างไปในทางบวก

7. **ประธานชุมชนที่ 4 (ช้างเผือกพัฒนา)** กล่าวว่า ภาพรวม นักไปในด้านโฆษณา ไม่นับข่าว จึงอยากให้เน้นข่าวท้องถิ่น ให้คนในท้องถิ่นรับรู้ได้ เพราะเท่าที่เห็นเป็นเรื่องธุรกิจไปเสียแล้ว เช่น การออกหอย โฆษณาจำนวนมาก

8. **ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี)** กล่าวว่า ภาพรวม ยังดีที่มีข่าวสาร / แต่ยังไม่ 100 เปอร์เซ็นต์ในแง่เนื้อหา / บางฉบับลงข่าวเกินจริง

9. **ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง)** กล่าวว่า ภาพรวม เนื้อหาข่าวยังไม่เน้นสาระ เน้นชมคนโน้น ดินนี้ หาเรื่องที่เป็นประโยชน์นำไปใช้ได้ยาก เช่น โฆษณาการ สุขภาวะอนามัย / ส่วนมากมีแต่โฆษณานักการเมือง เน้นการประชาสัมพันธ์ แบ่งฝักแบ่งฝ่าย ไม่เป็นกลาง

10. **ประธานชุมชนที่ 10 (โพธิ์จันทร์พัฒนา)** กล่าวว่า ภาพรวม ดีกว่าไม่มี เพราะ เรายังพอทราบข่าวเหตุการณ์การเมือง รู้จักว่าคนในข่าวทำอะไร บางฉบับก็ถือว่านำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เช่น พิษณุมนไพร ความรู้รอบตัว แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

11. **ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา)** กล่าวว่า ภาพรวม ดีกว่าไม่มี เพราะ เราก็ก็นับในสิ่งที่เราไม่ทราบ หรือ เป็นประโยชน์ในบางเรื่อง

2. **ความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเรื่องความรู้ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น** (คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด/ คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอหรือไม่ อย่างไร /คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบและลักษณะใด)

1. **นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์** กล่าวว่า คำถามเหล่านี้ เป็นคำถามที่ sensitive ตนไม่สามารถวัดได้ว่าเขารู้และเข้าใจได้ คำถามนี้ตนไม่สามารถตอบให้ได้เนื่องจากไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมานานมากแล้ว แต่ผู้วิจัยควรใช้วิธี content analysis ทำกับหนังสือพิมพ์ทั้ง 8 ซึ่งผลมันจะออกมาให้ทราบได้ว่าแต่ละฉบับมีมากน้อยอย่างไร

2. **นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์** กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ เนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ แต่จะเน้นหนักในข่าวประชาสัมพันธ์

3. **นักวิชาการด้านการพัฒนาสังคม** กล่าวว่า จากเนื้อหาที่เคยอ่าน พบว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ยังไม่สามารถพัฒนาสังคมได้เท่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะนักข่าวยังรู้บทบาทของตนเองน้อยเกินไป

4. **นายกเทศมนตรีตำบลพุเตย** กล่าวว่า จำนวนข่าวการเมืองเพียงพอ และ ส่วนใหญ่นักข่าวเข้าใจความเป็นการเมืองท้องถิ่นได้ดีอยู่แล้ว

5. **นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล** กล่าวว่า นักข่าวส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ ความเป็นการเมืองท้องถิ่น /บางครั้งเขียนตามใบสั่ง หรือ เขียนตามที่ตนรู้จัก / ชาวบ้านเราไม่ถึงกับโจมตีนักการเมืองแรงๆ เพราะ ส่วนใหญ่เกรงใจกัน เพราะ นักข่าวกับนักการเมืองรู้จักกัน / อาจจะมีการกระแนะกระแหน บ้าง นั่นแสดงว่า ความสัมพันธ์ไม่ดีเท่าที่ควร จึงจำเป็นมากที่นักการเมืองจะสร้างความสัมพันธ์กับนักข่าว / สำหรับผลกระทบแล้ว หนังสือพิมพ์ไม่มีผลกระทบมากนักกับการเมืองระดับตำบล

6. **นายกเทศมนตรีตำบลห่มเกล้า** กล่าวว่า นักข่าวส่วนใหญ่ น่าจะเข้าใจ แต่ไม่ลึกซึ้ง เพราะระเบียบบางอย่างไม่ได้ถูกนำเสนอในเนื้อหาอย่างเข้าใจ / ชาวามีเพียงพอ เพราะ เน้นนำเสนอข่าวที่หน่วยงานต่างๆ ส่งให้ / ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าวความเคลื่อนไหว / หากนักข่าวจะขอข้อมูลเพิ่มเติมก็ยินดี แต่แทบจะไม่ค่อยมี หรือ มีน้อยฉบับที่นักข่าวจะถามเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ประเด็นที่หากหลาย / ส่วนใหญ่ก็จะมีไม่กี่ฉบับที่กล้าถาม แต่จะลอกตามๆกันไป เพื่อให้ได้ข่าว จึงทำให้ข่าวส่วนใหญ่ที่ถูกลอกไป ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน

7. **ประธานชุมชนที่ 4 (ช่างเผือกพัฒนา)** กล่าวว่า เข้าใจในบทบาทน้อย ห้าสิบห้าสิบ ส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะแบ่งขั้ว ทำให้เนื้อหาข่าวขัดแย้งกันเอง ต่างสมาคม ต่างก็ผิดใจกันเอง โทษกันเอง หนังสือพิมพ์จำนวนมากไป ก็แข่งกันเอง ซื่อก็คิดว่ายังไม่คุ้มค่าในแง่เนื้อหา การเมืองเข้มๆ ไม่ค่อยมี

8. **ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี)** กล่าวว่า ข่าวการเมืองเนื้อหาใช้ได้ เพราะติดตามตลอด มีจำนวนเพียงพอ แต่ควรเน้นนำเสนอเรื่องราวของประชาชนมากกว่านักการเมือง เพราะท้ายที่สุดนักการเมืองต้องมีหน้าที่ช่วยเหลือประชาชน ในขณะที่เรื่องราวของประชาชนนำเสนอหน่อย จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยากตามมา

9. **ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง)** กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ไม่ได้ให้การช่วยเหลือประชาชนเท่าที่ควร แต่สนับสนุนนักการเมืองเสียส่วนใหญ่ เช่น ประชาชนเดินขบวนเรียกร้อง ถ้าหัวหน้าข่าวหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ไม่ให้ลงก็ไม่ได้ลง เพราะเกรงกลัวบางอย่าง

นักข่าวไม่เข้าใจการเมืองลึกซึ้ง ส่วนหนึ่งคือ นักข่าวอายุน้อย แต่ถ้าอาวุโสแล้วก็น่าจะเข้าใจความเป็นการเมืองท้องถิ่นได้ดีกว่า

มีพบข่าวการเมืองท้องถิ่นบ้างแต่น้อย เรื่องก็พาก็น้อย เรื่องที่เป็นประโยชน์กับคนอ่านยังน้อย มันก็ไม่เหมือนหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง พออยู่ๆ ใดๆได้

10. **ประธานชุมชนที่ 10 (โพธิ์จันทร์พัฒนา)** กล่าวว่า นักข่าว น่าจะมีความรู้เยอะ แต่ข่าวการเมืองบางฉบับก็เชียร์ออกนอกหน้ามากเกินไป การเลือกข้าง เลือกนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไม่ถือเป็นเรื่องแปลก เพราะข้างไหนจะพาเขารุ่ง ก็ไปกับข้างนั้น ก็เหมือนประชาชน ใครที่จะนำพาชีวิตเราให้ดีขึ้น เราก็สนับสนุน แต่จำนวนการนำเสนอยังไม่เพียงพอ หนังสือพิมพ์ยังไม่เปิดพื้นที่ให้ประชาชนเท่าที่ควรจะเป็น

11. **ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา)** กล่าวว่า ข่าวการเมืองถือว่าเพียงพอ ประชาชนนักการเมือง ทราบข้อมูล

3. **ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน** (คิดว่าเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร / คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด)

1. **นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์** กล่าวว่า ประเด็นคำถามนี้ตนไม่สามารถตอบให้ได้เนื่องจากไม่ได้อ่าน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมานานมากแล้ว

2. **นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์** กล่าวว่า มีอยู่บ้าง แต่ไม่เข้มข้น

3. **นักวิชาการด้านการพัฒนาสังคม** กล่าวว่า จะว่าหนังสือพิมพ์ก็ได้ไม่ได้ แม้แต่นักการเมืองท้องถิ่นเอง ก็ยังไม่สามารถพัฒนาสังคมท้องถิ่นได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะผู้บริหารที่ยังไม่รู้บทบาทของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายได้เปิดช่องให้คนทุกระดับการศึกษาได้เข้ามาบริหาร ทำให้ไม่สามารถนำพาองค์กรไปในทางที่ดีขึ้นได้

4. **นายกเทศมนตรีตำบลพุดเตย** กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรู้จักธรรมาภิบาลและดูเหมือนจะเข้าใจในระดับดี และความโปร่งใส คือ หัวใจของนักปกครอง

5. **นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล** กล่าวว่า รู้จัก แต่คงไม่เข้าใจ แต่สำคัญทุกข้อ / แต่ดูเหมือน หนังสือพิมพ์ จะเน้นนำเสนอในประเด็นความโปร่งใสเสียส่วนใหญ่ เช่น การประมูลงาน ก็เห็นมีการตั้งข้อสังเกตอยู่บ้าง

6. **นายกเทศมนตรีตำบลห่มเกล้า** กล่าวว่า คิดว่ารู้จัก แต่ไม่ได้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพราะ เขาอาจจะคิดว่า ภารกิจสำคัญของเขาคือ การเลี้ยงตัวเองให้อยู่ได้ / ส่วนการจะนำเสนอข่าวการเมืองให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคงเป็นเรื่องรอง เห็นอยู่บ้าง ในกรณีเกี่ยวกับการออกมาเปิดโปงเรื่อง ที่ไม่โปร่งใส ส่วนใหญ่ จะเป็นเหตุการณ์ใหญ่ๆ ที่ชาวบ้านออกมา เรียกร้องจำนวนมากๆ แต่นำเสนอแล้วก็เงียบ ไป ไม่ได้มีการติดตามเสนออย่างต่อเนื่อง และมองว่าเป็นเรื่องดีหากหนังสือพิมพ์สามารถกำหนดให้การเสริมสร้างธรรมาภิบาลเป็นนโยบายในการนำเสนอข่าวการเมืองท้องถิ่น เพราะ จะช่วยให้ท้องถิ่นตื่นตัว แต่การจะนำเสนอภาพความเดือดร้อน หรือ ร้องทุกข์ จากชาวบ้านบางครั้งต้องตรวจสอบให้ดี ว่าข่าวมีมูลความจริง แท้แค่ไหน / ส่วนตัวยินดี และพร้อมที่ สื่อมวลชนจะขอเข้ามาสัมภาษณ์ หรือ ตรวจสอบข้อมูลของราชการจากหน่วยงาน เพียงแต่ให้เข้ามาเป็นขั้นตอน และ นำเสนอเนื้อหาอย่างที่มีข้อมูลปรากฏ ไม่มีการบิดเบือน ใส่สีตีไข่ เป็นพอ

7. **ประธานชุมชนที่ 4 (ช่างเผือกพัฒนา)** กล่าวว่า ไม่ค่อยพบการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ทั้งที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนการเมือง

8. **ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี)** กล่าวว่า มีพบบ้างในกรณี ให้นักการเมืองออกมาชี้แจงการใช้จ่ายงบประมาณ และควรเน้นเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้น รับปากแล้วต้องทำ เคยขอความร่วมมือในการนำเสนอข่าว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็พอฟังได้

9. **ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง)** กล่าวว่า เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมาภิบาล หายาก แถบไม่มี ส่วนใหญ่ นักการเมืองเฮไหน ก็เฮนั่น สนุกไหน นักข่าวก็สนุกนั่น เนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาล จึงยังไม่มีเกิดขึ้น

10. **ประธานชุมชนที่ 10 (โพธิ์จันทร์พัฒนา)** กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ ก็มีส่วนบอกกล่าวได้ ถ้าสนิทกัน หรือ ถ้าอ่านเราก็ตีความได้ถึงเจตนา ซึ่งตนคิดว่าหลักความโปร่งใส สำคัญมาก และถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของคุณธรรม ส่วนจะทำให้เกิดได้ใหม่นั้น ส่วนตัวคิดว่าไม่ได้หรอก เพราะเบี้ยไ้ร้ายทางเยอะ แต่ถึงแม้ไม่ใสสะอาดแต่ขอให้โปร่งใสหน่อย อย่าใจแค่มกเกินไป ประชาชนทำใจลำบาก

11. **ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา)** กล่าวว่า หลักความโปร่งใส สำคัญที่สุด นักการเมืองต้องให้ประชาชนตรวจสอบได้ แต่ยังไม่เคยเห็น การนำเสนอเนื้อหาดังกล่าว ซึ่งอยากให้

4. **ความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตและการเสนอแนะแนวทางที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรปฏิบัติ** (หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ / แนวทางในการช่วยเหลือหรือส่งเสริมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นเช่นไร)

1. **นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์** กล่าวว่า เห็นควรว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรมีการกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยจัดระเบียบให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อไป และควรแสดงบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นสู่สาธารณชนนั้นควรมีนโยบายในการดำเนินการ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและ รวดเร็ว

2. **การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัยประจำชาติ**

3. **หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยความโปร่งใส และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลากรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส และบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติหน้าที่**

4. **หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรให้โอกาสให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน**

5. **หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาในชุมชนและสังคมท้องถิ่น**

และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

6. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรมีการวางนโยบายการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ มีความประหยัด ใช่วัตถุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ในฐานะผู้สอนทางด้านสาขาวิชาวารสารศาสตร์ นั้น ก็ได้พยายามส่งเสริมและปลูกฝังให้นักศึกษาที่เรียนทางด้านนิเทศศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพทางด้านสื่อสารมวลชนในอนาคต นั้น ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยการยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นกรอบในการปฏิบัติงานเพื่อให้ชุมชน สังคม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

2. นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า โดยสรุปว่า

- ไม่ว่าจะองค์กรใดๆ หากนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ จะเกิดผลดี อย่างยิ่ง
- หนังสือพิมพ์ควรแจกจ่ายข่าวสารให้กับหน่วยงานราชการ หรือ สถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบการวางกลยุทธ์ต่างๆ หรือ เป็นข้อมูลประกอบการเรียนการสอน แต่ตอนนี้หายากมาก ทั้งที่มีหนังสือพิมพ์จำนวนมาก
- สื่อไม่ได้เป็นอิสระ การจะเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นก็คงเป็นเรื่องยาก
- เพราะ สื่อยังคงต้องพึ่งพานักการเมือง แม้จะพบด้านลบก็ไม่กล้าที่จะนำเสนอ / การพึ่งพากันของคนทั้งสองกลุ่ม ไม่อาจทำให้ความโปร่งใสเกิดขึ้นได้
- วิธีแก้ คือ ถ้าคุณอยู่ได้ด้วยตนเอง คุณจะกล้าถาม และกล้านำเสนอ /อาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
- การนำเสนอข่าวภายใต้อำนาจการเมือง แม้จะไม่ก่อให้เกิดการต่อต้าน หรือ ดูเหมือนสังคมจะสงบสุข แต่ประชาชนจะเสียผลประโยชน์

3. นักวิชาการด้านการพัฒนาสังคม กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่ดี หากคุณนำไปใช้แค่ 70 เปอร์เซ็นต์ก็ถือว่าทำได้ดี แต่ส่วนใหญ่จะมีความขัดแย้งกันในเรื่องของผลประโยชน์ หนังสือพิมพ์หลายฉบับนำเสนอตนเอง ปองตนเอง และธุรกิจ ไม่ได้นำเสนอข่าวในจังหวัดอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และจำกัดอยู่ในวงแคบ ทั้งเนื้อหา และ การเผยแพร่

การแก้ไขปรับปรุง ด้านเนื้อหาควรเพิ่มความน่าสนใจ ตระหนักเสมอว่าสื่อเป็นตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดกระแสสังคม ควรเน้นการนำเสนอเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจ นำเสนอประเด็นที่น่าไปสู่การ

พัฒนา โดยร่วมมือกับคนในพื้นที่ ให้คนในพื้นที่คิดว่า นี่คือเวทีแสดงความคิดเห็นของเขา มีเนื้อหาที่เขาต้องการนำเสนอไปยังนักการเมือง หรือ หน่วยงานราชการ

ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นชัดเจน คือ การจะนำปัญหาท้องถิ่นมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อการเรียนการสอนก็พบเจอยากในหนังสือพิมพ์ เพราะตัวหนังสือพิมพ์เองยังไม่นำเสนอปัญหา แล้ว ปัญหาของชาวบ้านจะได้รับการพัฒนาหรือ แก้ไขได้อย่างไร

4. นายกเทศมนตรีตำบลพุเตย กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารของทางราชการปิดไม่มิด หากนักการเมืองไม่โปร่งใสจริงก็สามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้เราไม่ปิดกั้นข้อมูล แต่ขอให้มาขอข้อมูลให้ถูกต้องตามขั้นตอน

- อยากให้หนังสือพิมพ์ฉายภาพความเคลื่อนไหวทั้งจังหวัด / ซึ่งบางครั้งก็ลืมเชิญ /
- การที่นักข่าวจะนำเสนอ ภาพความเดือดร้อนของประชาชน อันเกิดจากข้อบกพร่องของเรา ดินัน ยินดีอย่างยิ่งที่จะรับฟัง เพราะ จะเป็นตัวกระตุ้นให้นักการเมืองเห็นความสำคัญของเรื่องทุกข์ร้อนของพี่น้องประชาชน / แต่ควรตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ ไม่ใช่เพียงอารมณ์โกรธ ชั่ววูบของคนบางกลุ่ม ว่าข้อมูลเหล่านั้นจริงหรือไม่
- เรื่อง อำนาจอิทธิพล ของนักการเมืองในการลิดรอนสิทธิการนำเสนอของนักข่าว มีอยู่จริง ซึ่งบางครั้งทำให้นักข่าวไม่กล้านำเสนอ แต่ส่วนตัวยินดีมากหากจะให้ออกมาชี้แจงเรื่องใดๆ เพราะพร้อมที่จะช่วยเหลือดูแล ทุกภาคส่วน รวมถึงสื่อมวลชนด้วย

5. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารของทางราชการปิดไม่มิด หากนักการเมืองไม่โปร่งใสจริงก็สามารถตรวจสอบได้ หนังสือพิมพ์บ้านเรามีเยอะเกิน / บางฉบับไม่มีคุณภาพ เน้นโฆษณามากเกินไป / อาจต้องรวมตัวกัน ทำให้น้อยลงแต่ มีคุณภาพ

6. นายกเทศมนตรีตำบลห่มเกล้า กล่าวว่า ควรนำเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพ รอบด้าน

- ปรับสีสันต์ ให้สวยงาม น่าหยิบจับ
- ไม่เรียกร้อยค่าทำข่าวจนเกินงาม / บางครั้งไม่ได้ขอให้ลงสปอนเซอร์ แต่กลับมาเรียกค่าโฆษณา
- หากหนังสือพิมพ์ของท่านมีคุณภาพ นำเสนอข่าวรอบด้าน และครบถ้วนแล้ว คุณจะอยู่ได้ด้วยคุณภาพ เพราะไม่มีความจำเป็นที่คุณจะต้องเรียกร้อยอะไร เราก็พร้อมให้การสนับสนุน
- เห็นแก่ประโยชน์ของท้องถิ่น โดยให้ความช่วยเหลือเป็นกลาง และเป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย

7. ประธานชุมชนที่ 4 (ช้างเผือกพัฒนา) กล่าวว่า ปรับปรุงเนื้อหา หากพูดถึงเรื่องธรรมาภิบาลแล้ว น้อยมาก หนังสือพิมพ์ทำเพื่อธุรกิจมากไป อยากเห็นหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อระบบการปกครองประชาธิปไตย ทุกวัน นี้เวลาโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เราก็ดำเนินการเอง ไม่พึ่งได้พาสื่อ

8. ประธานชุมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี) กล่าวว่า ปรับปรุงเนื้อหา ให้เป็นจริง ไม่บิดเบือน เพราะประชาชนอ่านก็รู้ว่าจริงเท็จ ในขณะที่หนังสือพิมพ์คือกระบอกเสียงให้เรา หากโกหกบิดเบือนไป ประชาชนก็รู้แต่ความไม่จริง หรือ ความเกินจริง ประชาชนก็เอือมระอา

9. ประธานชุมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง) กล่าวว่า ท้องถิ่นเองไม่ได้พึ่งพาหนังสือพิมพ์ เราพึ่งพาตนเอง ควรปรับปรุงรูปแบบวิธี คือ หนังสือพิมพ์น่าจะรวมตัวกัน เข้ามาเป็นหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ ทำเพื่อคนเพชรบูรณ์ เป็นของคนในจังหวัด

10. ประธานชุมชนที่ 10 (โพธิ์จันทร์พัฒนา) กล่าวว่า ช่วยเพิ่มเนื้อหา เพิ่มหน้า เพิ่มสาระทั่วไป ช่วยเหลือผู้ยากไร้ อย่างกระทรวงต่างๆเข้ามาช่วยเหลือ ชาวบ้าน ก็ควรนำเสนอ หรือ หากทางหน่วยงานราชการมีการเปลี่ยนแปลงข้อปฏิบัติใดๆ ช่วยเร่งแจ้งให้ทราบ เพราะ หลายครั้งที่เข้าไปติดต่อราชการแล้วถูกปฏิเสธการให้บริการ เพราะประชาชนไม่ทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงข้อปฏิบัติต่างๆ

11. ประธานชุมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา) กล่าวว่า ช่วยลงข่าวสารในชุมชน หรือ SML ยังไม่นำเสนอมากเท่าที่ควร หนังสือพิมพ์จะช่วยได้มาก

นอกจากกลุ่มนักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชนแล้ว **กลุ่มที่ 4 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์** ยังมีข้อเสนอเกี่ยวกับ แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต ด้วยดังนี้

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง กล่าวว่า การที่ข้อมูลข่าวสารถูกปิดบัง / เป็นความลับ เราสามารถอ้าง พรบ.ข้อมูลข่าวสาร เพื่อขอทราบข้อมูลได้ บ่อยครั้งที่ถูกลิดลอนสิทธิเสรีภาพ / พยายามหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวตรง โดยเลือกที่จะนำเสนอข่าวโดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้ว หรือ ที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบ

อุดมการณ์ ควบคู่กับความอยู่รอด นี่คือนโยบายหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

สิ่งหนึ่งที่ทำให้หลักเมืองอยู่ได้ คือ ความลึกของข่าวที่เจาะเบื้องหลัง ผนวกกับประสบการณ์ในสายข่าว

หนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ต้องปรับให้หลุดจากสิ่งเดิมๆ การยกยอแหล่งข่าว และ ไม่ทำความเข้าใจในบทบาทของตน สุดท้ายก็อยู่ไม่ได้ ปิดตัวไปเองก็มาก

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ ควรพัฒนารูปเล่ม สีสด เนื้อหา เน้นข่าวที่ชาวบ้านได้ประโยชน์จริงๆ

การหลีกเลี่ยงการฟ้องร้อง สามารถใช้วิธีการยกตัวอย่าง /หรือ กล่าวรวมๆ ไม่เฉพาะเจาะจง อย่างน้อยก็กระตุ้น ความรับผิดชอบ /หรือเป็นสัญญาณบอกไปยังนักการเมืองว่า มีคนจ้องมองอยู่ / แม้ไม่อาจชี้หน้าได้แต่ก็ถือเป็นการทำหน้าที่

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า แม้ว่าเราไม่อาจเผชิญหน้า หรือ โฉมหน้า นักการเมืองได้ เพราะมันอันตรายรอบด้าน ทำได้เพียง เขียนให้นักการเมืองรู้ตัว โดยยกภาพอื่นๆ มา นำเสนอเปรียบเทียบ หรือ กล่าวชมเชยเชื่อว่าเขากำลังทำสิ่งที่ดีอยู่ แม้ยังไม่ได้ลงมือทำ เช่น ทราบว่า มีการเซ็นรับเงินไปพัฒนาถนน แต่ยังไม่ได้นำเงินไปใช้ ก็ต้องกล่าวชมก่อนว่า ขณะนี้กำลังมีการนำงบประมาณดังกล่าวไปสู่การพัฒนา เพื่อให้เขาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องทำอะไรสักอย่าง เป็นต้น

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ กล่าวว่า แม้ว่าเราไม่อาจเผชิญหน้า กับความจริงทางการเมืองได้ แต่การแสดงจุดยืนว่าไม่ได้เป็นเครื่องมือของใคร หรือ ไม่ได้เขียนข่าวแบบใครจ้างให้เขียน มันปรากฏที่สำนวน โอกาสถูกฟ้องก็น้อย / ระวังเป็นหนังสือพิมพ์ของนักการเมือง / ระวังเรื่องการนำเสนอ ชื่อ ตำแหน่ง ไม่ควรระบุชัดเจน / แต่อย่างไรก็ตาม แม้ สื่อท้องถิ่นจะนำเสนอไม่ได้ แต่อย่าลืมว่า สื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ทำงานให้สื่อส่วนกลาง เราสามารถนำเสนอประเด็นเหล่านี้ได้ / ข้อมูลชุดเดียวกัน แต่ต้องสกรีน กันเข้มงวด ก่อนนำเสนอ / ยกเว้นกรณี นักการเมืองขัดผลประโยชน์กันเองจะนำเสนอได้ง่ายขึ้น

การมีสปอนเซอร์เป็นนักการเมือง ไม่มีผลต่อการนำเสนอข่าว เพราะเรื่องที่ชาวบ้านเดือดร้อน เราต้องนำเสนอ เพราะส่วนตัวไม่ได้กลัวว่านักการเมืองจะถอนโฆษณา เราทำตามหน้าที่ หน้าที่ที่จะต้องรายงาน

การพัฒนาหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ เรายังพัฒนาได้อีกมาก เพราะยังไม่ถึงจุดอิ่มตัวเหมือนสื่อส่วนกลาง อย่างน้อย อีก 10 ปี จะเจอปัญหาเดียวคือ ต้นทุนที่สูงขึ้น

สิ่งที่ทำให้อักษรนิวส์อยู่ได้ คือ ใจรัก /อีกอย่างคือ โฆษณาสามารถเลี้ยงตัวของมันเองได้ ลูกน้องนักข่าวได้ในสัดส่วนที่พึงพอใจ ส่วนตัวไม่เดือดร้อน เพราะ เหมือนเราทำงานครั้งเดียวแต่ได้ผลผลิตที่

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย กล่าวว่า การนำเสนอข้อมูลที่ตรงไปตรงมา จะไม่ได้รับการยอมรับ ตรงมาก ก็ถูกฟ้องมาก การเลือกที่จะนำเสนอข่าวแบบนี้สักเรื่องต้องได้ข้อมูลเชิงลึกก่อน

จากจำนวนหนังสือพิมพ์ที่มีมากของเพชรบูรณ์ ทำให้หนังสือพิมพ์มีอุดมการณ์ที่หลากหลาย บางฉบับทำเพื่อปากท้องของลูกเมีย บางฉบับมีไว้ปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง บางฉบับมีไว้ปกป้องธุรกิจของตน บางฉบับทำเพื่อประโยชน์นักการเมือง การรวมกันเพื่อความอยู่รอดจึงเป็นไปได้ยาก / หนังสือพิมพ์ทำอะไรไม่ได้มากนักเพราะ สังคมเพชรบูรณ์ใกล้ชิดกันเกินไป เหลียวหลังแลหน้าล้วนเป็นญาติพี่น้องกัน ทำให้เรายังทำงานลำบากมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น” จะแบ่งการสรุปและอภิปรายผล ออกเป็น 3 ตอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. สรุปผลการวิจัย

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษานโยบายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ทั้ง 5 จาก 8 ชื่อฉบับสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ตามข้อคำถาม ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งถามเกี่ยวกับนโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ นโยบายหรือแนวคิดในการทำข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลากรของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร รวมถึงเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์เน้นนำเสนอ จากคำตอบของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ สรุปได้ดังนี้

1. นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์

- 1.1 การกล้าเปิดเผย กล้านำเสนอเรื่องราวทุจริต หมกเม็ด กระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบออกมาชี้แจง
- 1.2 เน้นนำเสนอข่าวท้องถิ่น ภายในจังหวัด ทั้งการเมืองท้องถิ่น เศรษฐกิจสังคม
- 1.3 เป็นที่พึ่งของประชาชน หนังสือพิมพ์คือผู้เสียสละ นำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

- 1.4 เนื้อหาต้องคำนึงถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อารังไว้ซึ่งอิปไทย ควบคู่กับการให้ความรู้ แก่สังคม

2. นโยบายข่าวข่าวหน้าหนึ่ง

- 2.1 เน้นการนำเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น ปัญหาของชาวบ้าน
- 2.2 เน้นนำเสนอข่าวอาชญากรรม ความเดือดร้อนของชาวบ้าน การตรวจสอบข้อเท็จจริง
- 2.3 เน้นความน่าสนใจของประเด็น ตัวบุคคล และสถานการณ์
- 2.4 ข่าวหน้าหนึ่งต้องเป็นผลดีต่อประชาชน เป็นอุทาหรณ์ให้สังคมได้

3. นโยบายบทบรรณาธิการ

- 3.1 บทบรรณาธิการต้องชี้แนะสังคม กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่รัฐแสดงความรับผิดชอบ ชี้จุดยืนของหนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับ
- 3.2 นำเอาเหตุการณ์ในรอบเดือนเป็นที่ตั้ง เน้นกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่รัฐที่เพิกเฉยออกมาแก้ไข และดำเนินการอย่างจริงจัง แต่หากนำเสนอตรงเกินไปก็เกรงจะกระทบกับนักการเมือง ยิ่งนักการเมืองที่เป็นเสมือนญาติพี่น้องด้วยแล้วเราก็จะนำเสนอลำบาก บางครั้งต้องตัดออก ทั้ๆ ที่รู้หรือ อาจพูดถึงภาพรวมแทนที่จะเจาะจง พื้นที่การปกครอง
- 3.3 บางฉบับไม่มีโดยอ้างว่า เนื้อที่ข่าวเยอะมากจึงให้ประเด็นของคนเด่นแทน

4. นโยบายคอลัมน์บุคลากร

- 4.1 เน้นสถานการณ์บ้านเมือง และสิ่งแวดล้อม
- 4.2 เลือกนักเขียนที่หลากหลายแนว และเนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับ
- 4.3 จะเชิญผู้รู้ นักวิชาการ นักข่าวผู้มีฝีมือมาเขียนให้ ด้วยแนวทางที่หลากหลาย เนื้อหาข่าวโดยรวมเน้นการเมือง ให้ประชาชนตื่นตัว สร้างจิตสำนึก
- 4.4 เองก็เน้นความหลากหลาย แต่ว่าไม่ได้เน้นการเมืองท้องถิ่น

1.2 ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยถามว่าท่านคิดว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคืออะไร มีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร และ มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ไทยในปัจจุบัน โดย ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร และมีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ นั้น

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น ในทัศนะของนักข่าว

- 1.1 การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการกระจายอำนาจ ที่มีผู้เข้ามาบริหารจัดการ
- 1.2 การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์การเพื่อการพัฒนา โดยมีผู้นำนองผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก
- 1.3 การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การเอื้อผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม

2. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ในทัศนะของนักข่าว

- 2.1 มีความจำเป็นต่อสังคมไทยตามกระแสเสรีประชาธิปไตย เพราะ ต่างประเทศมีมานานแล้ว แต่สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น แม้จะเป็นการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ก็เป็นการกระจายรายได้สู่ผู้ปกครองเมืองด้วย
- 2.2 การปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำเป็นกับสังคมไทย มากกว่าระดับประเทศ เพราะ การเมืองระดับประเทศ ก็ยังต้องพึ่งพาการเมืองท้องถิ่น สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน บางที่ควรพัฒนากลับไม่ได้รับความสนใจ/ บางสิ่งชาวบ้านไม่ต้องการ ก็ถูกยึดเยียด ขณะที่เราไม่อาจปฏิเสธการคอร์รัปชัน แต่จะอย่างไรให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดมากกว่า
- 2.3 ก็ยืนยันว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทย

3. สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ในทัศนะของนักข่าว

- 3.1 สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น แม้จะเป็นการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ก็เป็นการกระจายรายได้สู่ผู้ปกครองเมืองด้วย
- 3.2 สภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน บางที่ควรพัฒนากลับไม่ได้รับความสนใจ บางสิ่งชาวบ้านไม่ต้องการ ก็ถูกยึดเยียด ขณะที่เราไม่อาจปฏิเสธการคอร์รัปชัน แต่จะอย่างไรให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดมากกว่า
- 3.3 ดูเหมือนว่าจะมีมากเกินไป ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และใช้อำนาจลดต้นทุนไป
- 3.4 ส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบ หลายแห่งฝ่ายบริหารไม่มีความรู้ แต่กฎหมายกลับเปิดทางให้เข้ามาเล่นการเมือง ส่งผลให้ทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ เช่น กระบวนการแปรรูปที่ดิน หรือ แม้แต่ส่วนของสภาเองที่ต้องตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ก็กลายเป็นพวกเดียวกันเสียเอง ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ไม่รู้หน้าที่ หลายคนรู้แต่ทำอะไรไม่ได้ หนังสือพิมพ์เองก็มีบทบาทน้อยเพราะถูกฟ้องร้องบ่อย หรือ บางฉบับรับค่าโฆษณาจากนักการเมือง/ การคอร์รัปชันที่เป็นขี้ๆ ทำ

ให้ข้าราชการประจำอุทกโศกทางวินัยจำนวนมาก ทั้งที่ฝ่ายบริหารเป็นต้นเรื่อง ทำให้นักการเมืองยังอยู่ แต่ข้าราชการถูกฟ้อง เช่น การเสนอขายงานในโครงการต่างๆ

4. การวางสัดส่วนของข่าวการเมือง

4.1 ไม่ได้วางสัดส่วนว่าข่าวการเมืองจะมีกี่มากน้อย แล้วแต่ช่วงเงื่อนไขและสถานการณ์

4.2 วางสัดส่วน โดยให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยข่าวหน้าหนึ่งไม่เกิน 2 ข่าว ส่วนหน้าในให้ 1 หน้า ส่วนข่าวประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดูที่ประเด็นว่ากระทบกับสังคมมากน้อยเพียงใด หรือ โดยวางสัดส่วนไว้ที่ 3 ข่าว ในหน้า 1 แต่ต้องพิจารณาก่อนว่า ข่าวใดสมควรลง โดยดูที่ผลกระทบต่อประชาชน

5. การตั้งทีมข่าวการเมืองท้องถิ่นโดยเฉพาะ

5.1 ไม่มีทีมข่าวการเมืองท้องถิ่นเฉพาะ เพราะ เพราะคนทำข่าวหายาก

1.3 ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดธรรมาภิบาล กับข้อคำถามที่ว่า ธรรมาภิบาลคืออะไร คุณคิดว่า ธรรมาภิบาลมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร และ **ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น** โดยคุณคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานหรือไม่ เพราะเหตุใด

1. ความหมายและความสำคัญของธรรมาภิบาล ในทัศนะของนักข่าว

1.1 หลักธรรมาภิบาล ถือเป็นแนวคิดที่ดีในการปกครอง และมีความจำเป็น สมควรที่การปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้ตามหลักของการปกครอง แต่นักปกครองส่วนใหญ่ทำไม่ได้ทั้งหมด บ่อยครั้งที่มีการจัดอบรม เรื่องธรรมาภิบาล นักปกครองหลายคนเข้าอบรม ตามงบประมาณ แต่นำมาใช้ไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ จึงคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน แต่ส่วนใหญ่ทำไม่ได้

1.4 การแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถามว่าคิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร และคิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

1. การนำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของชาวปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1.1 คิดว่าหนังสือพิมพ์ของเราได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง และจะพยายามให้ได้ครบทุกด้าน
- 1.2 อนาคตต้องฝากภาคประชาสังคม หรือ สาธารณะเข้ามาดูแลบ้านเมือง เพราะหนังสือพิมพ์อยู่ภายใต้ภาวะกดดัน ซึ่งปัจจุบันก็แทบเลี้ยงตนเองไม่ได้ การจะขึ้นน่านการเมืองท้องถิ่นจึงทำได้ยาก
- 1.3 ประชาชนต้องการให้เสริมสร้างความโปร่งใส และคุณธรรม
- 1.4 ตนกำลังใช้ความพยายามในการนำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถ้าทำได้ทุกข้อก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี

1.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น กับข้อคำถามที่ว่า ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไป และ ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอะไรบ้าง

1. ปัญหา และ อุปสรรคในการดำเนินงาน

1.1 ปัญหาทั่วไป

- 1.1.1 ผู้สื่อข่าวไม่เข้าใจการทำข่าว
- 1.1.2 ขาดผู้สื่อข่าว
- 1.1.3 เงินทุนและรายได้ บางครั้งรู้สึกเสียเกียรติที่ต้องไปขอเงินสนับสนุน

1.2 ปัญหาในการทำข่าวปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1.2.1 บ่อยครั้งที่กระทบกับสิทธิเสรีภาพของนักข่าว เช่น เคยถูกข่มขู่ ส่งคนเฝ้าติดตาม หรือ การระดมมวลชนมาประท้วงหน้าสำนักงาน
- 1.2.2 ข้อมูลถูกปกปิด เป็นความลับ แม้จะทราบแต่ นำเสนอข่าวเชิงลึกไม่ได้ เพราะ ยิ่งลึก ยิ่งหมิ่น เสี่ยงต่อการถูกฟ้อง
- 1.2.3 ทำให้เกิดอันตรายรอบด้าน หากพูดตรงเกินไป อาจข้ามชั้นจากการฟ้องหมิ่นประมาท ไปสู่การใช้อาวุธ
- 1.2.4 นักข่าวเกรงกลัวอำนาจรัฐ

2. การแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการวิเคราะห์เนื้อหาที่สะท้อนบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านเนื้อหาทางข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์บุคลาทธรณ์ สามารถสรุปผลการวิจัยถึงการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ตามเนื้อหาแต่ละประเภทได้ดังนี้

2.1 ข่าวหน้าหนึ่ง

จากการศึกษาข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จำนวน 8 ชื่อฉบับ รวม 25 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2555 พบว่า มีข่าวหน้าหนึ่งเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 38 ข่าว จากข่าวทั้งหมด 154 ข่าว

โดยหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่ามากที่สุด จำนวน 17 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นความมีส่วนร่วม จำนวน 13 ข่าว รองลงมาคือประเด็นความโปร่งใส จำนวน 7 ข่าว รองลงมาคือประเด็นความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข่าว รองลงมาคือประเด็นคุณธรรม จำนวน 2 ข่าว สุดท้ายคือ ประเด็นนิติธรรม จำนวน 1 ข่าว

ซึ่งพบว่า ข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ กล่าวคือ เมื่อแยกตามประเด็นธรรมาภิบาลพบว่า ประเด็นหลักความคุ้มค่า การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ อยู่ในจำนวนสูงสุด ถึง 15 ข่าว รองลงมาคือ การมีส่วนร่วม มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ จำนวน 9 ข่าว ในขณะที่ประเด็นความโปร่งใส มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับกลาง จำนวน 5 ข่าว ขณะที่ประเด็นหลักความรับผิดชอบ มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 3 ข่าว

สำหรับประเด็นที่ถูกนำเสนอในแต่ละองค์ประกอบนั้นสรุปได้ดังนี้

ประเด็นหลักความคุ้มค่า

ส่วนใหญ่นำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับที่ต่ำ กล่าวคือ มีข่าวถึง 15 ข่าว จาก 17 ข่าว เป็นเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยยึดหลักความคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้งบประมาณหรือทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การจัดลำดับความจำเป็นก่อนหลังของโครงการหรือแผนงานโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน คำนึงถึงความควรไม่ควรก่อนจะทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและจัด

กิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน เช่น “**เป็นประวัติการณ์วันเกิดองค์กรประชาชนแห่ฮวยพร**” ที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า ผู้คนจำนวนมากเข้าร่วมงานวันคล้ายวันเกิดนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด แบบที่ไม่เคยมีมาก่อน

ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม

มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** กล่าวคือ มีข่าวกว่า 9 จาก 7 ข่าว ที่เป็นเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ ทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การร่วมลงมือปฏิบัติ เช่น ข่าว “**นายกเล็กหล่มเก่า**” เปิดเวทีเหลียวหลังแลหน้าพัฒนาอนุรักษ์ตลาดโบราณ ที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า นางวาสนา ธีรนิติ นายกเทศมนตรีตำบลหล่มเก่า เปิดเวทีเสวนา เพื่อพัฒนาตลาดโบราณไทหล่ม สอนง พรบ.เทศบาล

ประเด็นหลักความโปร่งใส

ส่วนใหญ่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ มีข่าวกว่า 5 ข่าว ในขณะที่อีก 2 ข่าว มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับสูง** กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ มีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด ที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสียงสูง ในการเป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชน เรียกร้องให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 เช่น ข่าว “**มือบั่นโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะ ร้องพ่อเมืองสั่งระงับ**” ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ข่าวไทย ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2555 หรือ ข่าว “**ชาวบ้านกว่าพันลูกฮือ ก่อมือบั่นเตาเผาขยะ**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับ เดือนมีนาคม 2555 ที่กล่าวนำเสนอข้อเรียกร้องของประชาชนที่มีต่อความไม่ชอบมาพากลของนักการเมืองท้องถิ่น ที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์ก่อนการประมูลโครงการ คล้ายกับประเด็นการมีส่วนร่วม

ประเด็นหลักความรับผิดชอบ

ส่วนใหญ่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ กล่าวคือ 3 ใน 5 ข่าว มีเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีเอาใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ เช่น “**คบจ.สัจจรแบ่งปันน้ำใจสู่ชุมชน**” ที่นำเสนอข่าว คณะผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด ร่วมกับอบต.วังบาล แจกของอุปโภคบริโภคแก่ชาวบ้าน ในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555

ประเด็นหลักคุณธรรม

มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ และ กลาง อย่างละ 1 ข่าว กล่าวคือ มี 1 ข่าวที่นำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคุณธรรม เช่น การประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน ปราศจากการทุจริต คอร์รัปชัน มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ มีระเบียบ วินัย ดังปรากฏใน ข่าว “**วิจิตร นั่งนายกสมาคมกีฬาโดยไร้คู่แข่ง**” ที่มีนายประทีน นาคสำราญ นายก อบต.สะเดียง เป็นประธานดำเนินการประชุมเลือกนายกสมาคมกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์/ที่ประชุมเสนอนายวิจิตร พรพฤตพันธ์ เป็นนายกสมาคม อย่างไร้คู่แข่ง ในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับ 1 มีนาคม 2555 ในขณะที่อีก 1 ข่าวยังพอมีความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงาน โดยปราศจากคุณธรรม เช่น ข่าว “**ธีรพรรับศึกหนัก เสกสรรทำชิงเลือกตั้งนายกเมืองเพชรบูรณ์**” ปรากฏในหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับ มีนาคม 2555

ประเด็นหลักนิติธรรม

มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับกลาง กล่าวคือ มี 1 ข่าว **ความพยายาม** และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหาให้จัดอบรมเจ้าหน้าที่รัฐ ในการรับมือการเลือกตั้ง เช่น “**กกต.เพชรบูรณ์จัดประชุมปลัดท้องถิ่นเตรียมเลือกตั้งปี 2555**” กกต.เพชรบูรณ์จัดประชุมปลัดท้องถิ่นเตรียมเลือกตั้งปี 2555 โดยอบรมเจ้าหน้าที่เข้มข้นหลังถูกร้องเรียนจากผู้แพ้การเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 มีนาคม 2555

กล่าวโดยสรุป คือ ข่าวนำหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ เน้นการนำเสนอข่าวในประเด็นหลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ โดยเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ กล่าวคือ เป็นเพียงการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลแล้ว โดยมีความพยายามน้อยมากที่จะใช้ศักยภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งปรากฏเพียง หลักความโปร่งใส ที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับกลาง ถึง สูง ที่ใช้ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหา

2.2 บทบรรณาธิการ

จากการศึกษาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จำนวน 8 ชื่อฉบับ รวม 25 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2555 พบว่า มีบทบรรณาธิการที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7 ข่าว จากข่าวทั้งหมด 19 ข่าว

โดยเป็นนำเสนอในประเด็นหลักความรับผิดชอบมากที่สุด จำนวน 3 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นความมีส่วนร่วม จำนวน 2 ข่าว รองลงมาคือประเด็นความโปร่งใส จำนวน 1 ข่าว และประเด็นนิติธรรม จำนวน 1 ข่าว ส่วนประเด็นความคุ้มค่า และประเด็นคุณธรรม ไม่มีบทบรรณาธิการใดเลยนำเสนอ

ซึ่งการนำเสนอในประเด็นความรับผิดชอบนี้ มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับกลาง กล่าวคือ มีจำนวน 3 ข่าว รองลงมาคือ ประเด็นการมีส่วนร่วม เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ 1 ข่าว และ ระดับกลาง 1 ข่าว ขณะที่ประเด็น ความโปร่งใสอยู่ในระดับกลาง 1 ข่าว และ ประเด็นหลักนิติธรรม เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ 1 ข่าว

สำหรับประเด็นที่ถูกนำเสนอในแต่ละองค์ประกอบนั้นสรุปได้ดังนี้

ประเด็นความรับผิดชอบ โดยทั้งหมด 3 ข่าวมีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับกลาง กล่าวคือ บรรณาธิการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่จะนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอเนื้อหาในการกระตุ้นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักความรับผิดชอบ และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เช่น บทบรรณาธิการ “ผ่านไป หนามา แล้งตาม” ของหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ที่กระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งรับเรื่องนี้ หรือ บทบรรณาธิการ

“ย้ายเมืองหลวงดีหรือไม่” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือน มกราคม 2555 หากภาครัฐเอกชนให้การสนับสนุนอย่างจริงจังก็อาจทำให้เรื่องที่เพชรบูรณ์เป็นเมืองหลวงกลายเป็นจริง

ส่วนใน **ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ และ กลาง อย่างละ 1 ข่าว กล่าวคือ มี 1 ข่าวที่บรรณาธิการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เช่น บทบรรณาธิการ “**สมาพันธ์เดินหน้า**” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า สมาคมสมาพันธ์สื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับอบจ.เพชรบูรณ์จัดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นขึ้น

ในขณะที่ยังมี 1 ข่าวที่แสดงความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้นในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงาน โดยปราศจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น บทบรรณาธิการ “**งานมะขามหวาน**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ข้อท้วงติงไปยังคณะกรรมการจัดงานมะขามหวาน ปี 55 ว่าควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนมากกว่านี้

ขณะที่ **ประเด็นความโปร่งใส** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับกลาง กล่าวคือ มี 1 ข่าวที่ บรรณาธิการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจ่งตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความโปร่งใส เช่น “**การเลือกตั้งท้องถิ่นกรณีเทศบาล**” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 16 มีนาคม 2555 ที่กล่าวถึงบรรยากาศการรับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ในวันแรกกลับเงียบเหงา มีการวิจารณ์บทบาทหน้าที่ของ กกต.

ส่วน **ประเด็นนิติธรรม** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ กล่าวคือมี 1 ข่าวที่บรรณาธิการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น บทบรรณาธิการ “**ผลการสรรหาบุคคลเป็นกกต.**” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานผลการสรรหา กกต. การเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นเพชรบูรณ์

กล่าวโดยสรุป คือ บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับกลาง กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่จะนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจ่งตี หรือ

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ

2.3 คอลัมน์บุคลาธรศน์

จากการศึกษาคอลัมน์บุคลาธรศน์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ จำนวน 8 ชื่อ ฉบับ รวม 25 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2555 พบว่า มีคอลัมน์บุคลาธรศน์ที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 49 คอลัมน์ จากข่าวทั้งหมด 188 คอลัมน์

โดยมีการนำเสนอในประเด็นความรับผิดชอบ มากที่สุด จำนวน 24 คอลัมน์ รองลงมา คือ ประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า จำนวน 20 คอลัมน์ ประเด็นความมีส่วนร่วม จำนวน 8 คอลัมน์ รองลงมาคือประเด็นคุณธรรม จำนวน 3 คอลัมน์ และประเด็นความโปร่งใส จำนวน 2 คอลัมน์ ส่วนประเด็นนิติธรรม ไม่ปรากฏในคอลัมน์ใดเลย

จากการนำเสนอข่าวการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นหลักความรับผิดชอบมากที่สุด 24 คอลัมน์ นั้น กลับมีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ ถึง 19 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นหลักความคุ้มค่า มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 18 คอลัมน์ จาก 20 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 6 คอลัมน์ จาก 8 คอลัมน์ รองลงมาคือ ประเด็นหลักคุณธรรม นำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 2 คอลัมน์ จาก 3 คอลัมน์ ขณะที่ ประเด็นความโปร่งใสแม้จะมีเพียง 2 คอลัมน์ แต่มีการนำเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง ถึง 1คอลัมน์

สำหรับประเด็นที่ถูกนำเสนอในแต่ละองค์ประกอบนั้นสรุปได้ดังนี้

ประเด็นความรับผิดชอบ มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ มากที่สุด จำนวน 20 คอลัมน์ จาก 25 คอลัมน์ กล่าวคือ คอลัมน์บุคลาธรศน์ส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานด้วยความรับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ นอกจากนี้ต้องมี ความพยายามในการส่งเสริมหรือพัฒนาชุมชนและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องปฏิบัติตามสิ่งที่ได้สัญญาไว้ เช่น คอลัมน์ **ข่าวเด่นในรอบสัปดาห์** ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2555 ที่รายงานว่า เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์จัดประกวดคัดลายมือเป็นการส่งเสริมกิจกรรม

เยาวชน หรือ คอลัมน์ **การเมืองยุคใหม่** ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือน มกราคม 2555 ปกป้องนายกเทศมนตรีวังชมพู่ ว่าทำงานด้วยความรับผิดชอบมาโดยตลอด โดยวิพากษ์วิจารณ์สื่อท้องถิ่นด้วยกันว่า “ปากปิจอ” เสียมให้ผู้บริหารแตกหักกัน เป็นต้น

ในขณะที่ **ประเด็นความรับผิดชอบ มี 5 คอลัมน์** ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ ยังพอบพบคอลัมน์บุคลากรหรือนักวิชาชีพ ภาพความพยายาม และความกล้าหาญ ในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอเนื้อหาในการกระตุ้นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักความรับผิดชอบ และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เช่น คอลัมน์ **“แหยนิตสะกิดหน่อย”** ของหนังสือพิมพ์เอกราช ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 เรียกร้องให้จัดการปัญหาขยะที่ สวนรัชมังคลาภิเษก เขาค้อ หรือ คอลัมน์ **“สอยดาว”** ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 เตือนไปยังสามหน่วยงานที่ประสานกัน คือ ตำรวจ อำเภอบ้านนาhtar ท้องถิ่น ถ้าคนมีฝีมือไม่มีเอี่ยวจะกำจัดปัญหายาเสพติดได้ เป็นต้น

รองลงมาคือ **ประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** มากที่สุด กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากรหรือนักวิชาชีพ จำนวน 18 คอลัมน์ จาก 20 คอลัมน์ เกือบทั้งหมดนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างคุ้มค่ากับงบประมาณที่เสียไป เช่น คอลัมน์ **“สังคมข่าว”** โดย **ชายน้อย** ของหนังสือพิมพ์ข่าวไทย ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ และ 1 มีนาคม ที่ระบุว่า สมาคมสมาพันธ์สื่อมวลชนเพชรบูรณ์ ขอขอบคุณการเมืองที่สนับสนุนการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ หรือ คอลัมน์ **“สังคม อปท.”** ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือน มกราคม 2555 ที่กล่าวว่า นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ หุ้มงบังจัดงานเคาท์ดาวน์/ประทีป นาคสำราญ นายกอบต.สะเดียง มุ่งมั่นผลักดันให้เกิดการแข่งขันเรือพายระดับประเทศ/ชม นายกเทศมนตรีหล่มเก่า ที่จัดงานอย่างดีตอนรับผู้เข้าแข่งขันบิรุ่มร้อนนานาชาติ แต่ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในจังหวัด เป็นต้น

ในขณะที่ **ประเด็นเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า** ยังมีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากรหรือนักวิชาชีพ จำนวน 2 ใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญ ในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานไม่คุ้มค่ากับภาษีที่ประชาชนเสียไป เช่น คอลัมน์ “**สังคมข่าว โดยชาวน้อย**” ของหนังสือพิมพ์ข่าวไท ฉบับ 16 มีนาคม 2555 การสมัคร สท.ของเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์นั้น ไร่วิเววผู้สมัคร สมาชิก นายกเทศมนตรีซึ่งอาจไม่คุ้มค่ากับงบประมาณในการดำเนินงานที่เสียไป หรือ คอลัมน์ “**หมาทางด่วน**” ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือน มกราคม 2555 วิภาชน์ อบต. ว่าจัดงานวันเด็กวันศุกร์ เกรงเด็กจะสับสนว่า ที่จริงแล้ว ตกลงเป็นวันศุกร์ ที่ 2 หรือ เสาร์ที่ 2 ของเดือนมกราคมกันแน่ เป็นต้น

รองลงมา คือ **ประเด็นความมีส่วนร่วม** มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** มากที่สุด กล่าวคือ มีคอลัมน์บุคลากรพรรค จำนวน 5 คอลัมน์ จากจำนวน 7 คอลัมน์ที่เนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหาร เช่น คอลัมน์ “**ต่างมุมมอง ดีเล็ก**” : กิตติ พัวช่วย นายกเล็กเมืองหล่มสัก กับก้าวอย่างที่มีนัยยะท้าทายการบริหารงานในอนาคต ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือน มีนาคม 2555 ที่ชื่นชมการทำงานของนายกิตติ พัวช่วย ที่เปิดโอกาสให้เครือข่ายภาคีเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาหล่มสัก ตอนท้ายเน้นให้ประชาชนจับตามองการเมืองที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงเพราะจะมีการเลือกตั้งใหม่ หรือ คอลัมน์ “**ส่องกล้องมองเมือง**” ของหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์ ฉบับ เดือนมกราคม 2555 ที่ระบุว่า นายก อบต.บุงน้ำเต้า มอบเงินเพื่อจัดงาน คริสตมาส/นายก อบจ.เพชรบูรณ์มอบรถเข็นมือโยกให้ผู้พิการ/นายก อบต.น้ำก้อ นำประชาชนร่วมปล่อยพันธุ์ปลา เป็นต้น

อย่างไรก็ตามใน **ประเด็นความมีส่วนร่วม** นี้ ยังมีอีก 2 คอลัมน์ ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ ยังพอมีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญ ในการนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยไม่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น คอลัมน์ “**การเมืองยุคใหม่**” ของหนังสือพิมพ์มวลชน ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ดร.วิศัลย์ อดีตนายกเทศมนตรี หนุน นายเสกสรร ชิง นายก แข่ง อีรพร โดยเสนอเป็นทางเลือกให้ประชาชนออกไปใช้เสียง หรือ “**สถานีความคิด : เพชรบูรณ์ทันสมัย...แต่ไม่พัฒนา**” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่วิพากษ์ความเปลี่ยนแปลงของเพชรบูรณ์ ต้องมีผู้นำที่ดีเหมือนในอดีต (ดร.วิศัลย์) เป็นต้น

รองลงมาคือ **ประเด็นคุณธรรม** โดย 2 ใน 3 คอลัมน์ มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับต่ำ** กล่าวคือ มีการนำเสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย

หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรม จริยธรรม เช่น คอลัมน์ “สังคมประชาไท” ของหนังสือพิมพ์ประชาไท ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 ที่รายงานว่า งานวันเกิดของนายก อบจ.เพชรบูรณ์ ประชาชนมาร่วมงานมีดฟ้ามั่วดิน แสดงถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ยอดเยี่ยมชนิดที่ไม่เคยเห็นมาก่อน หรือ คอลัมน์ “ที่นี่เพชรบูรณ์โพสต์” ของหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์ เดือนกุมภาพันธ์ 2555 นายกเทศมนตรีชนแดน จัดงานบวชลูกชาย

แต่มี 1 คอลัมน์ใน **ประเด็นคุณธรรม** ที่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง** กล่าวคือ ยังพอมีการใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญที่มากขึ้น นั่นคือ การนำเสนอเนื้อหาในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดี การโจมตี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเนื้อหาในแง่ลบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานโดยปราศจากคุณธรรม เช่น คอลัมน์ “สภาท้องถิ่น” ของหนังสือพิมพ์หลักเมือง ฉบับเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ที่เตือนนายกบางคนที่วางอำนาจ ชักปืนขู่ประชาชน

ประเด็นสุดท้าย คือ **ประเด็นความโปร่งใส** แม้จะมีเพียง 2 คอลัมน์ แต่มีการเสนอข่าวที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น**ในระดับกลาง ถึง ระดับสูง** กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากรนครนั้ใช้ศักยภาพ ความพยายาม และความกล้าหาญในการทำหน้าที่ของความเป็นนักสื่อสารมวลชนมากที่สุด คือการนำเสนอเนื้อหาที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง มีการอธิบายตีความ เชื่อมโยงให้เห็นพื้นฐานหรือความเป็นมา และเสนอแนะทางออกของปัญหา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำข่าวในเชิงของการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องใช้ทักษะ ความอดทน และความเสี่ยงสูง ทั้งนี้หากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอเนื้อหาที่มีส่วนช่วยให้เกิดธรรมาภิบาล เช่น คอลัมน์ “สอยดาว” ของหนังสือพิมพ์ชาติไทย ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่ระบุให้ตรวจสอบความไม่ชอบมาพากลของ เทศบาลต.ท่าพลที่มารับโอนข้าราชการ/ตรวจสอบการทุจริตการบริหารงานของเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง(ไม่ระบุชื่อ)/ให้ มท.2ตรวจสอบการทุจริต ของนายกอบต.บางแห่ง โกงภาษีประชาชน เบิกจ่ายผิดระเบียบ ซึ่งถือว่ากล้ารายงานข่าว

กล่าวโดยสรุป คือ คอลัมน์บุคลากรนครนั้ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่นำเสนอในประเด็นความรับผิดชอบ ซึ่งเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำ กล่าวคือ คอลัมน์บุคลากรนครนั้ส่วนใหญ่เสนอเนื้อหาด้วยการรายงานเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่บวก ในลักษณะของการยกย่อง ชมเชย หรือสรรเสริญ โดยทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือบริหารงานด้วยความรับผิดชอบ

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับวัตถุประสงค์ในข้อนี้ ผู้วิจัยจะได้สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ประเด็น คือ ศักยภาพที่เป็นอยู่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น และศักยภาพที่ควรจะเป็นต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ศักยภาพที่เป็นอยู่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ทั้ง 5 ชื่อฉบับ ในประเด็นคำถามต่างๆ ทั้งหมด สามารถสรุปได้ถึงศักยภาพที่เป็นอยู่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์มีปัจจัยเกื้อหนุนที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านหนังสือพิมพ์มากกว่า 6 ปี จนถึง 40 กว่าปี

- เหตุผลและแรงจูงใจในการทำงานด้านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ส่วนใหญ่เกิดจากการเป็นนักข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง (Springer News) เกิดความเสียตายนางท้องถิ่นที่ไม่ได้ลงเผยแพร่ในส่วนกลาง หรือ เป็นทายาทของนักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น บางส่วนเกิดจากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบเอกชน หรือ ราชการจึงมุ่งมั่นที่จะทำหนังสือพิมพ์เพื่อต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมและรับใช้คนในท้องถิ่น

- การมีทัศนคติที่ดีและเห็นถึงความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น และการสนับสนุนให้นำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเกือบทุกคนมีความเชื่อมั่นว่าหนังสือพิมพ์ของตนเองได้แสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ไม่ก็มีความพยายามที่จะเสริมสร้าง

2. ปัจจัยเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการสื่อ ได้แก่

- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ส่วนใหญ่ไม่มีทีมงานข่าวด้านการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะและ ไม่ได้จัดสัดส่วนในการนำเสนอข่าวการเมืองว่าจะนำเสนออีกมากน้อย

และพบปัจจัยหลายประการที่เป็นอุปสรรคและบั่นทอนศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่

1. ปัจจัยเชิงธุรกิจ เช่น

- เงินทุนและรายได้ บางครั้งรู้สึกเสียเกียรติที่ต้องไปขอเงินสนับสนุน

2. ปัจจัยเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการสื่อ ได้แก่

- การขาดแคลนบุคลากรด้านการข่าวที่มีคุณภาพ

3. ปัจจัยจากอิทธิพลทางการเมืองและท้องถิ่น ได้แก่

- การคุกคามข่มขู่จากนักการเมือง รวมถึงการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของสื่อ
- การคุกคามข่มขู่จาก ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น

4. ปัจจัยเชิงกฎหมาย ได้แก่

- การถูกฟ้องร้อง

5. ปัจจัยด้านอุปสรรคในการแสวงหาและการเข้าถึงข้อมูล ได้แก่

- การที่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนไม่มีความสามารถในการอธิบาย

ความ และไม่รู้ข้อกฎหมายอย่างลึกซึ้ง

- แหล่งข้อมูลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์หรือไม่กล้าให้ข้อเท็จจริง

- การขาดระบบการจัดการข้อมูลท้องถิ่นที่มีคุณภาพเพียงพอ

- ปัญหาทางด้านภูมิศาสตร์ทำให้เข้าถึงแหล่งข่าวได้ยาก

6. ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ได้แก่

- ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ใกล้ชิดทำให้หนังสือพิมพ์ไม่กล้าที่จะนำเสนอเนื้อหา

8. ปัจจัยด้านผู้รับสาร ได้แก่

- กลุ่มนักวิชาการ และตัวแทนองค์กรภาคประชาชนส่วนใหญ่ ขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่เชื่อว่าสื่อมวลชนจะเป็นที่พึ่งของตนได้ เพราะพึ่งพาตนเองมาโดยตลอด สาเหตุหนึ่งมาจากการเผยแพร่ที่ไม่ครอบคลุม ห่ออ่านยาก

- ความไม่ศรัทธาของผู้อ่านทั่วไป

นอกจากนี้ ในส่วนของการสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน ในประเด็นคำถามต่างๆ ทั้งหมด สามารถสังเคราะห์และสรุปได้ถึงมุมมองในฐานะผู้รับสารที่มีต่อศักยภาพที่เป็นอยู่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชบูรณ์ในการแสดงบทบาทเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีศักยภาพเพียงพอต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามกลุ่มได้พิจารณาจากเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอ ซึ่งเห็นว่าส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาที่มีลักษณะของการรายงานเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเป็นเนื้อหาในเชิงของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การรายงานความเคลื่อนไหวในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนเนื้อหาในแง่ที่จะพัฒนาหรือสร้างสรรค์ให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังมีการนำเสนอที่ค่อนข้าง

ในส่วนของการความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพในเรื่องความรู้ความเข้าใจของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวคิดธรรมาภิบาลนั้น แม้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองจะเห็นว่านักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ดีในระดับหนึ่ง ซึ่งน่าจะมีส่วนช่วยในการทำให้เนื้อหาที่นำเสนอมีคุณภาพ แต่กลับกล่าวว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไม่ได้แสดงศักยภาพที่มีอยู่ให้เห็นออกมาในเนื้อหามากนัก โดยเห็นว่าเนื้อหาที่นำเสนอไม่มีความลึกซึ้งในเรื่องของความรู้ในเชิงนโยบายหรือเรื่องของโครงสร้างใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กระทำ หรือไม่ก็เป็นการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ให้เป็นที่รู้จัก

3.2 ศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ศักยภาพที่ควรจะเป็นต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเสนอแนะแนวทางทั้งจากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเองและกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีแนวทางในการช่วยเหลือและส่งเสริมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพด้านนี้อีกด้วย สามารถสรุปผลการวิจัยในหัวข้อนี้ได้ดังนี้

3.2.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสนอโดยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ให้สัมภาษณ์มีมุมมองต่อเรื่องนี้ไว้ดังนี้

1. การที่ข้อมูลข่าวสารถูกปิดบัง เป็นความลับ เราสามารถอ้าง พรบ.ข้อมูลข่าวสาร เพื่อขอทราบข้อมูลได้ บ่อยครั้งที่ถูกกลั่นแกล้งสิทธิเสรีภาพ จึงพยายามหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวตรง โดยเลือกที่จะนำเสนอข่าวโดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้ว หรือ ที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบ หรือ ใช้วิธีการยกตัวอย่าง หรือ กล่าวรวมๆ ไม่เฉพาะเจาะจง อย่างน้อยก็กระตุ้น ความรับผิดชอบ หรือเป็นสัญญาณบอกไปยังนักการเมืองว่า มีคนจ้องมองอยู่ แม้ไม่อาจชี้เข้าได้แต่ก็ถือเป็นการทำหน้าที่
2. สิ่งหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอยู่ได้ คือ ความลึกของข่าวที่เจาะเบื้องหลัง ผนวกกับประสบการณ์ในสายข่าว
3. หนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ต้องปรับให้หลุดจากสิ่งเดิมๆ การยกยอแหล่งข่าว และ ไม่ทำความเข้าใจในบทบาทของตน สุดท้ายก็อยู่ไม่ได้ ปิดตัวไปเองก็มาก
4. หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ ควรพัฒนารูปเล่ม สีสด เนื้อหา เน้นข่าวที่ชาวบ้านได้ประโยชน์จริงๆ
5. แม้ว่าเราไม่อาจเผชิญหน้า หรือ โน้มน้าวนักการเมืองได้ เพราะมันอันตรายรอบด้าน ทำได้เพียง เขียนให้นักการเมืองรู้ตัว โดยยกภาพอื่นๆ มานำเสนอเปรียบเทียบ หรือ กล่าวชมเชยว่าเขา กำลังทำสิ่งที่ดีอยู่ แม้ยังไม่ได้ลงมือทำ เช่น ทราบว่ามีการเซ็นรับเงินไปพัฒนาถนน แต่ยังไม่ได้นำเงินมา ก็น่าชื่นชมก่อนว่า ขณะนี้กำลังมีการนำงบประมาณดังกล่าวไปสู่การพัฒนา เพื่อให้เขา รู้ตัวว่ามีคนจับจ้องสิ่งที่เขากระทำอยู่ เป็นต้น
6. อย่างไรก็ตาม แม้ สื่อท้องถิ่นจะนำเสนอไม่ได้ แต่อย่าลืมว่า สื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ทำงานให้สื่อส่วนกลาง เราสามารถนำเสนอประเด็นเหล่านี้ได้ / ข้อมูลชุดเดียวกัน แต่ต้องสกรีนกันเข้มงวด ก่อนนำเสนอ / ยกเว้นกรณี นักการเมืองขัดผลประโยชน์ตัวเองจะนำเสนอได้ง่ายขึ้น
7. การพัฒนาหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ เรายังพัฒนาได้อีกมาก เพราะยังไม่ถึงจุดอิ่มตัวเหมือนสื่อส่วนกลาง อย่างน้อย อีก 10 ปี จะเจอปัญหาเดียวคือ ต้นทุนที่สูงขึ้น
8. สิ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอยู่ได้ คือ ใจรัก และรู้จักบริหารเนื้อหาข่าวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.2.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสนอโดยนักวิชาการ และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน

จากการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสนอโดยนักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน สามารถสรุปผลการวิจัยในเรื่องนี้ได้ดังนี้

นักวิชาการ

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นสู่สาธารณชนนั้นควรมีนโยบายในการดำเนินกิจการ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและ รวดเร็ว
2. การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัยประจำชาติ
3. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยความโปร่งใส และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลากรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส และบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติหน้าที่
4. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรให้โอกาสให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน
5. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาในชุมชนและสังคมท้องถิ่น และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง
6. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรมีการวางนโยบายการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ มีความประหยัด ใ้ใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน
7. ในฐานะผู้สอนทางด้านสาขาวิชาวารสารศาสตร์ นั้น ก็ได้พยายามส่งเสริมและปลูกฝังให้นักศึกษาที่เรียนทางด้านนิเทศศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพทางด้านสื่อสารมวลชนในอนาคต นั้น ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยการยึดหลักธรรมาภิบาล

เป็นกรอบในการปฏิบัติงานเพื่อให้ชุมชน สังคม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

8. ถ้าคุณอยู่ได้ด้วยตนเอง คุณจะกล้าถาม และกล้านำเสนอ /อาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

9. การนำเสนอข่าวภายใต้อำนาจการเมือง แม้จะไม่ก่อให้เกิดการต่อต้าน หรือ ดูเหมือนสังคมจะสงบสุข แต่ประชาชนจะเสียผลประโยชน์

10. ตระหนักเสมอว่าสื่อเป็นตัวหนึ่งที่ทำให้ เกิดกระแสสังคม ควรเน้นการนำเสนอเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจ นำเสนอประเด็นที่นำไปสู่การพัฒนา โดยร่วมมือกับคนในพื้นที่ ให้คนในพื้นที่คิดว่านี่คือเวทีแสดงความคิดเห็นของเขา มีเนื้อหาที่เขาต้องการนำเสนอไปยังนักการเมือง หรือ หน่วยงานราชการ ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นชัดเจน คือ การจะนำปัญหาท้องถิ่นมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อการเรียนการสอนก็พบเจออยากในหนังสือพิมพ์ เพราะตัวหนังสือพิมพ์เองยังไม่นำเสนอปัญหา แล้ว ปัญหาของชาวบ้านจะได้รับการพัฒนาหรือ แก้ไขได้อย่างไร

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ข้อมูลข่าวสารของทางราชการปิดไม่มิด หาก นักการเมืองไม่โปร่งใสจริงก็สามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เราไม่ปิดกั้นข้อมูล แต่ขอให้มาขอข้อมูลให้ถูกต้องตามขั้นตอนเพราะจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักการเมืองเห็น
- อยากให้หนังสือพิมพ์ฉายภาพความเคลื่อนไหวทั้งจังหวัด / ซึ่งบางครั้งก็ลืมหืม /
- การที่นักข่าวจะนำเสนอความเดือดร้อนของประชาชน อันเกิดจากข้อบกพร่องของเรายินดีอย่างยิ่งที่จะรับฟัง ความสำคัญของเรื่องทุกข์ร้อนของพี่น้องประชาชน / แต่ควรตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ ไม่ใช่เพียงอารมณ์โกรธ ชั่ววูบของคนบางกลุ่ม ว่าข้อมูลเหล่านั้นจริงหรือไม่
- เรื่อง อำนาจอิทธิพล ของนักการเมืองในการลิดรอนสิทธิการนำเสนอของนักข่าว มีอยู่จริง ซึ่งบางครั้งทำให้นักข่าวไม่กล้านำเสนอ แต่ส่วนตัวยินดีมากหากจะให้ออกมาชี้แจงเรื่องใดๆ เพราะพร้อมที่จะช่วยเหลือดูแล ทุกภาคส่วน ร่วมถึงสื่อมวลชนด้วย
- ข้อมูลข่าวสารของทางราชการปิดไม่มิด หาก นักการเมืองไม่โปร่งใสจริงก็สามารถตรวจสอบได้
- หนังสือพิมพ์บ้านเรามีเยอะเกิน บางฉบับไม่มีคุณภาพ เน้นโฆษณามากเกินไป /อาจต้องรวมตัวกัน ทำให้น้อยลงแต่ มีคุณภาพ
- ควรนำเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพ รอบด้าน
- ปรับสีสันต์ ให้สวยงาม น่าหยิบจับ

- ไม่เรียกร้องค่าทำข่าวจนเกินงาม / บางครั้งไม่ได้ขอให้ลงสปอนเซอร์ แต่ขอเรียกค่าโฆษณา
- หากหนังสือพิมพ์ของท่านมีคุณภาพ นำเสนอข่าวรอบด้าน และครบถ้วนแล้ว คุณจะอยู่ได้ด้วยคุณภาพ เพราะไม่มีความจำเป็นที่คุณจะต้องเรียกร้องอะไร เราก็พร้อมให้การสนับสนุน
- เห็นแก่ประโยชน์ของท้องถิ่น โดยให้ความช่วยเหลือเป็นกลาง และเป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย

ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน

1. หนังสือพิมพ์ทำเพื่อธุรกิจมากไป อยากเห็นหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อระบบการปกครองประชาธิปไตย ทุกวันนี้เวลาร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เราก็ดำเนินการเอง ไม่พึ่งได้หนังสือ
 2. ปรับปรุงเนื้อหาให้เป็นจริง ไม่บิดเบือน เพราะ ประชาชนอ่านก็รู้ว่าจริงเท็จ ในขณะที่หนังสือพิมพ์คือกระบอกเสียงให้เรา หากโกหกบิดเบือนไป ประชาชนก็รู้แต่ความไม่จริง หรือ ความเกินจริง ประชาชนก็เอือมระอา
 3. หนังสือพิมพ์น่าจะรวมตัวกัน เข้ามาเป็นหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์ ทำเพื่อคนเพชรบูรณ์ เป็นของคนในจังหวัด
 4. ช่วยเพิ่มเนื้อหา เพิ่มหน้า เพิ่มสาระทั่วไป ช่วยเหลือผู้ยากไร้ อย่างกระทรวงต่างๆเข้ามาช่วยเหลือ ชาวบ้าน ก็ควรนำเสนอ หรือ หากทางหน่วยงานราชการมีการเปลี่ยนแปลงข้อปฏิบัติใดๆ ช่วยเร่งแจ้งให้ทราบ เพราะ หลายครั้งที่เข้าไปติดต่อราชการแล้วถูกปฏิเสธการให้บริการ เพราะประชาชนไม่ทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงข้อปฏิบัติต่างๆ
 5. เพิ่มข่าวสารในชุมชน หรือ SML ยังไม่นำเสนอมากกว่า เท่าที่ควร หนังสือพิมพ์จะช่วยให้
- มาก

2. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยศึกษาเนื้อหาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ในฐานะสื่อมวลชนหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญและจำเป็นยิ่งในยุคที่การกระจายอำนาจในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างกว้างขวาง หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่เป็นสื่อที่ใกล้ชิดและเข้าใจความเป็นท้องถิ่นมากกว่าสื่อส่วนกลางควรจะได้แสดงศักยภาพของความเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนตามที่ทฤษฎีเสนอไว้เพื่อผลลัพธ์สำคัญคือการนำพาสังคมไปสู่ความสงบสันติ

ธรรมาภิบาล จัดว่าเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน⁶⁵ ซึ่งหมายถึงการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเน้นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเสมอภาค รับผิดชอบโปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก อันจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับเป้าหมายของธรรมาภิบาลนั้นก็คือ การพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคส่วนในสังคม⁶⁶ โดยเฉพาะการปกครองท้องถิ่น ดังนั้นโครงสร้างและกระบวนการของธรรมาภิบาล (structure and process) ที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้ จะต้องเป็นโครงสร้างและกระบวนการที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาสังคม ภาคปัจเจกชนและครอบครัว มีส่วนร่วมกันผลักดันขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า⁶⁷

ขณะที่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทย มีกฎหมายที่ให้การรับรองความเสมอภาคทางการเมือง ให้พลเมืองมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญปี 2550 มาตรา 56 ที่ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ ” เมื่อประชาชนมีสิทธิที่จะรู้ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่รายงานความจริง ไปยังประชาชน คือ สื่อมวลชน ย่อมมีสิทธิที่จะพูด ดังมาตรา 45 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น และการจำกัดเสรีภาพ ตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้”... “เว้นแต่โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล รวมถึงรักษาไว้ซึ่งศีลธรรมอันดี”

⁶⁵ ถวิลวดี บุรีกุล, บรรณาธิการ, **จับชีพจรประเทศไทย** (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, 2549), หน้า ก.

⁶⁶ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย** (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2542), หน้า 31.

⁶⁷ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**, หน้า 32.

สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (Theory of Media Structure and Function) ที่เชื่อว่าสื่อมวลชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบย่อยๆ ของสังคม ระบบย่อยเหล่านี้จะช่วยกันผดุงรักษาระบบใหญ่เอาไว้ ในแนวคิดนี้สื่อมวลชนจึงถูกตั้งความคาดหวังว่าจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมที่ช่วยสร้างสรรค์และธำรงรักษาเสถียรภาพของสังคมให้เกิดความสมดุลและเกิดการรวมตัวกันเข้าของทุกส่วนเพื่อทำให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมคงอยู่ต่อไป

ดังนั้นภายใต้โครงสร้างและหน้าที่ทางการเมือง สื่อมวลชนจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งในกลไกของสังคมที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลและประชาชน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปกครองและการพัฒนาการเมือง ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน ตั้งความหวังว่าหนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่ต่อระบบการเมืองไว้มากมาย เช่น เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลและประชาชน โดยทำหน้าที่แพร่ข่าวสารและความคิดเห็นของสองสถาบันสู่กัน รวมถึงชี้ให้ผู้อ่านได้เห็นว่ามิอะไรเกิดขึ้นบ้างในสังคมและรัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในกรณีใดบ้าง พร้อมกันนั้นหนังสือพิมพ์ยังมีหน้าที่สร้างประชาธิปไตยโดยการแสดงแง่มุมในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ มีจุดยืนเป็นของตนเองและมุ่งความสนใจไปยังเรื่องที่เหมาะสม และหนังสือพิมพ์พึงรักษา (Guardian) ผลประโยชน์ของประชาชนโดยการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองให้กระทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง⁶⁸

งานวิจัยนี้ได้พยายามศึกษาถึงประเด็นการนำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ที่สะท้อนการส่งเสริมธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจากบทสรุปจะเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาในส่วนของการข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ หรือคอลัมน์บุคคลาทรศน์ ส่วนใหญ่ยังเป็นเพียงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับต่ำสุด นั่นคือ เน้นประเด็นที่นำเสนอเกี่ยวกับภารกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเนื้อหาในแง่บวกกล่าวคือ นำเสนอให้เห็นถึงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ การดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นเนื้อหาในเชิงของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากกว่าจะมีเนื้อหาในแง่ลบที่พูดถึงความไม่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ ยังพบว่าแหล่งข่าวที่ให้สัมภาษณ์หรือปรากฏในเนื้อหา คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งยังขาดการกระจายแหล่งข้อมูลจากคนกลุ่มต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือได้รับผลกระทบ ทำให้การรายงานข่าวไม่ครบถ้วนรอบด้าน สะท้อนให้เห็นว่าการทำข่าวหรือการสร้างเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ยังคงยึดติดกับหน่วยงาน และบุคลากรของรัฐ เป็นหลัก โดยไม่พยายามลงพื้นที่ สืบค้นข้อมูลจากประชาชน เพื่อจะ

⁶⁸ อ่างในพรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, บาทบาทการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิชย์, 2520), หน้า ก.

ได้มีโอกาสสะท้อนความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกิดขึ้นหรือได้บอกกล่าวให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำตามหนังสือพิมพ์นำเสนอไว้หรือไม่ อย่างไร เนื้อหาที่ออกมาจึงทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเพียงด้านเดียวว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเพียงเท่านั้น ผลการค้นพบต่างๆ ที่กล่าวมาสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่อง เช่น เรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี” ของสุระเชษฐ์ สุทธิบุตร ที่พบว่าเนื้อหาทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นสระบุรี มีการนำเสนอกิจกรรม การทำงานของนักการเมืองที่เข้าไปพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด และมีทิศทางของเนื้อหาในเชิงการสนับสนุนเป็นส่วนใหญ่⁶⁹ เช่นเดียวกับงานวิจัยของนริศรา บัวขาว เรื่อง “บทบาทของท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี” พบว่าแหล่งข่าวที่สื่อท้องถิ่นทุกประเภทให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกันคือ บุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ดังนั้นแบบแผนการสื่อสารในสื่อท้องถิ่นจึงมีลักษณะที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากภาครัฐเป็นหลัก⁷⁰

จากประเด็นและลักษณะการนำเสนอเนื้อหาในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านหลักความรับผิดชอบที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น แม้ว่าจะสามารถเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านหลักความรับผิดชอบในแง่ที่ว่า การนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีจะทำให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ให้ถือปฏิบัติตาม แต่หากมองให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ก็ทำให้เกิดการตั้งคำถามขึ้นมาว่า ความรับผิดชอบที่สื่อนำเสนอนี้เป็นเพียงความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น แต่ยังไม่ได้นำเสนอว่าแท้จริงแล้วความรับผิดชอบนั้นมาจากความตั้งใจที่จะรับผิดชอบต่อสาธารณชนอย่างมุ่งมั่นหรือไม่ ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อผลการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำอย่างเต็มกำลังความสามารถได้บรรเทาเยียวยาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจแก่ประชาชนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด หรือเป็นเพียงแค่การแสดงความรับผิดชอบต่อเฉพาะหน้าเท่านั้น นอกจากนี้คำถามที่ตามมาก็คือ การนำเสนอเนื้อหาเช่นนี้เป็นการทำงานอย่างนักข่าวมืออาชีพหรือไม่ เนื่องจากเป็นเพียงการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ที่ไม่ได้ช่วยให้คนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น หรือรายงานให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัญหาและนำไปสู่ทางออกของปัญหา ซึ่งเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพด้าน

⁶⁹ สุระเชษฐ์ สุทธิบุตร, “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี”, วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2548.

⁷⁰ นริศรา บัวขาว, “บทบาทของท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541.

ความสามารถในการทำข่าวของนักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ว่ามีอย่างน้อยแค่ไหน และคำถามอีกประการหนึ่งก็คือ เหตุใดหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์จึงเลือกที่จะนำเสนอเนื้อหาที่สนับสนุนมากกว่าโจมตีทั้งที่โดยธรรมชาติและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ก็จะต้องมีความขัดแย้งกับรัฐบาลเพราะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลอย่างเต็มที่หรือที่เรียกว่าบทบาทในฐานะของสุนัขเฝ้าบ้าน

ทั้งนี้ สาเหตุที่ทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ไม่สามารถแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างที่กล่าวไว้ในการให้สัมภาษณ์นั้น อาจมีปัจจัยขัดขวางหลายประการที่อาจบั่นทอนศักยภาพ และความกล้าหาญในการแสดงบทบาทหน้าที่ด้านนี้ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยเชิงธุรกิจ ปัจจัยเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการสื่อ ปัจจัยจากอิทธิพลทางการเมืองและท้องถิ่น ปัจจัยเชิงกฎหมาย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านอุปสรรคในการแสวงหาและการเข้าถึงข้อมูล ปัจจัยเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ และปัจจัยด้านผู้รับสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร ชัยชมภู ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ปัจจัยเชิงธุรกิจ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพารายได้จากโฆษณาเป็นหลัก เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ฉะนั้นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ก็คือ อิทธิพลของนายทุนหรือผู้สนับสนุนการลงโฆษณา (sponsor) โดยเฉพาะเงินสนับสนุนจากนักการเมือง ที่อาจเข้ามามีผลต่อการการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ ทำให้มีผลต่อการตัดสินใจนำเสนอหรือไม่นำเสนอข่าวที่อาจเป็นประโยชน์หรือเป็นอันตรายต่อนายทุนได้ อาจมีผลในการบิดเบือนการเสนอข่าว การลดระดับความรุนแรงของข่าว หรือการหลีกเลี่ยงที่จะเสนอเป็นข่าว เป็นต้น

ปัจจัยเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการสื่อ คือ การขาดแคลนบุคลากรด้านการข่าว โดยเฉพาะนักข่าวรุ่นใหม่ที่มีไม่ค่อยมีความมุ่งมั่นตั้งใจและความอดทน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของนักข่าวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในสองมิติ นั่นคือ ความไม่มีคุณภาพในทักษะทางด้านวิชาชีพวารสารศาสตร์และความไม่มีคุณภาพทางด้านจริยธรรมวิชาชีพ การที่นักข่าวไม่มีคุณภาพด้านวิชาชีพวารสารศาสตร์อาจทำให้เนื้อหาที่นำเสนอขาดคุณภาพตามไปด้วย ส่วนความไม่มีคุณภาพทางด้านจริยธรรมวิชาชีพนั้นก็อาจมีผลทำให้นักข่าวขาดจิตสำนึกในการทำหน้าที่ และส่อเสี่ยงต่อการหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากความเป็นวิชาชีพได้ และเพื่อป้องกันไม่ให้นักหนังสือพิมพ์หลงลืมหน้าที่ที่ตั้งไว้ ดังที่ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคม(Social Responsibility Theory) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนจะต้องรวมตัวกันเป็น 1 สมาคม เพื่อสนับสนุนให้วงการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเกิดความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยจะต้องมีการออกประมวลจริยธรรมและบังคับใช้กับสมาชิกทุกคน หรือเรียกว่าเป็น code of conduct ด้วยหลักการดังกล่าวนี้ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงควรที่จะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการกำหนดบทบาทในการ

เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นดังที่ทฤษฎีได้เสนอไว้

ปัจจัยจากอิทธิพลทางการเมืองและท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ส่วนใหญ่เคยถูกคุกคามข่มขู่จากการนำเสนอเนื้อหาที่มีผลประทบต่อนักการเมืองท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ประชาชนที่แฉ่แสบแสบก็ถูกคุกคามข่มขู่จากกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นด้วย ทำให้ไม่กล้าที่จะให้ข่าวเนื่องจากเกรงจะได้รับอันตราย ปัจจัยข้อนี้จึงอาจมีส่วนที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มากนัก

ปัจจัยด้านอุปสรรคในการแสวงหาและการเข้าถึงข้อมูล จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนไม่มีความสามารถในการอธิบายความ ทำให้ผู้สื่อข่าวต้องระมัดระวังและหาข้อมูลในการนำเสนอมากขึ้น นอกจากนี้แหล่งข้อมูลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์หรือไม่ก็ไม่นำให้ข้อเท็จจริงหรือให้คำตอบอย่างชัดเจนเมื่อถูกสัมภาษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริต คอร์รัปชัน เพราะกลัวถูกฟ้องร้องหรือไม่ก็อาจมีส่วนเกี่ยวพันในเรื่องนั้น นอกจากนี้ยังประสบกับปัญหาทางด้านภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะเพชรบูรณ์หลายพื้นที่มีลักษณะเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน จึงทำให้เข้าถึงแหล่งข่าวได้ยาก

ปัจจัยด้านผู้รับสาร จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน ซึ่งอยู่ในฐานะของผู้รับสารด้วย ส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้การที่รายได้หลักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ส่วนใหญ่มาจากโฆษณา สะท้อนให้เห็นว่ายอดขายของหนังสือพิมพ์มีน้อยซึ่งหมายถึงว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ไม่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเท่าที่ควร ปัจจัยนี้จึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าจะส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพราะเมื่อผู้อ่านไม่อุดหนุน ทางรอดของหนังสือพิมพ์ก็ต้องหันไปพึ่งพาปัจจัยเชิงธุรกิจ (รายได้จากโฆษณา)

ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาส่งผลกระทบต่อการแสดงบทบาทและหน้าที่ของความเป็นอิสระในการกำหนดเนื้อหาข่าวสารไม่มากนัก ดังปรากฏในงานวิจัยหลายเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่และการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชนที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างกับงานของผู้วิจัย เช่น งานวิจัยของสุระเชษฐ์ สุทธิบุตร ที่ศึกษาเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี” ซึ่งได้ผลสรุปจากการวิจัยประการหนึ่งว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรียังคงถูกจำกัดโดยเงื่อนไขด้วยเรื่องเศรษฐกิจ และทุน ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องพึ่งพารายได้จากโฆษณา หรือการสนับสนุนจากนักการเมือง เนื่องจากรายได้จากส่วนอื่นไม่มี ทำให้การนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองออกมาในลักษณะที่ไม่โจมตีใคร และขาดความ

ชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้หนังสือพิมพ์จะมีอำนาจอยู่ในตัว แต่ก็ไม่สามารถที่จะใช้ได้ซึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีจุดอ่อนอันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นข่าวกับผู้ที่ทำหนังสือพิมพ์ ทำให้เกิดความเกรงใจในการนำเสนอข่าวในเชิงลบ และนอกจากนั้น การรับเงินสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นตกเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือทางการประชาสัมพันธ์ของนักการเมือง⁷¹

อีกหนึ่งประเด็นคือ แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ โดยข้อสรุปจากการสัมภาษณ์หลากหลายกลุ่ม พบว่าสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชนได้เสนอไว้ว่าสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนนำเอาธรรมาภิบาลมาใช้ในการต่อรองทางอำนาจ เมื่อทุกฝ่ายต่อรองทางอำนาจโดยการใช้อำนาจโดยชอบธรรม โดยมีสื่อเป็นตัวช่วยสนับสนุนให้ออกมาแล้ว สุดท้ายสังคมก็จะเกิดสันติ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ กลับพบว่า สื่อยังไม่ได้ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงประสานที่มากพอเนื่องจากการนำเสนอส่วนใหญ่ยังมีเนื้อหาที่วนเวียนอยู่แต่การส่งเสริมความชอบธรรมให้กับนักการเมือง ที่มีลักษณะของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การสนับสนุนยกย่อง ชมเชย มากกว่าเนื้อหาในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ตำหนิ โจมตี หรือเนื้อหาในเชิงสืบสวนสอบสวน จึงทำให้เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นมุมมองของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญในขณะที่สื่อจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับเจ้าหน้าที่น้อย แสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ของสื่อมีลักษณะเฉื่อยชา มากกว่ากระตือรือร้น เนื้อหาที่นำเสนอออกมาจึงเป็นเนื้อหาในเชิงรับ เช่น ข่าวฝาก ข่าวแจก หรือเนื้อหาในแง่บวกมากกว่าแง่ลบ และไม่มีเนื้อหาในเชิงของการตรวจสอบอย่างจริงจัง ที่สุดแล้วเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมองว่าสื่อก็คือเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์มากกว่าเครื่องมือในการตรวจสอบ เพราะฉะนั้นปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจในที่นี้ ก็คือ การถ้อยที ถ้อยอาศัยเกื้อกูลกันระหว่าง นักการเมืองกับสื่อมวลชน เพราะฉะนั้นแล้วธรรมาภิบาลจึงเป็นเพียงหลักการอย่างหนึ่งที่ขาดการสนับสนุนหรือส่งเสริม เมื่อธรรมาภิบาลไม่สามารถเข้ามาเป็นหลักในการกำกับดูแลในการต่อรองทางอำนาจของทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง จึงขาดการถ่วงดุลและการควบคุมทางอำนาจ ทำให้อำนาจของรัฐหรือเจ้าหน้าที่มีมากกว่าของทุกฝ่าย ด้วยเหตุนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นสุดท้ายแล้วอำนาจก็ขึ้นอยู่กับตัวของนักการเมืองท้องถิ่นเอง จากสภาพการณ์และเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาจึงนำมาสู่ข้อสรุปในงานวิจัยครั้งนี้ได้ว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ยังคงไม่อาจส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นแก่ท้องถิ่นหรือสังคม เพื่อนำไปสู่ความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามเป้าหมายของธรรมาภิบาลได้อย่างแท้จริง

⁷¹ สุระเชษฐ์ สุทธิบุตร, “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี”, วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2548.

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

สำหรับวิธีการทำงาน สื่อควรมีการกระจายแหล่งข่าวอย่างทั่วถึงคนทุกกลุ่ม ทั้งที่ถูก พาดพิง และไม่ถูกพาดพิง เพื่อความจริงและทางออกที่กระจ่างมานำเสนอ เพราะสถานะของ แหล่งข่าว ย่อมแสดงให้เห็นถึงวิถีคิดของแหล่งข่าว การกระจุกตัวของแหล่งข่าวจะทำให้ผู้อ่านถูกชี้นำทางความคิด ในขั้นการสมภาษณ์ก็ควรเปิดคำถามในเชิงสร้างสรรค์ที่จะนำไปสู่การหาทางออกร่วมกัน ไม่ใช่การยุยงให้เกิดการตอบโต้ทางวาจาที่ ต้องการเอาชนะ โดยปราศจากแง่มุมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

องค์กรหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน หรือข่าวแบบตีความ ให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือ นักวิชาการ และเวทีของหนังสือพิมพ์ด้วยกันเองเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและคอยดูแลตรวจสอบซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ในแง่หลักการทำงานของสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น นักข่าวพึงตระหนักเสมอว่า การนำเสนอข่าวอย่างเป็นธรรม ไม่น้อมเอียง ปราศจากอคติ และความเห็น เป็นเป้าหมายสูงสุดที่ ถือเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเป็นกลางในการวัดคุณภาพที่แท้จริงของนักหนังสือพิมพ์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ควรเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน เพื่อความบริสุทธิ์ใจภายใต้การคุ้มครองของ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชน และสื่อมวลชน เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ นักการเมือง หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรใช้อำนาจทางการเมืองกดดันการทำงานของสื่อมวลชน ตลอดจนไม่ใช้อำนาจทุน ในการชี้นำการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น ในความเป็นจริงนั้น องค์ประกอบของการรายงานข่าวไม่ใช่มี เพียงเนื้อหาข่าวที่สามารถวัดการเสริมสร้างธรรมาภิบาลได้ แต่ยังมียังองค์ประกอบอื่นอีก เช่น กระบวนการ

คัดสรรข่าวของบรรณาธิการที่ทำหน้าที่เสมือนนายด่านเฝ้าประตู (Gatekeeper) การ ตัดสินใจเลือก เหตุการณ์นำเสนอ การเลือกใช้ถ้อยคำ หรือภาพประกอบ ย่อมมีผลต่อการ วิพากษ์วิจารณ์ของ ผู้อ่าน อันนำไปสู่การกำหนดวาระทางสังคม

อนึ่ง รูปแบบของสื่อที่แตกต่าง อาจมีผลต่อความเป็นกลางของข่าวที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึง ควรศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจากสื่ออื่นๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วิทยูโทรทัศน์ หรือ สื่อออนไลน์ เป็นต้น

พร้อมกันนี้ได้มีผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชนแนะนำให้มีการเพิ่มตัวชี้วัดในการวัด การเสริมสร้างธรรมาภิบาลด้วยทัศนะที่ว่า หากนำตัวชี้วัดอื่นๆ มาวัดเพิ่มจากการศึกษาครั้งนี้ น่าจะได้ คำตอบที่น่าสนใจขึ้น เช่น วัดจากข่าวที่เป็นข่าวแจก หรือ Press Release ซึ่งสื่อต้องรู้เท่าทันไม่ตก เป็นเครื่องมือในการสร้างข่าวของกลุ่มนักการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือ วัดจากการเปิดพื้นที่ สาธารณะให้บุคคลอื่นๆ เขามาให้ข่าว หรืออาจวัดจากการละเมิดกฎหมาย หรือ จรรยาบรรณ เช่น ศึกษาจากคดีที่หนังสือพิมพ์ถูกฟ้อง หรือ การประณามจากสภาการหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ทั้งนี้ ยังควรเพิ่มกลุ่มประชากรในการวิเคราะห์เนื้อหา โดยติดต่อขอรับหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ เนินๆ เพราะเจ้าของผู้พิมพ์ผู้โฆษณาส่วนใหญ่ ไม่ได้เก็บต้นฉบับไว้ ซึ่งทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย น้อย และเพิ่มกลุ่มประชากรที่สัมภาษณ์ โดยพยายามติดต่อบรรณาธิการ นักวิชาการให้มีความ หลากหลายกลุ่ม

บรรณานุกรม

หนังสือ

แกรี่ แอล. วอมสลีย์. 2546. **แปดรูป เปลี่ยนราก: บริหารรัฐกิจในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คืบไป.

โกวิทย์ พวงงาม. 2550. **การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.

_____. 2549. **มติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารงานท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาธรรม.

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสมาคมนักหนังสือพิมพ์
ภูมิภาคแห่งประเทศไทย. 2525. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำหนังสือพิมพ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรือนอักษร.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.

ชูศักดิ์ เทียงตรง. 2520. **การบริหารการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ถวิลวดี บุรีกุล. 2549. **บรรณาธิการ. จับชีพจรประเทศไทย**. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.

นรินทร์ นำเจริญ. 2547. **การวิเคราะห์เนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสื่อมวลชนท้องถิ่น: ศึกษากรณีการนำเสนอข่าวชาวเขาในหนังสือพิมพ์รายวัน จังหวัดเชียงใหม่**. รายงานการวิจัย ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นรินทร์ นำเจริญ และพูนสุข ธรรมรัตน์. 2552. **รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพและบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในประเทศไทย**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

บรรหาร บุญเขต. 2551. **ความอยู่รอดกับผลกระทบต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์** : ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการบริหารสื่อมวลชนชั้นสูง สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542. **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. 2534. **การปกครองเมืองพัทยา**. กรุงเทพฯ: สหยาบล้อและการพิมพ์.

ประยัด หงษ์ทองคำ. 2526. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

- พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม.2520. บทบาทการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- พิศิษฐ์ ขวาลาวัช. 2542.ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: ดับเบิ้ลนายน์ พรินติ้งจำกัด.
- พีระ จิโรสภณ. 2536. สิ่งพิมพ์ชุมชน. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี บุญศิริพันธ์. 2526. บทบาทหนังสือพิมพ์กับผู้อ่าน. กรุงเทพฯ: ธรรมจักรการพิมพ์.
- มาลี บุญศิริพันธ์. 2537. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ประกายพริก.
- _____. 2523. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ประกายพริก.
- มาลี บุญศิริพันธ์ และสมควร กวียะ. 2531.หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริก.
- ยัมทรวง ศรีพนาวงศา. 2530.“เทคนิคการบริหารหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น” ใน วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์, บรรณาธิการ. *คู่มือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น* .กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ.2548. นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: หนังสือสำหรับเสริม
พลังความคิดและหลักวิชาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์ และคณะ. 2528. สถานภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น: รายงานการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญศิลป์.
- วุฒิสาร ตันไชย และธีรพรณ ใจมั่น. 2548.การศึกษารูปแบบและวิธีการกำกับดูแลองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ. 2531.ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริ พรหมดี. 2548. การปกครองท้องถิ่นไทย. ลำปาง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏลำปาง,
- สมควร กวียะ. 2526. แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2538. ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2547. รายงานผลการประเมินความพร้อมของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ และการกำกับดูแล ตรวจสอบ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มีสเตอร์ก๊อปปี (ประเทศไทย) จำกัด.
- สรายุทธ แก้วพวงทอง. 2541. การปกครองท้องถิ่นไทย. เชียงใหม่: ภาควิชาการศึกษาศาสตร์และนิเทศศาสตร์ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- สิริทิพย์ ชื่นสุวรรณ. 2539. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก.
_____. 2539. งานหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพรึก.
- อนันต์ อนันตกุล. 2510. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุสรณ์ ลิ่มมณี. 2542. รัฐ สังคมและการเปลี่ยนแปลง: การพิจารณาในเชิงอำนาจ นโยบายและ
เครือข่ายความสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดียนตุลา จำกัด.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. 2546. “แนวความคิดธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐ”. โครงการปริญญา
เอกสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรพินท์ สฟโชคชัย และคณะ. 2543. แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการ
บริหารงานส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
_____. 2540. รายงานผลการศึกษา โครงการศึกษารูปแบบและแนว
ทางการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลระยะที่สอง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2542. ระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย: โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองและ
ผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ. 2550. สื่อสารมวลชนเบื้องต้น: สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Jon Pierre (ed.). *Debating Governance*. Great Britain: Oxford University Press, 2000.

วิทยานิพนธ์

- เกรียงไกร ชัยชมภู. 2553. “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ในการเสริมสร้าง
ธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสาร
ศึกษา) คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล. 2529. “ประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้เกิดการเรียนรู้ทาง
การเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชลพันธ์ อุปกิจ. 2545. “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดประชาสังคม”. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ นำเจริญ. 2541. “บทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสารแนววรรณกรรม ไทย พ.ศ. 2520-พ.ศ. 2539”. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา บัวขาว. 2541. “บทบาทของท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัทนา เจริญวงศ์. 2543. “เนื้อหาการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน”. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรวิชัย แซ่เตี่ยว. 2546. “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการพัฒนาการเมือง: กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์”. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุเทพ คุณกิตติ. 2548. “หลักธรรมาภิบาลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุภัตรา วิมลสมบัติ. 2548. “ธรรมาภิบาลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”. ภาคนิพนธ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- สุระเชษฐ์ สุทธิบุตร. 2548. “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี”. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การสัมภาษณ์

- กำแหง กลิ่นเทศ. 11 กุมภาพันธ์ 2556. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลักเมือง. ศักยภาพที่เป็นอยู่ และศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์.
- จินตนา ทองใจสด. 14 มีนาคม 2556. นายกเทศมนตรีตำบลพุดเตย. ทศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.

- ชาญ วันเชียง. 26 กุมภาพันธ์ 2556. ประชุมชมชนที่ 5 (พัฒนาสามัคคี). **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ดวงใจ ปินตามูล. 20 กุมภาพันธ์ 2556. อาจารย์สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- บรรหาร บุญเขต. 12 กุมภาพันธ์ 2556. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์. **ศักยภาพที่เป็นอยู่ และศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์.**
- บุญเลิศ พุทธเจริญ. 11 กุมภาพันธ์ 2556. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท. **ศักยภาพที่เป็นอยู่ และศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์.**
- ประกอบ กาฬสร. 11 มีนาคม 2556. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล. **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- รักชนก สมศักดิ์. 7 กุมภาพันธ์ 2556. อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ลาวัณย์ วุฒิสินอักษร. 19 กุมภาพันธ์ 2556. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อักษรนิวส์. **ศักยภาพที่เป็นอยู่ และศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์.**
- วารินทร์ อินทะกนก. 26 กุมภาพันธ์ 2556. ประชุมชมชนที่ 15 (ไทรงามพัฒนา). **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- วาสนา อีรณิณี. 14 มีนาคม 2556. นายกเทศมนตรีตำบลหล่มเก่า. **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สง่า มะธิโตบโน. 26 กุมภาพันธ์ 2556. ประชุมชมชนที่ 7 (เพชรนิกรบำรุง). **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สนม บุญจันทิก. 13 กุมภาพันธ์ 2556. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชาติไทย. **ศักยภาพที่เป็นอยู่ และศักยภาพที่ควรจะเป็นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์.**
- สิทธิ แก้วดวงตา. 26 กุมภาพันธ์ 2556. ประชุมชมชนที่ 16 (เพชรพัฒนา). **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.

สวรรณค์ ยมสีดา. 21 กุมภาพันธ์ 2556.อาจารย์สาขาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์ กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.

เสวก นุ่มน้อย. 26 กุมภาพันธ์ 2556.ประธานชุมชนที่ 4 (ช้างเผือกพัฒนา). **ทัศนคติ และแนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพชรบูรณ์** กับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่น.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แฟ้มข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ประเทศไทย), สารานุกรมเสรี วิกีพีเดีย [ระบบออนไลน์ 30 กรกฎาคม 2555]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์แบบอิงโครงสร้าง

สำหรับแบบสัมภาษณ์นั้นแบ่งเป็น

1. แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
2. แบบสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน

แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- ก. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- ข. อายุ
- ค. การศึกษา
- ง. งานปัจจุบัน
- จ. ประสบการณ์ในงานด้านหนังสือพิมพ์
- ฉ. เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกทำงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 8 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ของผู้ให้สัมภาษณ์
 - นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์คืออะไร
 - นโยบายหรือแนวคิดในการทำข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ และคอลัมน์

บุคลากรของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร

- เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์เน้นนำเสนอคืออะไรประเภทใด

2. ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของ

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

- คิดว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคืออะไร
- คิดว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่

อย่างไร

- มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพที่เป็นอยู่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยใน

ปัจจุบัน

- ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่

อย่างไร

- มีทีมข่าวเฉพาะด้านการเมืองท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่

- มีการเพิ่มพูนความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นแก่บุคลากรหรือไม่ อย่างไร

3. ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดธรรมาภิบาล
 - คิดว่า ธรรมาภิบาล คืออะไร
 - คิดว่า ธรรมาภิบาลมีความสำคัญและจำเป็นกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร
4. ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - คิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. การแสดงบทบาทในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านได้นำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ของท่านเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
6. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
 - ปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไปมีอะไรบ้าง
 - ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอะไรบ้าง
8. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต
 - มีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะทำให้หนังสือพิมพ์ของท่านมีส่วนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาคประชาชน ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- ก. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- ข. อายุ
- ค. การศึกษา
- ง. งานปัจจุบัน
- จ. ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. มุมมองที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในปัจจุบัน
 - มีมุมมองอย่างไรต่อการแสดงบทบาทในภาพรวมของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
 - คิดว่าเนื้อหาโดยภาพรวมที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเป็นอย่างไร
 - คิดว่าเนื้อหาโดยภาพรวมที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอควรเป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเรื่องความรู้ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบและลักษณะใด
3. ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน
 - คิดว่าเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร
 - คิดว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์ประกอบด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
4. ความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตและการเสนอแนะแนวทางที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรปฏิบัติ และ แนวทางในการช่วยเหลือหรือส่งเสริมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่
 - หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรดำเนินแนวทางเช่นใดในการพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ในฐานะนักวิชาการ หรือ ตัวแทนองค์กรภาคประชาชน จะมีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไรได้บ้างเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก ค

การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอน

ภาคผนวก ง
หลักฐานการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ภาคผนวก จ

งานคัตสรร สั้เคราะห์ห้องค้ความรู้จากงานวิจัย

ตารางสำหรับวิเคราะห์ข่าวหน้าหนึ่ง

[illegible]

ตารางสำหรับวิเคราะห์บทบาทบรรณาธิการ

[illegible]

ตารางสำหรับวิเคราะห์คอลัมน์บุคลากร

[illegible]

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – สกุล	นายเอกชัย แสงโสดา MR. EKKACHAI SANGSODA
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน	3-42040-0060-71-1
วัน เดือน ปีเกิด	29 ธันวาคม 2524
ที่อยู่ปัจจุบัน	71 หมู่ 3 ต.เชียงกลม อ.ปากชม จ.เลย 42150
ตำแหน่งหน้าที่	พนักงานมหาวิทยาลัย (สายวิชาการ) อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
หน่วยงานที่ติดต่อได้สะดวก	สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 83 หมู่ 11 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ รหัสไปรษณีย์ 67000 โทรศัพท์ 0-5671- 7100 ต่อ 1214 โทรสาร 056-717150 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) arika_7007@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2547	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ (ประชาสัมพันธ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผลงานวิจัย	
พ.ศ. 2553	การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว การเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย